

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αρ. ΥπΟ/01/2021

26 Μαρτίου 2021

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ

Υπουργείο Οικονομικών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Σύνοψη.....	1
2.	Εισαγωγή.....	8
2.1.	Αναγκαιότητα διεξαγωγής του παρόντος ελέγχου.....	12
3.	Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.....	13
3.1.	Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή.....	13
3.2.	Σκοπός του ελέγχου	13
3.3.	Μεθοδολογία.....	14
3.3.1	Πρότυπα ελέγχου	14
3.3.2	Ελεγκτική προσέγγιση	16
3.4.	Κριτήρια ελέγχου	16
4.	Ευρήματα και συστάσεις	17
4.1.	Το Σχέδιο που εφαρμοζόταν από το Υπουργείο Οικονομικών δεν συνάδει με το Σχέδιο που είχε εγκριθεί με Αποφάσεις Υπουργικού Συμβουλίου και ίσχυε μέχρι τις 4.2.2020	17
4.2.	Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του	20
4.3	Εξ υπαρχής κατάρτιση του Σχεδίου	34
4.4	Παραγωγή S.O.S.	35
4.5	Παραγωγή JIU JITSU.....	37
4.5.1	Στάδιο αξιολόγησης της αίτησης και έκδοσης Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών.....	37
4.5.2	Έλεγχος των επιλέξιμων δαπανών της εταιρείας παραγωγής.....	44
4.5.3	Πληρωμές προς ξένα κεφάλαια	50
4.5.4	Έκθεση ορκωτών λογιστών/Έκθεση Εμπραγμάτων Διαπιστώσεων	51
4.5.5	Δηλώσεις Παραγωγού Β σε συνέντευξή του σε τηλεοπτική εκπομπή	52
4.5.6	Έμβασμα ποσού ύψους €8.750.000 από το Υπουργείο Οικονομικών στον ΚΟΠΕ.....	53
4.6	Παραγωγή Man of War.....	55
4.7	Πρακτικά Επιτροπής Αξιολόγησης.....	61
4.8	Αρχειοθέτηση στοιχείων.....	62
4.9	Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας για την Οπτικοακουστική Βιομηχανία.....	62
5.	Γενικά συμπεράσματα	65
6.	Γενικές συστάσεις	66

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα Α – Εισηγήσεις Επιτροπής Αξιολόγησης για τροποποίηση του Σχεδίου και ενημέρωση της Επιτροπής Αξιολόγησης από την Υπηρεσία μας για τα προκαταρκτικά ευρήματα του ελέγχου

Παράρτημα Β – Δαπάνες μεταξύ συνδεδεμένων μερών «πάνω από τη γραμμή», που διενεργήθηκαν από την εταιρεία παραγωγής LBE JIU JITSU AVC LTD, κατά την περίοδο 22.4.2019 – 26.4.2020

Παράρτημα Γ - Απάντηση Υπουργείου Οικονομικών

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
Επιτροπή Αξιολόγησης	Επιτροπή Αξιολόγησης του Σχεδίου Οπτικοακουστική Βιομηχανίας
Έφορος	Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων
ΚΔ	Κυπριακή Δημοκρατία
ΚΕΟΠ	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
ΚΟΠΕ	Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων
Σχέδιο	Σχέδιο Προώθησης της Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας στην Κύπρο
ΥΣ	Υπουργικό Συμβούλιο

Ευθύνη Ελεγκτικής Υπηρεσίας και διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της

Οι Ειδικές Εκθέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτή διενεργεί επί των πολιτικών (policies) και προγραμμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας ή άλλων ελεγχόμενων οργανισμών ή επί θεμάτων που αφορούν στον Προϋπολογισμό τους ή συγκεκριμένους τομείς αυτού. Η Ελεγκτική Υπηρεσία επιλέγει και σχεδιάζει τις εν λόγω ελεγκτικές δραστηριότητες κατά τρόπον ώστε αυτές να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του δημόσιου συμφέροντος.

Η εκ μέρους της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παράθεση ευρημάτων ελέγχου γίνεται στη βάση όσων στοιχείων έχουν τεθεί ενώπιόν της από την ελεγχόμενη οντότητα.

Εκτός αν τούτο δηλωθεί ρητά, η μη παράθεση ευρημάτων επί ορισμένων πτυχών ή θεμάτων που αφορούν στο αντικείμενο του ελέγχου, δεν συνιστά διαβεβαίωση, ούτε και υποδηλοί ότι αυτά είναι απαλλαγμένα αδυναμιών ή σφαλμάτων ή αποκλίσεων από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, αφού ο εξωτερικός ελεγκτής δεν αναμένεται ότι μπορεί να εντοπίζει κάθε αδυναμία ή σφάλμα ή απόκλιση από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

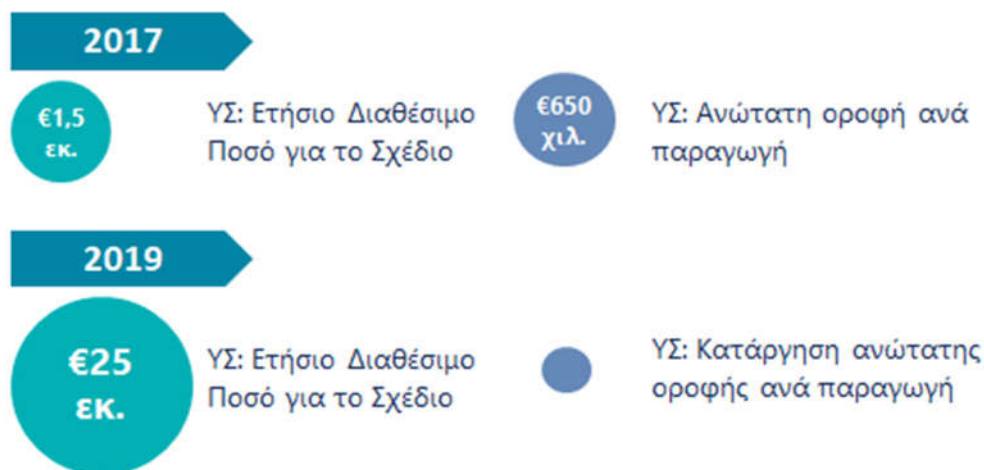
Οι συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αποτελούν εισηγήσεις για τον τρόπο χειρισμού των παρατηρήσεων και ευρημάτων του ελέγχου. Σε καμία περίπτωση δεν δύναται να εκληφθεί ότι οι συστάσεις αυτές επηρεάζουν την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας, ως εξωτερικού ελεγκτή ή ότι συνεπάγονται συμμετοχή της Υπηρεσίας στη λήψη οποιασδήποτε σχετικής απόφασης από τη διοίκηση της ελεγχόμενης οντότητας, η οποία εξακολουθεί να φέρει αποκλειστικά την ευθύνη για την ορθή και νόμιμη λήψη απόφασης, ως προς τον τρόπο χειρισμού των ευρημάτων ελέγχου και συστάσεων.

1. Σύνοψη

Στις 27.9.2017, το Υπουργικό Συμβούλιο («ΥΣ») ενέκρινε το Σχέδιο Προώθησης της Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας στην Κύπρο («το Σχέδιο»), με σκοπό την προώθηση της οπτικοακουστικής βιομηχανίας και την προώθηση της Κυπριακής Δημοκρατίας («ΚΔ»), ως χώρας γυρισμάτων, με ετήσιο διαθέσιμο ποσό που να μην υπερβαίνει το €1,5 εκ. κατ' έτος και ανώτατη οροφή ανά παραγωγή τις €650.000. Το Σχέδιο τροποποιήθηκε μεταγενέστερα με δύο Αποφάσεις του ΥΣ, ημερ. 2.1.2019 και 31.1.2019, με τις οποίες, μεταξύ άλλων, εγκρίθηκε η αύξηση του διαθέσιμου ποσού και Προϋπολογισμού για το κίνητρο σε €25 εκ. κατ' έτος και καταργήθηκε η ανώτατη οροφή κάλυψης δαπανών ανά παραγωγή ύψους €650.000. Λόγω της σημαντικής τροποποίησης του Σχεδίου, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων («Έφορος») έκρινε ότι πρόκειται για νέο μέτρο, το οποίο τέθηκε σε ισχύ στις 26.2.2019, ημερομηνία δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, χωρίς αναδρομική ισχύ. Το Σχέδιο τροποποιήθηκε εκ νέου με Αποφάσεις του ΥΣ, ημερ. 5.2.2020, 3.6.2020 και 27.8.2020, με τις οποίες κατέστη δυνατή η καταβολή της χορηγίας σταδιακά, σύμφωνα με την εξέλιξη της παραγωγής, καθώς και η εκχώρηση του Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών, ως εγγύηση για εξασφάλιση χρηματοδότησης από κυπριακές τράπεζες.

Αρμόδια Αρχή του Σχεδίου είναι το Υπουργείο Οικονομικών, φορέας εφαρμογής η Επιτροπή Αξιολόγησης του Σχεδίου Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας («η Επιτροπή Αξιολόγησης») και φορέας διαχείρισης ο Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων («ΚΟΠΕ»).

Στο πλαίσιο διερεύνησης καταγγελίας, που λήφθηκε στην Υπηρεσία μας στις 14.6.2019, αναφορικά με το Σχέδιο, διερευνήσαμε τις πρόνοιές του για την κάλυψη δαπανών (cash rebate) για την παραγωγή ταινιών. Επίσης, εξετάσαμε την εφαρμογή των προνοιών του Σχεδίου, σε σχέση με την παραγωγή της οπτικοακουστικής ταινίας JIU JITSU, που κατά την ημερομηνία ελέγχου ήταν η σημαντικότερη παραγωγή που εγκρίθηκε για ένταξη στο Σχέδιο, με Προϋπολογισμό ύψους €25,6 εκ., για την οποία είχαν υποβληθεί δαπάνες για κάλυψη. Στη συνέχεια, λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα των ευρημάτων που προέκυψαν, η Υπηρεσία μας αποφάσισε να επεκτείνει τον έλεγχο της και στις άλλες δύο παραγωγές που είχαν εγκριθεί κατά το 2019, με Προϋπολογισμό €0,9 εκ. και €37,2 εκ., αντίστοιχα. Επιπρόσθετα, διενεργήσαμε έλεγχο για το Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσοнос Σημασίας για την Οπτικοακουστική Βιομηχανία στην Κύπρο, το οποίο εφαρμοζόταν παράλληλα με το

Σχέδιο. Από τον έλεγχο διαπιστώσαμε σημαντικές αδυναμίες και ελλείψεις, τόσο όσον αφορά στις πρόνοιες του Σχεδίου όσο και στην εφαρμογή των προνοιών του από τους αρμόδιους φορείς.

Ο παρών έλεγχος συμμόρφωσης (compliance audit) διεξήχθη στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή για έλεγχο των δημοσίων δαπανών.

Τα σημαντικότερα ευρήματα, που προέκυψαν από τον έλεγχο, αναφέρονται συνοπτικά πιο κάτω. Με την ένταση του χρώματος διαβαθμίζεται η σημαντικότητα της αναφοράς, με αύξουσα σειρά από το πιο ελαφρύ στο πιο έντονο χρώμα:

Α/Α	ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	ΚΙΝΔΥΝΟΙ	ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
1	Το Σχέδιο που ετύγχανε εφαρμογής, από την ημερομηνία έναρξής του μέχρι και τις 4.2.2020, περιλάμβανε διαφοροποιημένες πρόνοιες σε σχέση με το εγκεκριμένο από το Υπουργικό Συμβούλιο.	Απάλειψη/διαφοροποίηση προνοιών του Σχεδίου που δεν καλύπτονταν από την απαιτούμενη έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου	Κατόπιν προφορικής υπόδειξης του θέματος στην Επιτροπή Αξιολόγησης τον Δεκέμβριο του 2019, από την Υπηρεσία μας, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, εκ των υστέρων, στις 5.2.2020, κατόπιν σχετικής Πρότασης του Υπουργείου Οικονομικών, το Σχέδιο που εφαρμοζόταν.
2	Η Επιτροπή Αξιολόγησης ενημέρωσε το Υπουργείο Οικονομικών για διάφορες αδυναμίες που εντοπίσαμε, σε σχέση με το Σχέδιο που εφαρμοζόταν μέχρι τις 4.2.2020, τις οποίες, ωστόσο, το Υπουργείο δεν έλαβε υπόψη στην Πρότασή του στο ΥΣ, αγνοώντας τους κινδύνους που προέκυπταν.	Συνέχιση εφαρμογής του Σχεδίου, χωρίς την αντιμετώπιση των αδυναμιών που εντοπίστηκαν και τους σχετικούς κινδύνους, σε σχέση με την κρατική επιχορήγηση δαπανών στο πλαίσιο εφαρμογής του.	Δέουσα μελέτη των αδυναμιών και κινδύνων που εντοπίσαμε και αξιολόγηση των σχετικών εισηγήσεών μας, με προώθηση σχετικών αλλαγών στο Σχέδιο εκεί που θα κριθεί αναγκαίο από το Υπουργείο Οικονομικών.
3	Στις 3.6.2020, το ΥΣ προέβη σε τροποποίηση του Σχεδίου, ώστε να επιτρέπεται η καταβολή της επιστροφής μετρητών σε τακτά χρονικά διαστήματα, πριν την ολοκλήρωση της ταινίας και χωρίς την παροχή οποιασδήποτε εξασφάλισης από την εταιρεία παραγωγής.	Σε περίπτωση διακοπής των γυρισμάτων και μη ολοκλήρωσης της ταινίας, το κράτος θα απωλέσει το ποσό που κατέβαλε χωρίς το αναμενόμενο όφελος	Να επανεξεταστεί η πρόνοια αυτή, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που προκύπτουν για τα δημόσια οικονομικά.

A/A	ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	ΚΙΝΔΥΝΟΙ	ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
4	Νέα τροποποίηση του Σχεδίου, από το ΥΣ, στις 27.8.2020, παρέχει το δικαίωμα στους αιτητές να εκχωρήσουν το Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών που εξασφάλισαν από το κράτος, σε κυπριακή τράπεζα, ως εξασφάλιση χρηματοδότησης για τη συγκεκριμένη παραγωγή.	Τεχνοκράτες του Υπουργείου Οικονομικών επισήμαναν ότι αυτό συνεπάγεται σοβαρούς κινδύνους για το κράτος.	Να επανεξεταστεί η πρόνοια αυτή, λαμβάνοντας υπόψη τις επιφυλάξεις των τεχνοκρατών του Υπουργείου Οικονομικών.
5	Ο Έφορος φαίνεται να μην εξέτασε όλες τις τροποποιήσεις που επήλθαν στο Σχέδιο.	Ενδέχεται το Σχέδιο, όπως διαμορφώθηκε, να μην είναι συμβατό με το ενωσιακό δίκαιο.	Το Υπουργείο Οικονομικών να ζητήσει, χωρίς καθυστέρηση από τον Έφορο, να προβεί σε αξιολόγηση του σχεδίου, όπως είναι διαμορφωμένο σήμερα.
6	Διαφάνηκε επικοινωνία συγκεκριμένου παραγωγού απευθείας με τον Υπουργό Οικονομικών, σε σχέση με τις πρόνοιες του Σχεδίου και τις αλλαγές που επήλθαν σε αυτό.	Να προωθηθούν αλλαγές που να εξυπηρετούν τα συμφέροντα συγκεκριμένων ατόμων.	Να αποφεύγεται η απευθείας επαφή με συγκεκριμένους δικαιούχους και αν αυτό κρίνεται απαραίτητο, να γίνεται με διαφάνεια, στο πλαίσιο δημόσιας διαβούλευσης.
7	Το Σχέδιο δεν θέτει περιορισμό στο ποσοστό συμμετοχής ξένης ιδιοκτησίας στις εταιρείες παραγωγής.	Δεν τίθεται περιορισμός στα οφέλη του Σχεδίου που καταλήγουν εκτός ΚΔ και Ευρωπαϊκής Ένωσης.	Να μελετηθούν τρόποι για μεγιστοποίηση του οφέλους για την Δημοκρατία, σε σύγκριση με το κόστος που θα επωμιστεί, όπως, για παράδειγμα, να ενισχυθούν οι πρόνοιες για εργοδότηση ατόμων ή αγορά υπηρεσιών από τη ντόπια αγορά.
8	Στο Σχέδιο δεν δίδεται ορισμός του όρου, ούτε καθορίζεται ανώτατο όριο, εξόδων «πάνω από τη γραμμή» (above the line expenses), που αφορούν κυρίως στα άτομα που καθοδηγούν και επηρεάζουν	Ο όρος ερμηνεύεται κατά την κρίση των παραγωγών. Η απουσία ανώτατου ορίου μπορεί να τύχει εκμετάλλευσης από τους παραγωγούς, που μπορούν να αυξήσουν απεριόριστα τα ποσά της αμοιβής τους.	Συμπερίληψη, στο Σχέδιο, ορισμού του όρου «πάνω από τη γραμμή», για διασφάλιση του ομοιόμορφου χειρισμού των αιτήσεων και καθορισμός ανώτατου ορίου.

A/A	ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	ΚΙΝΔΥΝΟΙ	ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
	τη δημιουργική κατεύθυνση της παραγωγής, το ύψος της αφήγησης και τις δαπάνες.		
9	Στις επιλέξιμες δαπάνες των παραγωγών που εγκρίθηκαν περιλαμβάνονται πολύ σημαντικά έξοδα, προ και μετά-παραγωγής, που είναι σχεδόν αδύνατο να ελεγχθεί εάν διενεργήθηκαν στην Κύπρο.	Επιδότηση μη επιλέξιμων δαπανών	Καθορισμός μηχανισμού ελέγχου που να διασφαλίζει ότι τέτοια έξοδα επιδοτούνται μόνο εάν διενεργήθηκαν στην Κύπρο.
10	Τα πολιτιστικά κριτήρια δεν διασφαλίζουν τη συνεισφορά των παραγωγών που εγκρίνονται στον πολιτισμό, ούτε την ποιότητα του αποτελέσματος. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι οι δύο παραγωγές που ολοκληρώθηκαν και κυκλοφόρησαν εντός του 2020 εξασφάλισαν πολύ χαμηλές βαθμολογίες αξιολόγησης από ιστοτόπους που ασχολούνται με το θέμα.	Επιχορήγηση χαμηλής ποιότητας παραγωγών ή/και παραγωγών με περιορισμένη συμβολή στον πολιτισμό.	Καθορισμός ποιοτικών κριτηρίων και επανεξέταση πολιτιστικών κριτηρίων.
11	Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αξιολόγησης ασκεί και όλες τις εκτελεστικές αρμοδιότητες για την εφαρμογή του Σχεδίου.	Κίνδυνος αυτοαξιολόγησης (self - review thread)	Λήψη μέτρων για ικανοποιητικό διαχωρισμό καθηκόντων
12	Ο Πρόεδρος του ΚΟΠΕ είναι συνétairos σε ελεγκτικό οίκο, στον οποίο είναι επίσης συνétairos ο λογιστής/ελεγκτής όλων των παραγωγών που εγκρίθηκαν μέχρι σήμερα	Ενδεχόμενη σύγκρουση συμφερόντων ΚΟΠΕ, ως φορέα διαχείρισης, κατά την εξέταση αιτήσεων πελατών του συνεταίρου του Προέδρου του ΚΟΠΕ.	Τέτοιου είδους πρέπει να δηλώνονται και η τυχόν επήρειά τους στον τρόπο εξέτασης των αιτήσεων να αξιολογείται.
13	Το σημαντικότερο μέρος των δαπανών των δύο παραγωγών που ολοκληρώθηκαν καταβλήθηκαν εκτός Κύπρου και ΕΕ.	Το όφελος που προκύπτει για την ΚΔ από το Σχέδιο να είναι δυσανάλογο της χρηματοδότησης που καταβάλλεται από το κράτος.	Πριν τη συνέχιση του Σχεδίου, το Υπουργείο Οικονομικών να αναθέσει σε εμπειρογνώμονες την εκπόνηση μελέτης, για να

A/A	ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	ΚΙΝΔΥΝΟΙ	ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
			αποτιμηθούν τα τυχόν οφέλη που προέκυψαν, για την ΚΔ, από την εφαρμογή του Σχεδίου μέχρι σήμερα, με βάση τις δύο παραγωγές που έχουν ολοκληρωθεί.
14	Με βάση τα αποδεικτικά στοιχεία που υποβλήθηκαν κατά το στάδιο αξιολόγησης των αιτήσεων, δεν τεκμηριωνόταν η τήρηση όλων των προνοιών του Σχεδίου. Ωστόσο, η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών την έγκριση της επιστροφής μετρητών, στον μέγιστο επιτρεπτό συντελεστή.	Προέγκριση αιτήσεων που ενδεχομένως να μην ήταν επιλέξιμες και να έπρεπε να είχαν απορριφθεί	Ενδελεχής εξέταση και βεβαίωση τήρησης των προνοιών του Σχεδίου, από την Επιτροπή Αξιολόγησης, πριν την υποβολή εισήγησης για έγκριση της κάλυψης δαπανών.
15	Στην περίπτωση της παραγωγής S.O.S Survive or Sacrifice, τα άτομα που, για σκοπούς αξιολόγησης της επιλεξιμότητας της αίτησης, προσμέτρησαν ως κύπριοι πολίτες, είχαν πολιτογραφηθεί, προφανώς στο πλαίσιο του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος, τον Σεπτέμβριο του 2017.	Εάν δεν είχε προηγηθεί η πολιτογράφηση, η αίτηση της εταιρίας δεν θα ήταν επιλέξιμη και θα απορρίπτετο.	
	Αναφορικά με τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν στο στάδιο της εξέτασης και προσωρινής έγκρισης επιστροφής δαπανών της παραγωγής JIU JITSU, διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:		
16	Προέκυψε θέμα ενδεχόμενης σύγκρουσης συμφερόντων για ένα από τους παραγωγούς της ταινίας, ο οποίος ενεργούσε ως εξωτερικός σύμβουλος του ΚΟΠΕ για την ετοιμασία του Σχεδίου. Ο ΚΟΠΕ αποτάθηκε για συμβουλή σε ιδιώτη νομικό σύμβουλο, ο οποίος	Άτομα που ενεργούν ως σύμβουλοι του Κράτους για την κατάρτηση συγκεκριμένων Σχεδίων, στο πλαίσιο των οποίων παρουσιάζονται μετά ως αιτητές, ενδέχεται να προωθούν όρους και προϋποθέσεις για εξυπηρέτηση ιδίων	Η Υπηρεσία μας ζήτησε σχετική γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, η οποία παραθέτει μεν λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι δεν φαίνεται να προκύπτει σύγκρουση συμφερόντων, αλλά εισηγείται όπως, σε περίπτωση που η συμμετοχή

Α/Α	ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	ΚΙΝΔΥΝΟΙ	ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
	<p>γνώματευσε ότι δεν υφίσταται οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων.</p>	<p>συμφερόντων.</p>	<p>ιδιωτών σε Σχέδια, για τα οποία είχαν εμπλακεί κατά την εκπόνησή τους, κρίνεται από τις αρμόδιες αρχές ως μη επιθυμητή, αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνεται σε σχετική πρόνοια στα Σχέδια.</p>
<p>17</p>	<p>Από τις επιλέξιμες δαπάνες ύψους €21.854.950 που υποβλήθηκαν για εξέταση, τα €17.914.428 αποτελούν συναλλαγές μεταξύ συνδεδεμένων μερών. Παρά τη σημαντικότητα των ποσών αυτών, η πρόνοια για τήρηση της Αρχής Πλήρους Ανταγωνισμού («Arm's Length Principle»), βάσει της οποίας τα ποσά που χρεώνονται μεταξύ του αιτητή και τυχόν συνδεδεμένων με αυτόν εταιρειών, για την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών, είναι εμπορικά εύλογα, δεν έχει ελεγχθεί.</p>	<p>Δαπάνες οι οποίες κρίθηκαν ως επιλέξιμες για επιδότηση, να είναι παραφουσκωμένες και να μην αντιπροσωπεύουν το αναμενόμενο ύψος στη βάση των συνήθων εμπορικών πρακτικών, με σκοπό την εξασφάλιση υψηλότερης επιχορήγησης.</p>	<p>Πριν την καταβολή οποιασδήποτε επιχορήγησης, να εξεταστεί η τήρηση της Αρχής Πλήρους Ανταγωνισμού. Επίσης, να απαιτείται η υποβολή, στην Επιτροπή Αξιολόγησης, καταλόγου των συνδεδεμένων μερών του αιτητή και κατάστασης των συναλλαγών με συνδεδεμένα μέρη.</p>
<p>18</p>	<p>Ένας εκ των παραγωγών της ταινίας, ανέφερε σε τηλεοπτική συνέντευξη ότι προέβηκε, μαζί με τον Υπουργό Οικονομικών και τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, σε αλλαγές του Σχεδίου, με σκοπό τη βελτίωσή του και την αύξηση των γυρισμάτων στην Κύπρο, επισημαίνοντας ότι στην Κύπρο τον έφερε ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αξιολόγησης.</p>	<p>Να προωθούνται αλλαγές, μέσω αδιαφανών διαδικασιών και προσωπικών επαφών, προς όφελος συγκεκριμένων αιτητών.</p>	<p>Ζητήσαμε τα σχόλια του Υπουργείου Οικονομικών, σχετικά με τις δηλώσεις του Παραγωγού Β.</p>
	<p>Αναφορικά με τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν στο στάδιο της εξέτασης και προσωρινής έγκρισης επιστροφής δαπανών της παραγωγής MAN OF WAR AVC Ltd διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:</p>		

Α/Α	ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	ΚΙΝΔΥΝΟΙ	ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
19	<p>Η εταιρεία απέτυχε επανειλημμένα να τηρήσει τα εγκεκριμένα συμβατικά χρονοδιαγράμματα, σε σχέση με την παραγωγή της ταινίας και ζήτησε σειρά παρατάσεων από την Επιτροπή Αξιολόγησης, η οποία τις ενέκρινε, εκτός της τελευταίας.</p>	<p>Αθέτηση, από την εταιρεία παραγωγής, ουσιαστών όρων και προϋποθέσεων που τέθηκαν για σκοπούς λήψης χρηματοδότησης από το Κράτος.</p>	<p>Θα πρέπει, σε όλες τις περιπτώσεις, η Επιτροπή Αξιολόγησης να επιμένει στην τήρηση των όρων που η ίδια θέτει στις εταιρείες παραγωγής, ως προϋποθέσεις για καταβολή χορηγίας.</p>
20	<p>Λόγω των ευνοϊκών, για την εταιρεία, αλλαγών που επήλθαν στο Σχέδιο εντός του 2020, ιδιαίτερα όσον αφορά στη σταδιακή καταβολή της χρηματοδότησης και την ευχέρεια εκχώρησης του Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών, σε κυπριακή τράπεζα, ως εξασφάλιση χρηματοδότησης, η εταιρεία, κατόπιν έγκρισης της Επιτροπής Αξιολόγησης και του Υπουργείου Οικονομικών, απέσυρε την αίτησή της και υπέβαλε νέα, ώστε να τύχει εκμετάλλευσης των τροποποιημένων προνοιών του Σχεδίου.</p>	<p>Απόσυρση και επαναυπόβολή αιτήσεων, που συνεπάγεται αυξημένο διοικητικό κόστος, που να αποσκοπεί σε αποκόμιση οφέλους, από τους αιτητές, των διαφοροποιημένων προνοιών του Σχεδίου.</p>	<p>Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης και το Υπουργείο Οικονομικών δεν θα έπρεπε να είχαν αποδεχτεί το αίτημα της εταιρείας, η οποία παρέλειψε, όπως προκύπτει, λόγω δικής της υπαιτιότητας, στο να συμμορφωθεί με τους όρους έγκρισης της αρχικής της αίτησης.</p>

2. Εισαγωγή

Θεσμικό πλαίσιο του Σχεδίου Προώθησης της Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας στην Κύπρο

Το Σχέδιο βασίζεται στον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρ. 651/2014, ημερ. 17.6.2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά, κατ'εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και αποτελεί το πλαίσιο, το οποίο εδράζεται σε αναπτυξιακά, οικονομικά και φορολογικά κίνητρα. Σύμφωνα με το άρθρο 54 του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 651/2014, το καθοριζόμενο ελάχιστο επίπεδο δραστηριότητας της παραγωγής στην οικεία επικράτεια (στην περίπτωσή μας, τηνΚΔ) δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% του συνολικού Προϋπολογισμού της παραγωγής. Επιπλέον, το ανώτατο ποσό των δαπανών που υπόκεινται σε υποχρεώσεις εδαφικότητας δεν μπορεί να υπερβαίνει σε καμία περίπτωση το 80% του συνολικού Προϋπολογισμού της παραγωγής.

Το ΥΣ, με Απόφασή του, ημερ. 27.9.2017, ενέκρινε το Σχέδιο και την προώθηση της ΚΔ, ως χώρας γυρισμάτων, με ετήσιο διαθέσιμο ποσό που να μην υπερβαίνει το €1.500.000 κατ' έτος και ανώτατη οροφή ανά παραγωγή τις €650.000. Το Σχέδιο τροποποιήθηκε μεταγενέστερα με δύο Αποφάσεις του ΥΣ, ημερ. 2.1.2019 και 31.1.2019, όπου, μεταξύ άλλων, εγκρίθηκε η αύξηση του διαθέσιμου ποσού και Προϋπολογισμού για το κίνητρο σε €25 εκ. κατ' έτος και καταργήθηκε η ανώτατη οροφή κάλυψης δαπανών ανά παραγωγή, ύψους €650.000. Λόγω της σημαντικής τροποποίησής του, ο Έφορος έκρινε ότι πρόκειται για νέο μέτρο, το οποίο τέθηκε σε ισχύ στις 26.2.2019, ημερομηνία δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα τηςΚΔ, χωρίς αναδρομική ισχύ.

Το Σχέδιο τροποποιήθηκε εκ νέου κατά το 2020, με τρεις Αποφάσεις τουΥΣ, ημερ. 5.2.2020, 3.6.2020 και 27.8.2020. Οι τροποποιήσεις αφορούσαν, μεταξύ άλλων,

- ♦ στη δυνατότητα της καταβολής της επιστροφής μετρητών σε τακτά χρονικά διαστήματα, πριν την ολοκλήρωση της παραγωγής και στην παράταση της ισχύος του Σχεδίου μέχρι τις 30.6.2021,
- ♦ στον ορισμό κατώτατου ορίου δραστηριότητας της παραγωγής εντός της ΚΔ στο 20% για κάθε αίτημα πληρωμής, έναντι του συνόλου των δαπανών του Προϋπολογισμού και ανώτατου ορίου στο 70% για κάθε αίτημα πληρωμής και
- ♦ στη συμπερίληψη όρου στο Σχέδιο ότι η ένταση της ενίσχυσης για το στάδιο της προ-παραγωγής δεν μπορεί να υπερβαίνει το 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Στη συμπερίληψη πρόνοιας για δικαίωμα του αιτητή να εκχωρήσει το Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών προς όφελος κυπριακής τράπεζας που εποπτεύεται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

Το πακέτο κινήτρων, το οποίο βασίζεται στα πιο πάνω άρθρα της Συνθήκης (ΣΛΕΕ), προνοεί:

- ♦ την κάλυψη δαπανών (cash rebate) (Κίνητρο I),
- ♦ ή φορολογική πίστωση (Tax Credit) (Κίνητρο II),
- ♦ επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό (Κίνητρο III) και

- ◆ επιστροφή του ΦΠΑ επί των επιλέξιμων δαπανών για τρίτες χώρες (Κίνητρο IV).

Η ενίσχυση κάλυψης δαπανών και η φορολογική πίστωση συνδυάζονται με φορολογική έκπτωση, αλλά δεν συνδυάζονται μεταξύ τους και ο αιτητής επιλέγει κατά πόσο επιθυμεί να κάνει χρήση του Κινήτρου I ή του Κινήτρου II.

Αρμόδια Αρχή, Φορέας Εφαρμογής, Φορέας Διαχείρισης και πρόνοιες του Σχεδίου Προώθησης της Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας στην Κύπρο

Αρμόδια Αρχή του Σχεδίου είναι το Υπουργείο Οικονομικών, φορέας εφαρμογής η Επιτροπή Αξιολόγησης και φορέας διαχείρισης ο ΚΟΠΕ.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης αποτελείται από τέσσερις εκπροσώπους Υπουργείων και Οργανισμών, οι οποίοι εγκρίνονται από την αρμόδια Αρχή για τριετή θητεία, με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα τρία έτη, ως ακολούθως:

- ◆ Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ανώτερος λειτουργός).
- ◆ Υπουργείο Οικονομικών (ανώτερος λειτουργός).
- ◆ Υφυπουργείο Τουρισμού (ανώτερος λειτουργός).
- ◆ ΚΟΠΕ (ανώτερος λειτουργός, ο οποίος διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΟΠΕ, προεδρεύει της Επιτροπής Αξιολόγησης και έχει την ευθύνη διεκπεραίωσης και υποβολής της τελικής πρότασης προς τελική έγκριση στην αρμόδια Αρχή).

Η Επιτροπή Αξιολόγησης αξιολογεί και εγκρίνει τις αιτήσεις των παραγωγών, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του Σχεδίου και ετοιμάζει εισήγηση προς την αρμόδια Αρχή, αναφορικά με το ποσοστό κάλυψης δαπανών ή την παροχή πιστοποιητικού φορολογικής πίστωσης στον αιτητή, ανάλογα με το τι θα επιλέξει ή/και πιστοποιητικού φορολογικής έκπτωσης για επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό, λαμβάνοντας υπόψη την επίδοση του αιτητή στην πολιτιστική αξιολόγηση (πολιτιστικό τεστ). Το Υπουργείο Οικονομικών, ως αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή του Σχεδίου, λαμβάνει την τελική απόφαση έγκρισης ή απόρριψης των εισηγήσεων της Επιτροπής Αξιολόγησης.

Σε περίπτωση έγκρισης των εισηγήσεων από το Υπουργείο Οικονομικών, η Επιτροπή Αξιολόγησης εκδίδει Πιστοποιητικό Προέγκρισης, το οποίο προσδιορίζει το ποσοστό κάλυψης των δαπανών ή τον συντελεστή φορολογικής πίστωσης. Με την ολοκλήρωση της παραγωγής και κατόπιν αιτήματος αξίωσης κάλυψης δαπανών ή έκδοσης πιστοποιητικού φορολογικής πίστωσης από τον αιτητή, η Επιτροπή Αξιολόγησης ασκεί τον τελικό έλεγχο και αποφασίζει εάν ο αιτητής πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις της αρχικής και τελικής αίτησης.

Αφού ο ΚΟΠΕ επιβεβαιώσει την πληρότητα των στοιχείων, τα οποία κατατίθενται μέσω των εγκεκριμένων λογιστών του αιτητή, η Επιτροπή Αξιολόγησης αξιολογεί την αίτηση και ετοιμάζει εισηγητική πρόταση προς το Υπουργείο Οικονομικών, για το ποσό που πρέπει να επιστραφεί για κάλυψη δαπανών ή την παροχή φορολογικής πίστωσης. Το Υπουργείο Οικονομικών εκδίδει την τελική έγκριση, καθώς και το πιστοποιητικό τελικής έγκρισης για έκδοση πιστοποιητικού φορολογικής έκπτωσης για επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό και ο ΚΟΠΕ ενημερώνει σχετικά τους αιτητές. Το Υπουργείο Οικονομικών χορηγεί τις σχετικές πληρωμές αναφορικά με την κάλυψη δαπανών.

Κίνητρο Ι - Κάλυψη δαπανών (cash rebate) του Σχεδίου Προώθησης της Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας στην Κύπρο

Όπως πληροφορηθήκαμε από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Αξιολόγησης, όλες οι αιτήσεις που παραλήφθηκαν από τον ΚΟΠΕ κατά το 2019 μέχρι την ολοκλήρωση του επιτόπιου ελέγχου μας, αφορούσαν στο Κίνητρο Ι - Κάλυψη δαπανών. Το κίνητρο αποτελεί ενίσχυση ως επιστροφή χρημάτων και δικαιούχοι είναι νομικά πρόσωπα, εγγεγραμμένα στην ΚΔ ή σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, αλλά δραστηριοποιούνται στην ΚΔ, μέσω υποκαταστήματος ή γραφείου. Σύμφωνα με το Σχέδιο, το μέγιστο ποσό ενίσχυσης ανέρχεται στο 35% των επιλέξιμων δαπανών που θα πραγματοποιηθούν στην Κύπρο και καταβάλλεται στο τέλος της ολοκλήρωσης της λήψης σκηνών, αφού προηγηθεί λογιστικός έλεγχος στις επιλέξιμες δαπάνες.

Για να θεωρηθεί μια παραγωγή ως επιλέξιμη για ενίσχυση, απαιτείται, μεταξύ άλλων, να ικανοποιεί ορισμένα πολιτιστικά κριτήρια, τα οποία θα διασφαλίζουν ότι η ενίσχυση προωθεί τον κυπριακό ή/και ευρωπαϊκό ή/και παγκόσμιο πολιτισμό.

Όπως επίσης πληροφορηθήκαμε από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Αξιολόγησης, κατά το έτος 2019 είχαν παραληφθεί συνολικά πέντε αιτήσεις από εταιρείες παραγωγής, από τις οποίες η Επιτροπή Αξιολόγησης ενέκρινε τις τέσσερις. Στη συνέχεια, η μία από τις εγκεκριμένες εταιρείες παραγωγής απέσυρε το ενδιαφέρον της, με αποτέλεσμα να βρίσκονταν σε ισχύ τρεις αιτήσεις, όπως παρατίθενται στον πιο κάτω πίνακα:

Πίνακας 1

Εταιρεία παραγωγής	Τελικός συνολικός Προϋπολογισμός	Τελικοί μέτοχοι	Κάτοικος
LBE JIU JITSU AVC LTD (ολοκληρώθηκε)	€25.629.579 (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ)	Παραγωγός Α 33% Παραγωγός Β 33% Παραγωγός Γ 33%	Στην ΚΔ - αλλά δεν τεκμηριώνεται Εκτός ΚΔ και εκτός ΕΕ Εκτός ΚΔ και εκτός ΕΕ
MAN OF WAR AVC LTD (η παραγωγή δεν ξεκίνησε ακόμα)	€37.222.868 (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ)	Παραγωγός Α 33% μέχρι 15.12.2019, μετά 50% Παραγωγός Β 33% μέχρι 15.12.2019, μετά 50% έπειτα Παραγωγός Γ 33% μέχρι 15.12.2019	Στην ΚΔ – αλλά δεν τεκμηριώνεται Εκτός ΚΔ και εκτός ΕΕ Εκτός ΚΔ και εκτός ΕΕ
S.O.S AVC LTD (ολοκληρώθηκε)	€870.740 (μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ)	Παραγωγός Δ 100%	Κάτοχος Κυπριακού Διαβατηρίου και κατ' ισχυρισμό κάτοικος ΚΔ – Πολιτογραφήθηκε στις 11.9.2017

Ο ΚΟΠΕ, για σκοπούς αξιολόγησης των αιτήσεων στο πλαίσιο του Σχεδίου, προχώρησε στην αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών λογιστικού χαρακτήρα από δύο ελεγκτικούς οίκους εντός του 2019. Η δεύτερη περίπτωση αφορά σε σύμβαση, με μεγαλύτερο εύρος εργασιών και διάρκεια από την πρώτη. Μετά τη λήξη της δεύτερης σύμβασης, ο ΚΟΠΕ προχώρησε, εντός του 2020, στη σύναψη σύμβασης παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών λογιστικού χαρακτήρα από τρίτο ελεγκτικό οίκο, για αξιολόγηση των αιτήσεων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο του Σχεδίου.

Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας για την Οπτικοακουστική Βιομηχανία

Κατά τη διερεύνηση της καταγγελίας για το Σχέδιο, διαπιστώσαμε ότι εφαρμόστηκε ακόμα ένα Σχέδιο, το οποίο αφορά σε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας για την οπτικοακουστική βιομηχανία στην Κύπρο. Το Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας εγκρίθηκε με Απόφαση του ΥΣ, ημερ. 22.5.2019, με ανώτατη οροφή δαπανών το ποσό του €0,5 εκ., για το έτος 2019. Το Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας βασίζεται στον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 1407/2013 και προκρίθηκε να καλύπτει την περίοδο, από την εξαγγελία του Σχεδίου με την πρώτη Απόφαση του ΥΣ, ημερ. 27.9.2017, μέχρι την τελική έγκρισή του με απόφαση του Εφόρου, ημερ. 26.2.2019.

Όπως αναφέρεται στη σχετική Πρόταση προς το ΥΣ, ο λόγος που αυτό κατέστη αναγκαίο, ήταν ότι, λόγω της εξαγγελίας του Σχεδίου Προώθησης της Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας στην Κύπρο στις 27.9.2017, εταιρείες και παραγωγοί προέβησαν στον προγραμματισμό και αναπόφευκτα και στην παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, χωρίς να γνωρίζουν ότι το Σχέδιο που αποφάσισε να εφαρμόσει η ΚΔ, δεν μπορούσε να έχει αναδρομική ισχύ. Όπως αναφέρεται στο Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας, αυτό εφαρμόζεται για οπτικοακουστική παραγωγή που κατηγοριοποιείται ως μία ταινία μεγάλου μήκους, συμπεριλαμβανομένων των ντοκιμαντέρ για τηλεόραση ή κινηματογράφο, η οποία προορίζεται για προβολή σε εμπορικούς κινηματογράφους, με διάρκεια όχι λιγότερη από 60 λεπτά, εκτός από την περίπτωση μεγάλης φόρμας έργων τύπου IMAX, όπου η διάρκεια μπορεί να είναι όχι λιγότερη από 45 λεπτά. Το Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας δεν καλύπτει τις άλλες περιπτώσεις οπτικοακουστικών μέσων που καλύπτονται από το Σχέδιο, γεγονός που δημιουργεί ερωτηματικά. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1407/2013, το ανώτατο όριο χορηγήσεων ενισχύσεων ήσσονος σημασίας ανέρχεται σε €200.000 για κάθε επιχείρηση εντός περιόδου τριών οικονομικών ετών.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ο λόγος που αποφασίστηκε ο περιορισμός του Σχεδίου μόνο σε μία παραγωγή ταινίας, είναι διότι τα διαθέσιμα Κονδύλια ήταν περιορισμένα. Επιπρόσθετα, ανέφερε ότι στο πλαίσιο του Σχεδίου θα μπορούσε να υποβάλει αίτηση οποιαδήποτε παραγωγή ικανοποιούσε τα κριτήρια.

Οι οντότητες που έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση, δυνάμει του Σχεδίου Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας, υποχρεούνται να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- ◆ Να είναι νομικό πρόσωπο ειδικού σκοπού εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο δραστηριοποιείται στην Κυπριακή Δημοκρατία μέσω υποκαταστήματος ή γραφείου με το επίθεμα AVC (Audio Visual Cyprus).
- ◆ Να μην θεωρείται προβληματική επιχείρηση.

- ♦ Να έχει προβεί σε εγκεκριμένη δαπάνη, όπως ορίζεται στο Σχέδιο Προώθησης της Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας στην Κύπρο.
- ♦ Η συνολική δαπάνη για την παραγωγή να μην υπερβαίνει το ποσό του €1 εκ. και η συνολική επιδότηση να μην υπερβαίνει το 35% των δαπανών που έχουν πραγματοποιηθεί στηνΚΔ.

Το Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσανος Σημασίας υποβλήθηκε στον Έφορο, ο οποίος στην απόφασή του, ημερ. 14.5.2019, αναφέρει ότι το σχέδιο πληροί τις προϋποθέσεις που τίθενται στον Κανονισμό 1407/2013.

2.1. Αναγκαιότητα διεξαγωγής του παρόντος ελέγχου

Για τον καθορισμό θεμάτων που θα τύχουν ελέγχου από μια Ελεγκτική Υπηρεσία, τα εγχειρίδια του Διεθνούς Οργανισμού Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI) εξηγούν ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, μεταξύ άλλων, η σχετικότητα του θέματος με τις στρατηγικές προτεραιότητες της Υπηρεσίας, η σημαντικότητα των κινδύνων που ενυπάρχουν στο προς διερεύνηση θέμα, το πολιτικό ή δημόσιο ενδιαφέρον για το θέμα, η δυνητική προστιθέμενη αξία από τη διενέργεια του ελέγχου κ.λπ.

Λαμβάνοντας υπόψη, αφενός, ότι πρόκειται για νέο Σχέδιο, για το οποίο προϋπολογίστηκαν σημαντικές δαπάνες, σε συνδυασμό με την εξαγγελθείσα πρόθεση της Κυβέρνησης να το συνεχίσει στο μέλλον, με ακόμα μεγαλύτερα Κονδύλια και αφετέρου τις σημαντικές επιπτώσεις στα δημόσια οικονομικά, εάν επιβεβαιώνονταν τα όσα αναφέρονται στην καταγγελία που μας υποβλήθηκε, αποφασίσαμε, στη βάση των πιο πάνω, να προχωρήσουμε με τη διενέργεια ελέγχου συμμόρφωσης για το συγκεκριμένο θέμα.

Θεωρούμε ότι ο έλεγχός μας, στα αρχικά στάδια εφαρμογής του Σχεδίου και μάλιστα πριν την καταβολή οποιωνδήποτε πληρωμών προς τους αιτητές, διασφαλίζει τον έγκαιρο εντοπισμό τυχόν αδυναμιών και δίδει την ευχέρεια στην εκτελεστική εξουσία να προβεί σε διορθωτικές ενέργειες, ώστε να διασφαλιστεί το δημόσιο συμφέρον.

3. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία

3.1. Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και των προνοιών του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014).

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του ανατίθενται δια Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο (Ν.38(Ι)/2014), ο ελέγχων λειτουργός κάθε κονδυλίου οφείλει να διασφαλίσει την ορθότητα και νομιμότητα των εισπράξεων και πληρωμών και την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία της υλοποίησης του οικείου Προϋπολογισμού στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης (άρθρα 7(1) και 8).

Για τον σκοπό αυτό, η Ελεγκτική Υπηρεσία προχωρεί σε οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, όπως και ελέγχους συμμόρφωσης Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών της Δημόσιας Υπηρεσίας και των οντοτήτων Γενικής Κυβέρνησης, Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κρατικών οργανισμών και κρατικών επιχειρήσεων.

Ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.113(Ι)/2002) παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

3.2. Σκοπός του ελέγχου

Διενεργήθηκε έλεγχος στο πλαίσιο διερεύνησης καταγγελίας που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας, αναφορικά με τις πρόνοιες του Σχεδίου για την κάλυψη δαπανών (cash rebate) για την παραγωγή οπτικοακουστικών μέσων. Στο πλαίσιο αυτό, ελέγχθηκε και η εφαρμογή των εν λόγω προνοιών για την παραγωγή της οπτικοακουστικής ταινίας LBE JIU JITSU AVC και επιπρόσθετα, διενεργήθηκε έλεγχος συμμόρφωσης για το Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσοнос Σημασίας για την

Οπτικοακουστική Βιομηχανία. Στη συνέχεια, λόγω της σοβαρότητας των ευρημάτων που προέκυψαν, η Υπηρεσία μας έκρινε σκόπιμο να επεκτείνει τον έλεγχο της και στις άλλες δύο παραγωγές, S.O.S Survive or Sacrifice AVC και MAN OF WAR AVC LTD, που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο του Σχεδίου κατά το 2019.

3.3. Μεθοδολογία

3.3.1 Πρότυπα ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISAs) που εκδίδονται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Λογιστών (IFAC) και τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAIs) που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα ISSAIs διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους (“financial audit”), τους ελέγχους συμμόρφωσης (“compliance audit”) και τους διαχειριστικούς ελέγχους (“performance audit”). Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά, και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

- ◆ INTOSAI – P1: Η Διακήρυξη της Λίμα
- ◆ ISSAI 100: Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου για τον Δημόσιο Τομέα
- ◆ ISSAI 400: Αρχές Ελέγχου Συμμόρφωσης

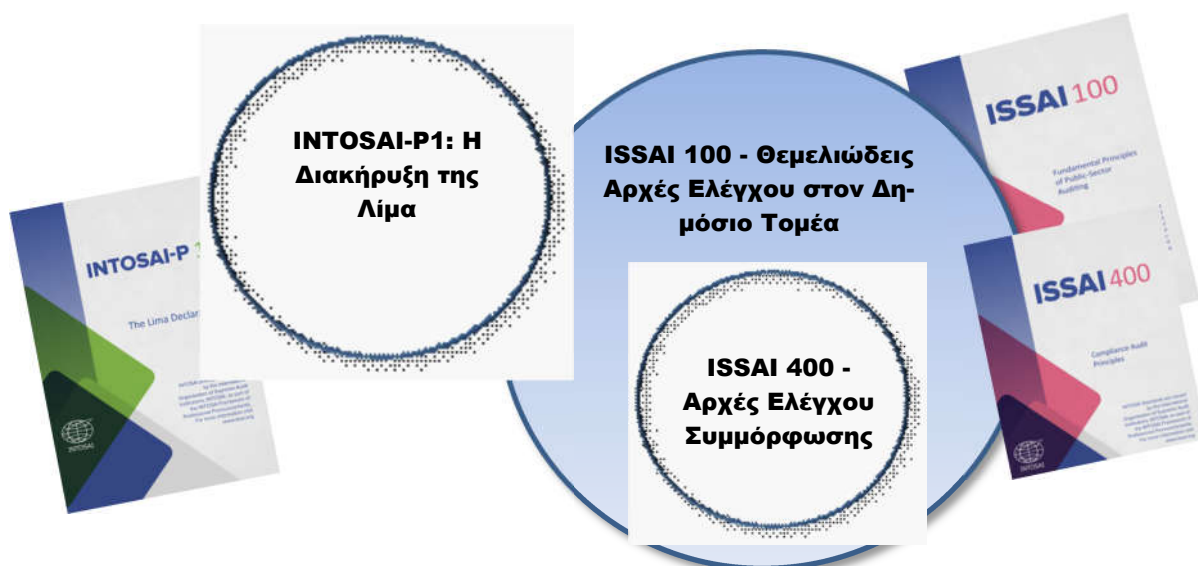
Το πλέον θεμελιώδες πρότυπο INTOSAI-P1 ουσιαστικά καταγράφει αυτούσια τη Διακήρυξη, η οποία υιοθετήθηκε το 1977 από το Παγκόσμιο Συνέδριο του INTOSAI στη Λίμα του Περού (“The Lima Declaration”). Όπως στο ίδιο το Πρότυπο καταγράφεται, το έγγραφο αυτό θεωρείται η “Magna Carta” στην άσκηση εξωτερικού ελέγχου των κυβερνήσεων, καθώς έθεσε τα θεμέλια του δημόσιου ελέγχου. Η Διακήρυξη θέτει τα βασικά σημεία ελέγχου και τις βασικές αρχές για τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα που είναι αναγκαίες, ώστε να επιτευχθούν ανεξάρτητα και αντικειμενικά αποτελέσματα. Οι αρχές που εγκαθιδρύθηκαν στην Διακήρυξη της Λίμα αναγνωρίστηκαν από τις Αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ με αρ. 66/209 (ημερ. 22.12.2011) και 69/228 (ημερ. 19.12.2014).

Στο Πρότυπο αυτό ρητά εξηγείται ότι, κατά τον οικονομικό έλεγχο, αυτό που ελέγχεται είναι η νομιμότητα και κανονικότητα των συναλλαγών («The traditional task of Supreme Audit Institutions is to audit the legality and regularity of financial management and of accounting»).

Το Πρότυπο ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Το Πρότυπο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι συμμόρφωσης αποσκοπούν στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου φορέα συνάδουν με τις αρχές ή κανόνες που τον διέπουν. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις των σχετικών Νόμων, Κανονισμών ή συμφωνιών ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημόσιων αξιωματούχων.

Η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι σε καμία περίπτωση η Ελεγκτική Υπηρεσία δεν έχει εξουσία, όπως έχει ένα δικαστήριο, για έλεγχο και ακύρωση οποιασδήποτε διοικητικής πράξης οποιουδήποτε διοικητικού οργάνου. Έχει όμως πάντα το δικαίωμα, κατά την εξέταση ενός θέματος, να προβεί σε παρατηρήσεις ή/και συστάσεις που πιθανό να αφορούν και σε διοικητικές πράξεις. Άλλωστε και οι αποφάσεις ενός συμβουλίου προσφορών, όπου η Ελεγκτική Υπηρεσία δύναται να συμμετέχει ως παρατηρητής βάσει νομικών διατάξεων, αποτελούν διοικητικές πράξεις, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν μπορούν να τύχουν ελέγχου και σχολιασμού από την Ελεγκτική Υπηρεσία. Το ίδιο ισχύει για αρκετές αποφάσεις ακόμη και του ΥΣ, που αφορούν, για παράδειγμα, σε ανταλλαγή κρατικής γης ή άλλου είδους διάθεση κρατικής περιουσίας, εξαίρεση συμβάσεων από το πεδίο εφαρμογής της περί δημοσίων συμβάσεων νομοθεσίας, χορηγίες και κατά χάριν δωρεές κ.λπ.

3.3.2 Ελεγκτική προσέγγιση

Ο παρών έλεγχος, ο οποίος καλύπτει τα έτη 2019 και 2020, βασίστηκε σε στοιχεία που υποβλήθηκαν από τον ΚΟΠΕ, την Επιτροπή Αξιολόγησης και το Υπουργείο Οικονομικών, καθώς επίσης σε επισκόπηση σχετικών εγγράφων και αλληλογραφίας και στη διενέργεια συνεντεύξεων με αρμόδιους λειτουργούς των εμπλεκόμενων φορέων. Λήφθηκαν επίσης υπόψη δηλώσεις παραγωγού στα μέσα μαζικής επικοινωνίας, καθώς και στοιχεία από έγκυρες διαδικτυακές πηγές/ιστοτόπους κριτικής ταινιών.

Τα ευρήματα του ελέγχου διαβιβάστηκαν για σχόλια και απόψεις στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών και οι απόψεις του ενσωματώθηκαν, όπου ενδείκνυται, στην παρούσα Έκθεση. Η απάντηση του Υπουργείου Οικονομικών παρατίθεται αυτούσια στο Παράρτημα Γ της παρούσας Έκθεσης, με απάλειψη/αντικατάσταση των ονομαστικών αναφορών που περιλαμβάνονταν σε αυτή.

3.4. Κριτήρια ελέγχου

Για σκοπούς του ελέγχου συμμόρφωσης χρησιμοποιήθηκαν, ως αρχές και κανόνες, οι ακόλουθες νομοθεσίες, Αποφάσεις του ΥΣ και του Εφόρου και Προϋπολογισμοί/προτάσεις Προϋπολογισμών:

1. Ο περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμος του 1999.
2. Ο περί Προϋπολογισμού του 2018 Νόμος (Ν.51(II)/2017).
3. Ο περί Προϋπολογισμού του 2019 Νόμος (Ν.59(II)/2018).
4. Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 1) του 2019 (Ν.44(II)/2019).
5. Προϋπολογισμοί του Κυπριακού Οργανισμού Προώθησης Επενδύσεων για τα έτη 2019 και 2020.
6. Απόφαση ΥΣ, ημερ. 27.9.2017 - Έγκριση Σχεδίου.
7. Αποφάσεις ΥΣ, ημερ. 2.1.2019 και 31.1.2019 με τις οποίες τροποποιήθηκε το Σχέδιο.
8. Απόφαση Εφόρου, ημερ. 26.2.2019 – Τελική έγκριση του Σχεδίου.
9. Απόφαση ΥΣ, ημερ. 22.5.2019 – Έγκριση Σχεδίου Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας για την Οπτικοακουστική Βιομηχανία στην Κύπρο.
10. Αποφάσεις ΥΣ, ημερ. 5.2.2020, 3.6.2020 και 27.8.2020, με τις οποίες επήλθαν τροποποιήσεις στο Σχέδιο.

Επισημαίνουμε ότι ο έλεγχος που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας για το έτος 2019 μέχρι και τις 4.2.2020 βασίστηκε, εξ ανάγκης, στο Σχέδιο που εφαρμοζόταν από την Επιτροπή Αξιολόγησης και όχι στο Σχέδιο που εγκρίθηκε βάσει των πιο πάνω Αποφάσεων του ΥΣ στις 27.9.2017, όπως τροποποιήθηκε με τις Αποφάσεις του ΥΣ, ημερ. 2.1.2019 και 31.1.2019. Μετά την προφορική υπόδειξη του θέματος, στην Επιτροπή, από την Υπηρεσία μας, προωθήθηκε η εκ των υστέρων έγκριση του Σχεδίου που εφαρμοζόταν, από το ΥΣ, στις 5.2.2020.

4. Ευρήματα και συστάσεις

4.1. Το Σχέδιο που εφαρμοζόταν από το Υπουργείο Οικονομικών δεν συνάδει με το Σχέδιο που είχε εγκριθεί με Αποφάσεις Υπουργικού Συμβουλίου και ίσχυε μέχρι τις 4.2.2020

Διαπιστώσαμε ότι, από τη ημερομηνία έναρξης του Σχεδίου μέχρι και τις 4.2.2020, το Σχέδιο που εφαρμοζόταν στην πράξη από την Επιτροπή Αξιολόγησης και το Υπουργείο Οικονομικών και βρισκόταν αναρτημένο στην ιστοσελίδα του ΚΟΠΕ, δεν ήταν το ίδιο με εκείνο που εγκρίθηκε με Απόφαση του ΥΣ, ημερ. 27.9.2017 και ακολούθως τροποποιήθηκε με Αποφάσεις του ΥΣ, ημερ. 3.1.2019 και 31.1.2019. Επισημάναμε ότι, το Σχέδιο που είχε εγκριθεί απαρτιζόταν από 115 σελίδες, ενώ το Σχέδιο που εφαρμοζόταν, όπως εγκρίθηκε από τον Έφορο, απαρτιζόταν από 65 σελίδες μόνο. Το Σχέδιο που εφαρμοζόταν περιλάμβανε τροποποιήσεις που συνάδουν με τις αποφάσεις του Εφόρου, ημερ. 25.5.2018 και 26.2.2019, καθώς και άλλες, για τις οποίες η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν μπόρεσε να μας παρέχει εξηγήσεις ως προς το ποιος τις ενέκρινε και ποιος τις διενήργησε.

Ενδεικτικά αναφέρουμε τις πιο κάτω διαφορές που εντοπίσαμε μεταξύ των δύο διαφορετικών εκδοχών του Σχεδίου:

- α. Το Σχέδιο που εφαρμοζόταν αναφερόταν σε τετραμελή Επιτροπή Αξιολόγησης, ενώ το εγκεκριμένο Σχέδιο αναφερόταν σε πενταμελή Επιτροπή Αξιολόγησης.
- β. Το Σχέδιο που είχε εγκριθεί από το ΥΣ, όριζε ως “παραγωγό”, άτομο με επιτυχημένη διαδρομή και εμπειρία τουλάχιστον τριών παραγωγών τα τελευταία πέντε χρόνια. Στο Σχέδιο που εφαρμοζόταν, η απαιτούμενη εμπειρία μειώθηκε στις δύο παραγωγές.
- γ. Οι όροι 11, 13, 15, 16, 18 του Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών, του Σχεδίου που εγκρίθηκε από το ΥΣ, είχαν αφαιρεθεί από το Σχέδιο που εφαρμοζόταν. Επισημαίνουμε ότι, ο όρος 11 αναφερόταν στην υποχρέωση του αιτητή να εξασφαλίσει προσωπικό στην Κύπρο με δίκαιη διαδικασία πρόσληψης και να διαθέσει, στην Επιτροπή Αξιολόγησης, τις βάσεις δεδομένων εμπειριών μελών του συνεργείου, των πρόσθετων ταλέντων και των παρόχων υπηρεσιών.
- δ. Στο Πολιτιστικό Περιεχόμενο του Σχεδίου που εφαρμοζόταν, προνοείτο ότι οι παραγωγές πρέπει να προβάλλουν κυπριακές ή ευρωπαϊκές ή παγκόσμιες ιστορίες (μυθοπλασίας ή πραγματικές), ενώ στο Σχέδιο που εγκρίθηκε από το ΥΣ προνοείτο ότι οι παραγωγές θα έπρεπε να προβάλλουν κυπριακές ή ευρωπαϊκές ιστορίες (μυθοπλασίας ή πραγματικές).
- ε. Σύμφωνα με το Σχέδιο που εφαρμοζόταν, το πρότυπο Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών προνοούσε ότι, εάν θεωρείτο πως υπήρχε σημαντική διαφορά μεταξύ του εκτιμώμενου (βάσει της αίτησης) και του τελικού συνολικού Προϋπολογισμού, με τον τελευταίο να υπερβαίνει τον πρώτο, βάσει του οποίου υπολογίστηκε η επιστροφή μετρητών, κατά περισσότερο από 10%, σύμφωνα με το προσωρινό και τελικό πιστοποιητικό, μπορούσαν να γίνουν επιπρόσθετες επιστροφές επί του αρχικού προβλεπόμενου ποσού, κατά την απόλυτη κρίση της Επιτροπής Αξιολόγησης, χωρίς

δικαίωμα ανταπαίτησης εκ μέρους του αιτητή. Το Σχέδιο, όπως αυτό εγκρίθηκε από το ΥΣ, προέβλεπε ότι, σε τέτοια περίπτωση, η αίτηση θα έπρεπε να υποβάλλεται ξανά προς τελική έγκριση από την Επιτροπή Αξιολόγησης και η Επιτροπή Αξιολόγησης διατηρούσε το δικαίωμα να ακυρώσει την έγκριση του έργου ή να διαμορφώσει ανάλογα τους όρους και τις προϋποθέσεις, καθώς και το αρχικά εγκεκριμένο ποσό επιστροφής.

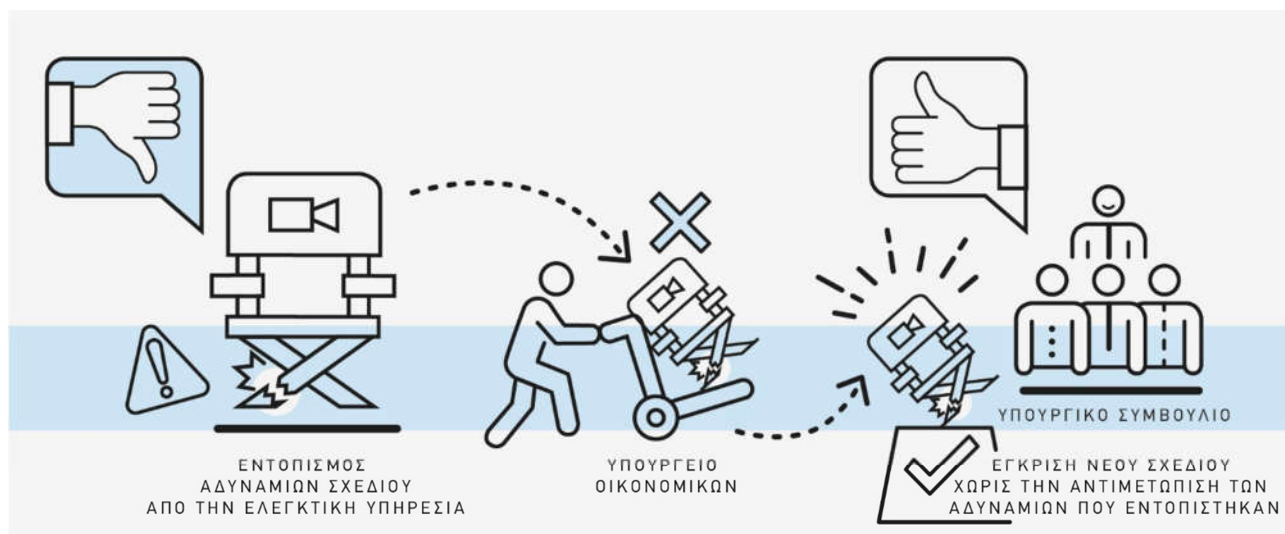
στ. Από περαιτέρω έλεγχο που διενεργήσαμε τον Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2020 και αναφορικά με τα πιο πάνω διαπιστώσαμε επιπρόσθετα τα ακόλουθα:

(i) Δύο μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης, ανταποκρινόμενοι σε σχετικό αίτημα του Προέδρου της Επιτροπής Αξιολόγησης κατά τη συνεδρία της στις 15.11.2019, υπέβαλαν γραπτώς τις εισηγήσεις τους για τροποποίηση του Σχεδίου, για βελτίωση των αδυναμιών που εντόπισαν κατά την εφαρμογή του.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αξιολόγησης, μετά από συζήτηση των εισηγήσεων σε συνεδρίες κατά την περίοδο 15.11.2019 – Ιανουάριος 2020, η Επιτροπή Αξιολόγησης κατέληξε σε ένα έγγραφο με τις τροποποιήσεις που συμφωνήθηκαν. Ωστόσο, το εν λόγω έγγραφο, για το οποίο παρατίθεται εκτενής πληροφόρηση στο παράρτημα Α της παρούσας Έκθεσης, δεν υποβλήθηκε στην αρμόδια Αρχή.

(ii) Εντοπίσαμε εσωτερικό σημείωμα, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 20.12.2019, με το οποίο ενημερώθηκε για ορισμένα σημαντικά προκαταρκτικά ευρήματα της Υπηρεσίας μας, που οριστικοποιήθηκαν και καταγράφονται στο Παράρτημα Α της παρούσας Έκθεσης, αναφορικά με αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου, τα οποία συζητήθηκαν σε συνάντηση της Υπηρεσίας μας με τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης στις 19.12.2019.

Όπως προκύπτει, παρόλο που το Υπουργείο Οικονομικών ενημερώθηκε με το πιο πάνω σημείωμα για ορισμένες από τις σημαντικές αδυναμίες και ελλείψεις που εντοπίσαμε στο Σχέδιο, εντούτοις κατέθεσε το Σχέδιο, όπως εφαρμοζόταν, για έγκριση από το ΥΣ εκ των υστέρων, χωρίς να λάβει υπόψη του τις εισηγήσεις μας για βελτίωση των αδυναμιών και ελλείψεων που εντοπίσαμε. Όπως αναφέρουμε και πιο πάνω, το εν λόγω Σχέδιο, όπως κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, εγκρίθηκε από το ΥΣ στις 5.2.2020.

Περαιτέρω λεπτομέρειες για τα θέματα που καταγράφουμε στις παραγράφους στ(i) και στ(ii) πιο πάνω παρατίθενται στο Παράρτημα Α. Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, οι τροποποιήσεις που επήλθαν αντιμετώπισαν πρόσκαιρα ζητήματα, τα οποία προέκυψαν λόγω των συνθηκών που επικρατούσαν λόγω της πανδημίας COVID-19. Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Οικονομικών, ως αρμόδια Αρχή, έχει κάθε πρόθεση να προχωρήσει σε ολιστική μελέτη για εκ νέου συγγραφή του Σχεδίου, λαμβάνοντας υπόψη την παγκόσμια εμπειρία, ανταγωνιστικότητα, νέες προκλήσεις λόγω του νέου σκηνικού στον τομέα της οπτικοακουστικής βιομηχανίας λόγω της πανδημίας και τις απόψεις των μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης και των συμβούλων της από τις εμπειρίες που αποκτήθηκαν μέχρι σήμερα από την εφαρμογή του Σχεδίου.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψή της και επισημαίνει ότι τα υπό αναφορά γεγονότα αφορούσαν σε περίοδο προγενέστερη της πανδημίας COVID-19.

- (iii) Ο Παραγωγός Β, με ηλεκτρονικό μήνυμα προς τον Υπουργό Οικονομικών, ημερ. 22.12.2019, συνέστησε, μεταξύ άλλων, ανεπιφύλακτα όπως το Σχέδιο διατηρηθεί επιθετικό, όπως ήταν διατυπωμένο τη δεδομένη στιγμή και σε αντίθετη περίπτωση, να υιοθετηθεί η εισήγηση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, για αύξηση της επιστροφής μετρητών, από το 35% στο 49%. Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, τέτοια εισήγηση ουδέποτε έχει γίνει και η αύξηση του ποσοστού επιστροφής μετρητών δεν έχει υλοποιηθεί.

Σημειώνουμε ότι, στο έγγραφο με τις συμφωνημένες εισηγήσεις των μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης, περιλαμβάνεται εισήγηση μέλους της όπως η μέγιστη ενίσχυση αυξηθεί στο 40% - 45% των επιλέξιμων δαπανών και η αναλογία μεταξύ δαπανών επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» και δαπανών επιπέδου «κάτω από τη γραμμή» να περιορίζεται σε 30% με 70%, αντίστοιχα.

4.2. Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του

Από μελέτη του Σχεδίου και από σύγκριση που διενήργησε η Υπηρεσία μας, με το αντίστοιχο Σχέδιο κάλυψης δαπανών που εφαρμόζεται στη Μάλτα, χώρα παρόμοιου μεγέθους και οικονομίας με την ΚΔ, καθώς και από μελέτη των διαδικασιών παρακολούθησής του από τον ΚΟΠΕ και την Επιτροπή Αξιολόγησης, διαπιστώσαμε διάφορες αδυναμίες και ελλείψεις, οι κυριότερες από τις οποίες παρατίθενται πιο κάτω:

α. Συμμετοχή ξένης ιδιοκτησίας. Από τα στοιχεία του Πίνακα 1 (σελ. 10) της παρούσας Έκθεσης, διαφαίνεται ότι, το 66%, της συμμετοχής στο κεφάλαιο της εταιρείας παραγωγής LBE JIU JITSU AVC LTD και αρχικά το 66% και σήμερα το 50% της συμμετοχής στο κεφάλαιο της εταιρείας παραγωγής MAN OF WAR AVC LTD, είναι ξένων συμφερόντων. Στην περίπτωση της εταιρείας παραγωγής S.O.S AVC LTD, ο μοναδικός μέτοχος κατέχει κυπριακό διαβατήριο, το οποίο, όπως διαπιστώσαμε, απέκτησε μέσω του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος στις 11.9.2017. Ως εκ τούτου, τα περισσότερα οφέλη του Σχεδίου ενδέχεται να καταλήγουν εκτός ΚΔ και ΕΕ.

β. Όρος «πάνω από τη γραμμή» («above the line»). Σε ορισμένα σημεία του Σχεδίου γίνεται αναφορά σε προσωπικό επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» και προσωπικό επιπέδου «κάτω από τη γραμμή». Όπως πληροφορηθήκαμε από την Επιτροπή Αξιολόγησης, οι ορολογίες αυτές χρησιμοποιούνται ευρέως στην κινηματογραφική βιομηχανία, ωστόσο δεν υπάρχει επίσημος ορισμός τους. Σύμφωνα με ορισμούς που εντοπίσαμε στο διαδίκτυο, ο όρος «πάνω από τη γραμμή» αναφέρεται στα άτομα που καθοδηγούν και επηρεάζουν τη δημιουργική κατεύθυνση της παραγωγής, το ύφος της αφήγησης και τις δαπάνες. Οι ρόλοι αυτοί περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τον παραγωγό, τον σκηνοθέτη, τον σεναριογράφο και ορισμένους ηθοποιούς. Στο Σχέδιο δεν υπάρχει ορισμός του όρου «πάνω από τη γραμμή» και ως αποτέλεσμα αυτός ερμηνεύεται κατά την κρίση των παραγωγών.

γ. Όριο στα έξοδα επιπέδου «πάνω από τη γραμμή». Το Σχέδιο δεν καθορίζει όριο στις επιλέξιμες δαπάνες επιπέδου «πάνω από τη γραμμή», γεγονός που, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, μπορεί εύκολα να τύχει εκμετάλλευσης από τους παραγωγούς. Αναφέρουμε

σχετικά ότι, το αντίστοιχο Σχέδιο της Μάλτας θέτει ανώτατο όριο στα έξοδα επιπέδου «πάνω από τη γραμμή», αφού η συνολική επιλέξιμη δαπάνη που αφορά στους σκηνοθέτες, στους παραγωγούς και στο «cast and stunts», δεν μπορεί να υπερβαίνει τις €500.000. Το εν λόγω συνολικό κόστος περιλαμβάνει αμοιβές ανάληψης υποχρεώσεων, μισθούς, υπερωρίες, αμοιβές διακοπών και επιδόματα απασχόλησης. Επιπλέον, οι αμοιβές της εταιρείας παραγωγής δεν μπορεί να υπερβαίνουν το 20% της τελικής πραγματικής δαπάνης της παραγωγής ή τις €100.000, οποιοδήποτε είναι μικρότερο.

δ. Έξοδα προ και μετά-παραγωγής. Στις επιλέξιμες δαπάνες των παραγωγών που εγκρίθηκαν για επιδότηση, περιλαμβάνονται πολύ σημαντικά ποσά που αφορούν σε έξοδα προ και μετά-παραγωγής, όπως αμοιβή σεναριογράφου, επεξεργασία (editing) κ.λπ. Τα έξοδα αυτά, βάσει του Σχεδίου, επιδοτούνται, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν διενεργηθεί στην Κύπρο, πράγμα που είναι σχεδόν αδύνατο να ελεγχθεί.

ε. Πολιτιστικά κριτήρια. Για να θεωρηθεί μια παραγωγή ως επιλέξιμη θα πρέπει να στηρίζει ένα πολιτιστικό προϊόν και κατ' επέκταση να ικανοποιεί το πολιτιστικό τεστ, το οποίο καθορίζεται στο Σχέδιο και περιλαμβάνει την αξιολόγηση του πολιτιστικού περιεχομένου της παραγωγής (Μέρος Α - 40 βαθμοί), τη δημιουργική συνεισφορά (Μέρος Β - 32 βαθμοί) και τη χρήση των πολιτιστικών υποδομών της Κύπρου (Μέρος Γ - 28 βαθμοί). Ο τελικός βαθμός απόδοσης στο πολιτιστικό τεστ καθορίζει και το ποσοστό που θα καταβληθεί ως επιστροφή δαπανών, όπως φαίνεται πιο κάτω:

Βαθμοί απόδοσης στο πολιτιστικό τεστ	Ποσοστό επιστροφής μετρητών %
40-45	25
46-50	27
51-55	29
56-60	31
61-65	33
66	35

Η αξιολόγηση διενεργείται από την Επιτροπή Αξιολόγησης κατά το στάδιο αξιολόγησης και έγκρισης της αίτησης της παραγωγής και οι ελάχιστοι βαθμοί απόδοσης που πρέπει να συγκεντρώσει μία παραγωγή, για εξασφάλιση επιστροφής μετρητών, είναι 40. Από τον έλεγχο που διενεργήσαμε σε παραγωγές που εγκρίθηκαν, διαπιστώσαμε ότι δεν υπάρχει γραπτή αιτιολόγηση της βαθμολογίας που δίνει η Επιτροπή Αξιολόγησης για κάθε πολιτιστικό κριτήριο κατά την αξιολόγηση της αίτησης της παραγωγής. Ενδεικτικά, αναφέρουμε ότι η παραγωγή S.O.S εξασφάλισε τον μέγιστο βαθμό που δίδεται εάν μια ταινία βασίζεται σε λογοτεχνικό έργο, χωρίς ωστόσο να εντοπίσουμε οποιαδήποτε αποδεικτικά στοιχεία ότι αυτό ισχύει στην περίπτωση της συγκεκριμένης ταινίας.

Από σύγκριση των πολιτιστικών κριτηρίων, με τα αντίστοιχα του Σχεδίου που εφαρμόζει η Μάλτα, εντοπίσαμε σημαντικές διαφορές στο Μέρος Β - Δημιουργική συνεισφορά. Συγκεκριμένα, το Σχέδιο της Κύπρου δίνει μέχρι και 20 βαθμούς για παραγωγές με εγγυημένη, αποδεδειγμένη ή προτιθέμενη διανομή σε κινηματογραφικές αίθουσες ή στην τηλεόραση, σε χώρες μέλη της ΕΕ και τρίτες χώρες. Η αντίστοιχη πρόνοια στο Σχέδιο της Μάλτας δίνει 15 βαθμούς για τη συμβολή στη δημιουργικότητα και τον πολιτισμό, μέσω της ανάπτυξης δεξιοτήτων παραγωγής στη Μάλτα ή στην ΕΕ και δεν συμπεριλαμβάνει αξιολόγηση για τη διανομή του οπτικοακουστικού μέσου. Συγκεκριμένα, εάν η παραγωγή γυρίζεται εξ ολοκλήρου στη Μάλτα, τότε τουλάχιστον το 51% του πληρώματος της παραγωγής πρέπει να είναι κάτοικοι Μάλτας ή να έχουν άδεια μόνιμης παραμονής στην ΕΕ, ενώ εάν η παραγωγή γυρίζεται μερικώς στη Μάλτα, τότε τουλάχιστον το 30% του πληρώματος της παραγωγής πρέπει να είναι μόνιμοι κάτοικοι Μάλτας ή να έχουν άδεια μόνιμης παραμονής στην ΕΕ.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, το Σχέδιο δίνει τη δυνατότητα εξασφάλισης του 20% της συνολικής βαθμολογίας, απλώς και μόνο βάσει του προτιθέμενου πλάνου διανομής της κινηματογραφικής ταινίας που, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, δεν σχετίζεται με τη δημιουργική συνεισφορά του οπτικοακουστικού μέσου στην Κύπρο ή στην ΕΕ. Επιπρόσθετα, το σημείο αυτό εμπεριέχει μεγάλη αβεβαιότητα, αφού βασίζεται σε πρόθεση, η υλοποίηση της οποίας θα μπορεί να αποδειχτεί σε πολύ μεταγενέστερο στάδιο, όταν η κινηματογραφική παραγωγή θα διανεμηθεί και αφού η επιστροφή δαπανών έχει ήδη καταβληθεί.

στ. Ποιότητα παραγωγών. Το Σχέδιο δεν περιλαμβάνει κριτήρια που να διασφαλίζουν την ποιότητα του αποτελέσματος της παραγωγής που επιχορηγείται. Από έρευνα που διενεργήσαμε σε έγκυρες διαδικτυακές πηγές κριτικής ταινιών, σε σχέση με τις ταινίες JIU JITSU και S.O.S., οι οποίες έχουν ολοκληρωθεί και προβληθεί, διαπιστώσαμε ότι λαμβάνουν πολύ χαμηλές βαθμολογίες, γεγονός που θεωρούμε ότι πρέπει να προβληματίσει τους εμπλεκόμενους φορείς.

Συγκεκριμένα, με βάση την πιο πρόσφατη πληροφόρηση στο διαδίκτυο, η βαθμολογία των ταινιών παρουσιάζεται ως εξής:

Ταινία	Βαθμολογία		
	Rotten Tomatoes	IMDb	Metacritic
Jiu Jitsu	26%	2,9/10	27%
S.O.S. Survive or Sacrifice	-	2,9/10	-

ζ. Διαχωρισμός καθηκόντων και ημερομηνία. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αξιολόγησης διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΟΠΕ, τον οποίο εκπροσωπεί και ασκεί εκτελεστικές αρμοδιότητες, όπως αυτές του εκχωρούνται από το Υπουργείο Οικονομικών και προσδιορίζονται στο Σχέδιο. Από το γεγονός αυτό προκύπτουν οι ακόλουθες αδυναμίες:

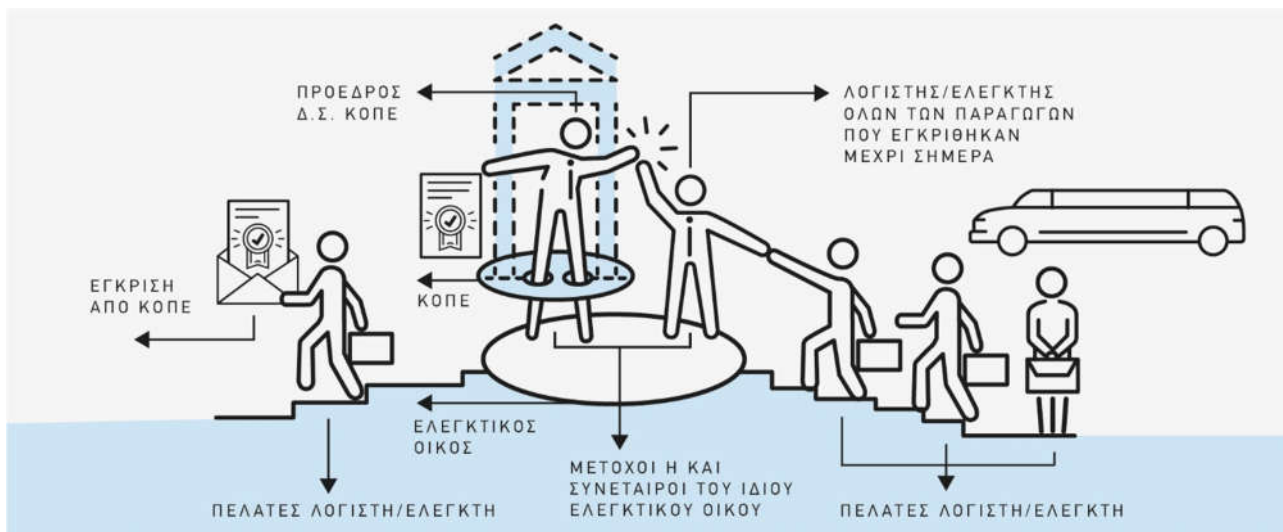
- ◆ Δεν υπάρχουν ασφαλιστικές δικλίδες διαχωρισμού καθηκόντων, αφού όλες οι εκτελεστικές διεργασίες, όπως για παράδειγμα η παραλαβή των αιτήσεων, η διαχείριση του ηλεκτρονικού συστήματος υποβολής αιτήσεων, η τήρηση των

αποδεικτικών στοιχείων, η επικοινωνία με τις εταιρείες παραγωγής, η επικοινωνία με τους εξωτερικούς συμβούλους του ΚΟΠΕ, καθώς και η παρουσίαση των στοιχείων στην Επιτροπή Αξιολόγησης, γίνονται από το άτομο, το οποίο στη συνέχεια προεδρεύει της Επιτροπής Αξιολόγησης.

- ◆ Δεν διασφαλίζεται η αμερόληπτη κρίση του Προέδρου της Επιτροπής Αξιολόγησης, ο οποίος είναι ανώτερος λειτουργός του ΚΟΠΕ, ειδικότερα στις περιπτώσεις όπου παρουσιάζονται αδυναμίες στο Σχέδιο.

Τα πιο πάνω καθίστανται ακόμα πιο σοβαρά, εάν ληφθεί υπόψη ότι ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΚΟΠΕ είναι συνétairos σε ελεγκτικό οίκο, ο οποίος ενεργεί ως λογιστής/ελεγκτής όλων των παραγωγών που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Αξιολόγησης μέχρι σήμερα.

η. **Εγχειρίδιο διαδικασιών.** Σύμφωνα με τα πρακτικά της Επιτροπής Αξιολόγησης, ημερ. 28.2.2019, αποφασίστηκε η ετοιμασία, από τον ΚΟΠΕ, εγχειριδίου διαδικασιών που θα ακολουθούνται αναφορικά με το Σχέδιο, το οποίο θα τύχει έγκρισης από την Επιτροπή Αξιολόγησης. Όπως αναφέρεται στα πιο πάνω πρακτικά, στο εγχειρίδιο θα ξεκαθαρίζονται οι

χρονικές περίοδοι κατά τις οποίες η Επιτροπή Αξιολόγησης θα δέχεται αιτήσεις, καθώς και η διαδικασία που θα ακολουθείται μέχρι και την ετοιμασία εισήγησης προς τον Υπουργό Οικονομικών, ούτως ώστε να παρέχεται υποστήριξη στον αιτητή και να διασφαλίζεται η ορθή και ολοκληρωμένη υποβολή της αίτησης.

Όπως ενημερωθήκαμε, το πιο πάνω εγχειρίδιο διαδικασιών δεν έχει ετοιμαστεί.

θ. Ηλεκτρονικό σύστημα υποβολής αιτήσεων. Όπως πληροφορηθήκαμε, οι αιτήσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω συστήματος που διαχειρίζεται ο ανώτερος λειτουργός του ΚΟΠΕ, ο οποίος προεδρεύει και της Επιτροπής Αξιολόγησης. Το εν λόγω ηλεκτρονικό σύστημα παρέχει τις πιο κάτω δυνατότητες, τις οποίες θεωρούμε ως αδυναμίες:

- ◆ Δίνει τη δυνατότητα στους αιτητές να υποβάλουν κενή αίτηση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Ως αποτέλεσμα, ο όγκος των ηλεκτρονικών αιτήσεων που φαίνεται ότι παραλήφθηκαν από τον ΚΟΠΕ είναι σημαντικά μεγαλύτερος από τον αριθμό των πραγματικών αιτήσεων.
- ◆ Ο ανώτερος λειτουργός που διαχειρίζεται το σύστημα ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων, έχει τη δυνατότητα να διαγράψει οποιαδήποτε αίτηση ανά πάσα στιγμή, με όλους τους συνεπαγόμενους κινδύνους.

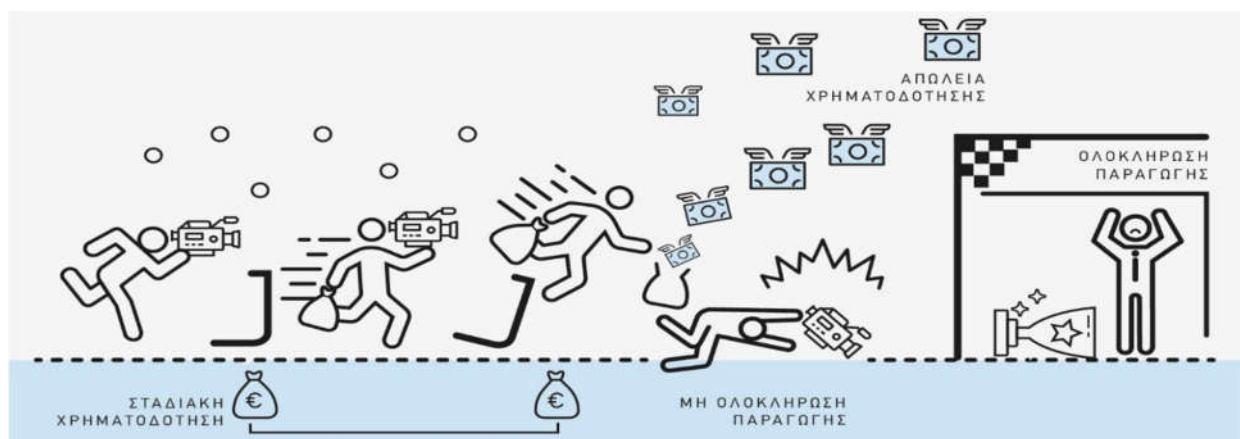
ι. Μητρώο παρακολούθησης αιτήσεων. Παρατηρήσαμε ότι δεν τηρείται μητρώο παρακολούθησης των αιτήσεων.

κ. Τροποποίηση Σχεδίου, ημερ. 3.6.2020, για σταδιακή καταβολή του ποσού επιστροφής μετρητών. Το ΥΣ, με Απόφασή του, ημερ. 3.6.2020, ενέκρινε, μεταξύ άλλων, τροποποίηση στο Σχέδιο, η οποία παρέχει τη δυνατότητα καταβολής, από την αρμόδια Αρχή, του ποσού της επιστροφής μετρητών σε τακτά χρονικά διαστήματα, πριν την ολοκλήρωση της παραγωγής, αφού γίνει ο σχετικός λογιστικός έλεγχος. Όπως αναφέρεται στην Πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών προς το ΥΣ, ημερ. 2.6.2020, η πρόνοια που ίσχυε μέχρι τότε για καταβολή του ποσού της επιστροφής μετρητών μετά την ολοκλήρωση των σκηνών στη Δημοκρατία και αφού πρώτα γίνει λογιστικός έλεγχος και εκδοθεί Πιστοποιητικό Τελικής Έγκρισης, δημιουργούσε πρόβλημα στην εκταμίευση των ποσών, λόγω του μεγάλου χρονικού διαστήματος που απαιτείται για έλεγχο των παραγωγών και ειδικότερα των μεγάλων, με αποτέλεσμα να μη γίνεται αποτελεσματική εκμετάλλευση των Κονδυλίων που έχουν προϋπολογιστεί και εγκριθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, εντός του ίδιου έτους που έγινε η παραγωγή.

Σύμφωνα με την τροποποίηση, ο αιτητής δικαιούται να υποβάλει αίτηση για την αξίωση κάλυψης δαπανών (αιτήματα πληρωμής) στην Επιτροπή Αξιολόγησης περιοδικά και όχι ενωρίτερα από 90 ημερολογιακές ημέρες της κάθε προηγούμενης αίτησης πληρωμής και, εν πάση περιπτώσει, όχι αργότερα από την 30η Σεπτεμβρίου εκάστου ημερολογιακού έτους, που θα πρέπει να συνοδεύεται από πιστοποιημένη Έκθεση Νόμιμου Ελεγκτή, η οποία να παρέχει λεπτομέρειες σχετικά με το ποσό των επιλέξιμων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν και πληρώθηκαν εντός της ΚΔ. Επιπρόσθετα, η τροποποίηση προνοεί ότι, μέχρι τη συμπερίληψη και ενσωμάτωση, στην ταινία, των τίτλων που καθορίζονται στο Σχέδιο, θα παρακρατείται από κάθε πληρωμή που θα

γίνεται δυνάμει των προνοιών του Σχεδίου, ποσό που θα ισοδυναμεί με το 5% των εγκεκριμένων δαπανών που αφορά στο σχετικό αίτημα πληρωμής. Το παρακρατηθέν ποσό δύναται να αποδεσμευθεί προς όφελος της εγκεκριμένης εταιρείας, νοουμένου ότι η Επιτροπή ικανοποιηθεί για την τήρηση της υποχρέωσης του αιτητή να προσκομίσει βίντεο της παραγωγής σε μορφή που επιτρέπει τη φύλαξή του για περίοδο δέκα ετών. Επιπλέον, ποσό που θα ισοδυναμεί με το 5% των εγκεκριμένων δαπανών, που αφορά στο σχετικό αίτημα πληρωμής, με ανώτατο συνολικό ποσό τις €250.000, θα παρακρατείται και δύναται να αποδεσμευθεί προς όφελος της εγκεκριμένης εταιρείας με την ολοκλήρωση της παραγωγής και την προσκόμιση, στην Επιτροπή, βίντεο υψηλής ευκρίνειας των κυρίως συντελεστών, δηλαδή του σκηνοθέτη και των παραγωγών, οι οποίοι περιγράφουν την εμπειρία τους στην Κύπρο.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η πιο πάνω τροποποίηση εμπεριέχει κινδύνους, αφού σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο η ταινία δεν ολοκληρωθεί, το Κράτος θα απωλέσει τη χρηματοδότηση που κατέβαλε, χωρίς να αποκομίσει το αναμενόμενο όφελος.

Αναφορικά με το μέγεθος του κινδύνου, που εμπερικλείει η τροποποίηση για σταδιακή καταβολή του ποσού επιστροφής μετρητών, αναφέρουμε ενδεικτικά ότι εταιρεία παραγωγής υπέβαλε αίτηση, στις 24.9.2020, προς την Επιτροπή Αξιολόγησης, για παραγωγή με Προϋπολογισμό ύψους €144.067.711, δηλαδή μέγιστο υπολογιζόμενο ποσό επιστροφής μετρητών ύψους €50.422.649 και περίοδο ολοκλήρωσης τα έξι περίπου έτη. Σημειώνουμε ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης, σε συνεδρία της, ημερ. 2.12.2020, απέρριψε την υπό αναφορά αίτηση, λόγω του ότι οι παραγωγοί δεν έδωσαν ικανοποιητικές απαντήσεις σε ερωτήματα που έθεσε η Επιτροπή, η οποία καταληκτικά έκρινε ότι ο Προϋπολογισμός της παραγωγής δεν υποστηριζόταν αρκετά. Αναφέρουμε, ωστόσο, ότι, όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Επιτροπής, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο επαναυποβολής της εν λόγω αίτησης εφόσον το Σχέδιο δεν αποκλείει το ενδεχόμενο αυτό.

λ. Τροποποίηση Σχεδίου, ημερ. 27.8.2020, για εκχώρηση του Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών προς όφελος Κυπριακής τράπεζας, ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση του αιτητή. Το ΥΣ, με Απόφασή του, ημερ. 27.8.2020, ενέκρινε, μεταξύ άλλων, τροποποίηση στο Σχέδιο, η οποία δίνει το δικαίωμα στον αιτητή, ο οποίος έχει λάβει Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών, να το εκχωρήσει προς όφελος Κυπριακής τράπεζας, ως εξασφάλιση χρηματοδότησης που θα αφορά αποκλειστικά στην

εγκεκριμένη παραγωγή. Επιπρόσθετα, στην τροποποίηση αναφέρεται ότι, όταν η Επιτροπή Αξιολόγησης λάβει γραπτή ενημέρωση από τον αιτητή, για την πρόθεσή του να εκχωρήσει το πιστοποιητικό σε Κυπριακή τράπεζα, όλοι οι πιθανοί όροι, προϋποθέσεις και υποστηρικτικά έγγραφα που δύναται, η Επιτροπή, να ζητήσει εκ των προτέρων, σε σχέση με την εκχώρηση, θα πρέπει να ικανοποιηθούν και υποβληθούν, από τον αιτητή και την τράπεζα. Το αίτημα για εκχώρηση πρέπει να τεθεί ενώπιον του Υπουργείου Οικονομικών, ως εισήγηση, από την Επιτροπή Αξιολόγησης για έγκριση ή απόρριψη. Σύμφωνα με την Πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών προς το ΥΣ, ημερ. 11.8.2020, η τροποποίηση αποσκοπεί στην περαιτέρω βελτίωση του Σχεδίου και στην απαραίτητη διασφάλιση, για χρηματοδότηση των παραγωγών από χρηματοδοτικούς οργανισμούς και τη δυνατότητα πληρωμής της κάλυψης των δαπανών από το Κράτος σε χρηματοδοτικό οργανισμό, στον οποίο έχει εκχωρήσει ο αιτητής τα δικαιώματά του για την κάλυψη των δαπανών.

Σημειώνουμε ότι σε εσωτερικό σημείωμα λειτουργού του Υπουργείου, ημερ. 11.3.2020, στο οποίο γίνεται αναφορά, μεταξύ άλλων, στο αίτημα των παραγωγών και των τραπεζών για εκχώρηση του Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών προς όφελος χρηματοδοτικών οργανισμών, καταγράφεται η άποψή του ότι το Σχέδιο δεν ενδείκνυται να περιλαμβάνει οποιοδήποτε δικαίωμα για εκχώρηση και να δίδει στον δικαιούχο δικαίωμα έναντι του Κράτους, ανεξαρτήτως του εάν ο αιτητής δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του και ότι το δικαίωμα πληρωμής θα πρέπει να παραμείνει προς τον αιτητή, με δικαίωμά του, αν επιθυμεί να χρηματοδοτηθεί, να προβεί σε ιδιωτική συμφωνία με την τράπεζα. Με το αίτημα για εκχώρηση δεν συμφώνησε ούτε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών. Επιπρόσθετα, σε εσωτερικό σημείωμα λειτουργού του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 18.5.2020, που αφορά στην τροποποίηση του Σχεδίου, ημερ. 3.6.2020, αναφέρεται ότι στο συνημμένο Σχέδιο παρουσιάζονται ως διαγραμμαμένες οι εισηγητικές πρόνοιες για εκχώρηση του Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών, διότι με τις εν λόγω πρόνοιες ο δικαιούχος του Πιστοποιητικού αποκτά δικαίωμα έναντι του Κράτους, ανεξαρτήτως αν ο αιτητής εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του. Σημειώνουμε ότι οι εν λόγω πρόνοιες για εκχώρηση του Πιστοποιητικού είναι ελαφρώς διαφοροποιημένες από τις πρόνοιες που περιλήφθηκαν στο τροποποιημένο Σχέδιο, ημερ. 27.8.2020, εφόσον διαγράφηκε η επιφύλαξη ότι, σε περίπτωση που το Πιστοποιητικό εκχωρηθεί, παράλειψη ενημέρωσης της Επιτροπής Αξιολόγησης δεν θα επηρεάζει ή μειώνει την υποχρέωση της Επιτροπής Αξιολόγησης να πληρώνει οποιοδήποτε αίτημα πληρωμής, το οποίο θα έχει υποβληθεί και που ικανοποιεί τις πρόνοιες του Σχεδίου. Επίσης, διαγράφηκε η φράση ότι η αρμόδια Αρχή θα δεσμεύεται από τέτοια εκχώρηση.

Παρά τις επιφυλάξεις που διατυπώθηκαν, το Υπουργείο Οικονομικών, προχώρησε στην ενσωμάτωση, στο Σχέδιο, του δικαιώματος εκχώρησης του Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών, χωρίς να κρίνει σκόπιμη την εξασφάλιση νομικής συμβουλής από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, ως προς το κατά πόσο η πιο πάνω εκχώρηση δημιουργεί οποιαδήποτε δέσμευση στο Κράτος να καταβάλει τα ποσά που αναφέρονται στο Πιστοποιητικό, ανεξαρτήτως εάν ο αιτητής ικανοποιεί τις υποχρεώσεις του που πηγάζουν από το Σχέδιο. Σημειώνουμε ότι το Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών, δεν αναφέρει ρητά

ότι η εν λόγω εκχώρηση δεν αποτελεί δέσμευση του Κράτους να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό προς την τράπεζα, στην περίπτωση που ο αιτητής δεν εκπληρώσει οποιαδήποτε υποχρέωσή του που πηγάζει από το Σχέδιο. Επιπλέον, αναφέρουμε ότι στο Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών γίνεται αναφορά σε όρους και προϋποθέσεις που δύναται να ζητήσει εκ των προτέρων η Επιτροπή Αξιολόγησης από τον αιτητή και την τράπεζα, σε σχέση με την εκχώρηση, χωρίς ωστόσο να διευκρινίζεται ποιοι είναι αυτοί οι όροι και προϋποθέσεις και κατά πόσο η μη εκπλήρωσή τους θα συνεπάγεται απόρριψη του αιτήματος για εκχώρηση του Πιστοποιητικού.

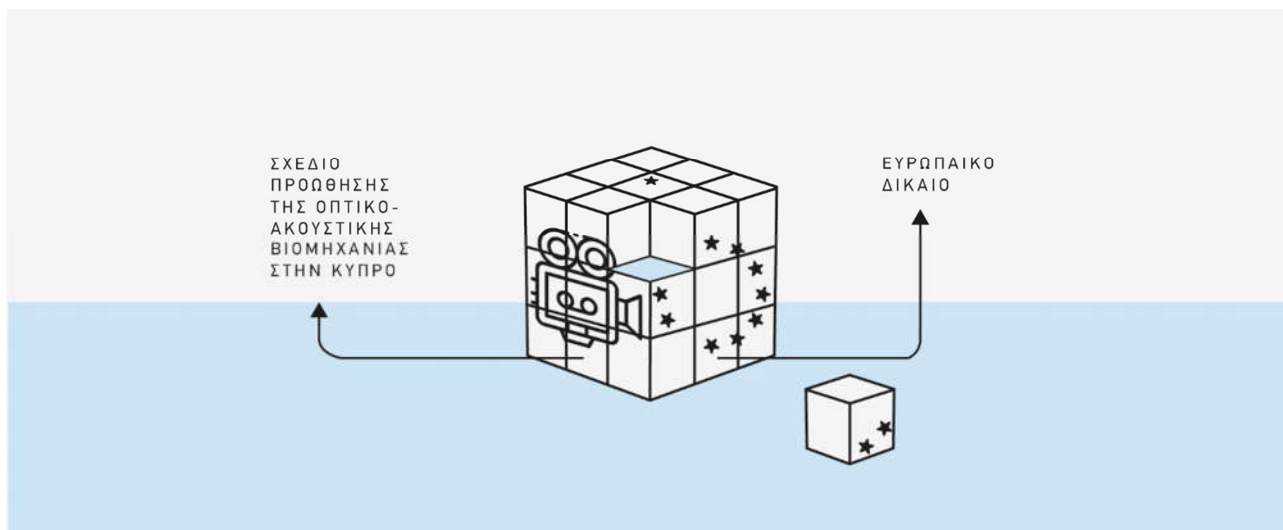
μ. Έλεγχος τροποποιήσεων Σχεδίου από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων. Μετά από αίτημα του Εφόρου, ημερ. 17.6.2020, το Υπουργείο Οικονομικών του απέστειλε, στις 19.6.2020, το Σχέδιο, όπως αυτό τροποποιήθηκε με την Απόφαση του ΥΣ, ημερ. 3.6.2020, για την εξέτασή του και έκδοση απόφασης σχετικά με τη συμβατότητα των τροποποιήσεων που επήλθαν στο Σχέδιο, με το ενωσιακό δίκαιο για τις κρατικές ενισχύσεις και ειδικότερα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014.

Ο Έφορος, σε επιστολή του προς το Υπουργείο Οικονομικών, ημερ. 8.7.2020, δεν σχολιάζει όλες τις τροποποιήσεις που επήλθαν στο Σχέδιο, αλλά μόνο την τροποποίηση που αφορά στην παράταση της ισχύος του Σχεδίου και αναφέρει ότι η παράταση της ισχύος υφιστάμενου και εγκεκριμένου μέτρου κρατικής ενίσχυσης συνιστά ουσιώδη τροποποίηση και κατ' επέκταση μεταβολή υφιστάμενης ενίσχυσης, ώστε να επιβάλλεται η έκδοση νέας απόφασης από τον Έφορο, δυνάμει του άρθρου 10(5)(β) του περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμου (Ν.30(I)/2001). Παρά τη διατύπωση της πιο πάνω θέσης, δεν εκδόθηκε νέα απόφαση του Εφόρου.

Όπως αναφέρουμε εκτενέστερα πιο πάνω, το ΥΣ, με την Απόφασή του, ημερ. 27.8.2020, ενέκρινε πρόσθετες τροποποιήσεις στο Σχέδιο και το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του, ημερ. 2.9.2020, απέστειλε στον Έφορο, εκ νέου, το Σχέδιο, με ενσωματωμένες όλες τις τροποποιήσεις που εγκρίθηκαν από το ΥΣ, συμπεριλαμβανομένων και των τροποποιήσεων, ημερ. 3.6.2020, για εξέταση. Ο Έφορος με επιστολή του, ημερ. 14.9.2020, ενημέρωσε το Υπουργείο Οικονομικών ότι οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο Σχέδιο κρίνονται ως τροποποιήσεις καθαρά τυπικού ή διοικητικού χαρακτήρα, οι οποίες, ως τέτοιες, δεν είναι ικανές να επηρεάσουν τη συμβατότητά του με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων.

Ωστόσο, σε ερώτημα της Υπηρεσίας μας προς τον Έφορο, εάν είχαν εξεταστεί και κριθεί όλες οι τροποποιήσεις που επήλθαν στο Σχέδιο μεταγενέστερα της απόφασής του, ημερ. 26.2.2019, ως τυπικού ή διοικητικού χαρακτήρα, με ηλεκτρονικό μήνυμα, ημερ. 26.1.2021, μας πληροφόρησε ότι η σχετική αναφορά στην πιο πάνω επιστολή αφορούσε μόνο στις τροποποιήσεις που επήλθαν στο Σχέδιο με την απόφαση του ΥΣ, ημερ. 27.8.2020 και ότι, εκ παραδρομής, οι υπόλοιπες τροποποιήσεις, οι οποίες περιλαμβάνονταν στο Σχέδιο, το οποίο τους διαβιβάστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, δεν είχαν εξεταστεί. Σημειώνουμε ότι στο Σχέδιο επήλθαν τροποποιήσεις οι οποίες δεν περιλήφθηκαν, από το Υπουργείο Οικονομικών, στις Προτάσεις του προς το ΥΣ και ως εκ τούτου δεν καλύπτονται από Αποφάσεις του ΥΣ.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, υπάρχουν εύλογες ανησυχίες ότι το Σχέδιο, όπως αυτό τροποποιήθηκε με τις Αποφάσεις του ΥΣ, ημερ. 3.6.2020 και 27.8.2020, ενδέχεται να μην είναι συμβατό με το ενωσιακό δίκαιο για τις κρατικές ενισχύσεις και ειδικότερα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014.

Επισημαίνουμε ότι, όπως μας πληροφόρησε ο Έφορος, σε περίπτωση που στα Σχέδια επήλθαν τροποποιήσεις που δεν εξετάστηκαν από τον Έφορο, η χορήγηση ενισχύσεων προτού κριθεί η συμβατότητά τους με το ενωσιακό δίκαιο για τις κρατικές ενισχύσεις και ειδικότερα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014, δεν θεραπεύει τυχόν ασυμβατότητα των εν λόγω τροποποιήσεων με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων ακόμα και αν ο λήπτης της ενίσχυσης υπήρξε καλόπιστος.

Συστάσεις: Αναφορικά με τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τα ακόλουθα:

(i) Δεδομένης της απουσίας ορίου στο ποσοστό ξένης ιδιοκτησίας στις εταιρείες παραγωγής, το Υπουργείο Οικονομικών να εξεύρει τρόπους για μεγιστοποίηση του οφέλους για την ΚΔ, σε σύγκριση με το κόστος που θα επωμιστεί. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να συμπεριλάβει στο Σχέδιο ενισχυμένες πρόνοιες για εργοδότηση ατόμων ή αγορά υπηρεσιών από την εντόπια αγορά.

Στην απάντησή του, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι θα ενισχυθεί η πρόνοια για εργοδότηση ατόμων από την εγχώρια αγορά κατά τη νέα συγγραφή του Σχεδίου.

(ii) Να συμπεριληφθεί στο Σχέδιο ορισμός του όρου «πάνω από τη γραμμή», έτσι ώστε να διασφαλίζεται ο ομοιόμορφος χειρισμός των αιτητών.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί και ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης το έχει ήδη συζητήσει και υπέβαλε εισηγήσεις για να εξεταστούν στο πλαίσιο της συγγραφής του νέου Σχεδίου. Εντούτοις, λόγω των έκτακτων μέτρων για την πανδημία COVID-19, δεν κατέστη δυνατή η προώθηση της εν λόγω αλλαγής από το Υπουργείο Οικονομικών. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης, με τη συμβολή των συμβούλων της, ετοιμάζει σχετική εισήγηση προς την αρμόδια Αρχή.

Επισημαίνουμε ότι τα έκτακτα μέτρα δεν φαίνεται να αποτέλεσαν εμπόδιο για τη διενέργεια άλλων τροποποιήσεων στο Σχέδιο κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, οι οποίες εγκρίθηκαν από το ΥΣ στις 3.6.2020 και 27.8.2020.

- (iii) Να καθοριστεί όριο στα έξοδα επιπέδου «πάνω από τη γραμμή». Επιπρόσθετα, να εκπονηθεί από το Υπουργείο Οικονομικών μελέτη σύγκρισης του Σχεδίου με αντίστοιχα Σχέδια κρατών μελών της ΕΕ και να γίνουν οι κατάλληλες τροποποιήσεις στο υφιστάμενο Σχέδιο, έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι κίνδυνοι εκμετάλλευσης του Σχεδίου και να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη για την ΚΔ.**

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Οικονομικών προχωρεί χωρίς καθυστέρηση στην ανάθεση της μελέτης, ωστόσο θεωρεί ότι το Σχέδιο της Κύπρου δεν μπορεί να συγκριθεί με αυτό της Μάλτας, καθώς είναι δύο ανόμοια Σχέδια με διαφορετικές προσεγγίσεις. Όπως ανέφερε, η Μάλτα δεν αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση, αφού προσανατολίζει το Σχέδιό της στο να παρέχει υπηρεσίες σε Αμερικάνικες ταινίες, παραμερίζοντας την ελκυστικότητα του Σχεδίου της σε Ευρωπαϊκές και ντόπιες παραγωγές, ενώ στο Σχέδιο της Κύπρου, το Υπουργείο Οικονομικών ορίζει τις δικές του προτεραιότητες, με βάση αυτά που θεωρεί ότι εξυπηρετούν το οικοσύστημα της ΚΔ. Ανέφερε επίσης ότι, δυστυχώς, σε αυτό το στάδιο τουλάχιστον, η Κύπρος δεν μπορεί να συγκριθεί με το προσωπικό και τις υποδομές που διαθέτει η Μάλτα, η οποία μετρά πάρα πολλές δεκαετίες εμπειρίας στην οπτικοακουστική βιομηχανία. Όπως μας πληροφόρησε, λόγω του ότι η Κύπρος δεν είχε ανεπτυγμένες δομές για προσέλκυση παραγωγών και είναι απομακρυσμένη γεωγραφικά, σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη, ο περιορισμός των εξόδων πάνω από τη γραμμή θα καθιστούσε το Σχέδιο μη ελκυστικό και δεν θα προωθούσε την Κύπρο ως προορισμό παραγωγής ταινιών. Εξέφρασε την άποψη ότι αυτό δεν σημαίνει ότι το Σχέδιο καθίσταται προσιτό για εκμετάλλευση.

Επιπρόσθετα, το Υπουργείο Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι επανεξετάζει την πρόοδο και την επιρροή του Σχεδίου και των οικονομικών ωφελημάτων στους δείκτες της οικονομίας. Ανέφερε, επίσης, ότι οι αντίστοιχοι τομείς σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ βρίσκονται σε άλλη φάση εφαρμογής του Σχεδίου.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψή της και επισημαίνει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάζονται στο Παράρτημα Β, για την παραγωγή JIU JITSU, που είναι η μεγαλύτερη που ολοκληρώθηκε, ποσό ύψους €12.615.154, δηλαδή ποσοστό 58% των επιλέξιμων δαπανών της παραγωγής, αφορά σε έξοδα πάνω από τη γραμμή.

- (iv) Να εξεταστεί ο καθορισμός μηχανισμών που να καθιστά εφικτή τη διασφάλιση ότι οι δαπάνες προ και μετά-παραγωγής, που θεωρούνται ως επιλέξιμες και επιδοτούνται, όντως διενεργούνται στην Κύπρο.**

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης έχει συζητήσει το θέμα με τους συμβούλους της και θα καταγραφεί στις διαδικασίες. Ωστόσο, ανέφερε ότι δεν συμφωνεί με τη διαπίστωση της Υπηρεσίας μας ότι

είναι σχεδόν αδύνατο να ελεγχθεί ότι τα έξοδα προ και μετά-παραγωγής έχουν διενεργηθεί στην Κύπρο.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψή της και επισημαίνει ότι οι εν λόγω ανησυχίες καταγράφονται ρητά και σε πρακτικά της Επιτροπής Αξιολόγησης, ημερ. 2.12.2020, όπου αναφέρεται ότι είναι πολύ εύκολο το στάδιο της μετά-παραγωγής να γίνεται στο εξωτερικό και να χρεώνεται ολόκληρο στην Κύπρο. Επιπρόσθετα, στο έγγραφο που ετοιμάστηκε από την Επιτροπή Αξιολόγησης με τις εισηγήσεις της για τροποποιήσεις επί του Σχεδίου, καταγράφονται σχόλια μέλους της Επιτροπής Αξιολόγησης, σύμφωνα με τα οποία, το στάδιο της προ-παραγωγής, στο οποίο στην περίπτωση της παραγωγής JIU JITSU θα δοθεί η συντριπτικά περισσότερη επιστροφή μετρητών, αφορά σε ποσά τα οποία η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν μπορεί να ελέγξει και το μεγαλύτερο μέρος τους φεύγει στο εξωτερικό. Ως ενδεικτικό παράδειγμα αναφέρονται από το μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης τα έξοδα προς τον σεναριογράφο για τη συγγραφή του σεναρίου.

(v) Τα μέλη της Επιτροπής να αιτιολογούν γραπτώς τη βαθμολογία που δίνουν σε κάθε πολιτιστικό κριτήριο.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών δεν θεωρεί ότι ενδείκνυται περαιτέρω αιτιολόγηση, πέραν της εφαρμογής των κριτηρίων που ήδη περιέχονται στο Σχέδιο και ανέφερε ως παράδειγμα το ένα από τα πολιτιστικά κριτήρια, σύμφωνα με το οποίο «εφόσον η ταινία διαδραματίζεται στην Κύπρο ή σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα η ταινία λαμβάνει 3 βαθμούς, όταν η ιστορία ολόκληρη διαδραματίζεται στην Κύπρο ή σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα, 2 όταν είναι πέραν της μισής και 1 βαθμό όταν είναι μερικώς».

Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψή της και επισημαίνει ότι υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις όπου τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης, για το ίδιο πολιτιστικό κριτήριο, αξιολογούν με διαφορετικό βαθμό την αίτηση παραγωγής, χωρίς ωστόσο να υπάρχει γραπτή αιτιολόγηση της βαθμολογίας που δίνουν.

(vi) Να γίνει επανεξέταση των πολιτιστικών κριτηρίων και αναθεώρησή τους, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι οι παραγωγές, οι οποίες εγκρίνονται, συνεισφέρουν πραγματικά στον πολιτισμό. Σημεία τα οποία εμπεριέχουν μεγάλη αβεβαιότητα και δεν μπορούν να επαληθευτούν στο στάδιο της αξιολόγησης της αίτησης, για παραχώρηση προσωρινής έγκρισης, δεν πρέπει να αποτελούν μέρος του πολιτιστικού τεστ (π.χ. εκτίμηση για τη διανομή της ταινίας).

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών εξέφρασε την άποψη ότι η διανομή της παραγωγής διασφαλίζει την προβολή της σε πολλές χώρες και συνεπώς και την προβολή της Κύπρου ως ανερχόμενο προορισμό για παραγωγή ταινιών. Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψή της, ότι δηλαδή η προτιθέμενη διανομή της παραγωγής δεν μπορεί να διασφαλιστεί εκ των προτέρων, κατά το στάδιο της αξιολόγησης μιας αίτησης, ούτε υπάρχει εγγύηση ότι αυτό θα τηρηθεί.

- (vii) Κατά την εξέταση και παραχώρηση τελικής έγκρισης, η Επιτροπή Αξιολόγησης να βεβαιώνεται ότι τα πολιτιστικά κριτήρια όντως εφαρμόστηκαν στο οπτικοακουστικό μέσο. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με επαναξιολόγησή τους, από την Επιτροπή Αξιολόγησης, κατά την τελική έγκριση.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι η σύστασή μας θα εξεταστεί κατά τη νέα συγγραφή του Σχεδίου.

- (viii) Να περιληφθούν πρόνοιες στο Σχέδιο, οι οποίες να διασφαλίζουν ένα αποδεκτό επίπεδο ποιότητας των παραγωγών που εγκρίνονται. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ άλλων, η ποιότητα των ολοκληρωμένων παραγωγών που έχουν οι παραγωγοί στο ενεργητικό τους κατά το στάδιο αξιολόγησης της αίτησης από την Επιτροπή Αξιολόγησης για παραχώρηση Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, εξετάζεται από την Επιτροπή Αξιολόγησης η υιοθέτηση ποιοτικών κριτηρίων και θα υποβληθεί σύντομα εισήγηση στην αρμόδια Αρχή.

- (ix) Να τεθούν ασφαλιστικές δικλίδες διαχωρισμού καθηκόντων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι ο ΚΟΠΕ παραχώρησε άτομο στην Επιτροπή Αξιολόγησης, για άσκηση καθηκόντων γραμματέα της Επιτροπής, το οποίο θα είναι υπεύθυνο για την παραλαβή των αιτήσεων, τη διαχείριση του ηλεκτρονικού συστήματος υποβολής αιτήσεων, την τήρηση των αποδεικτικών στοιχείων, την επικοινωνία με τις εταιρείες παραγωγής, την παρουσίαση των στοιχείων στην Επιτροπή Αξιολόγησης, καθώς και την τήρηση των πρακτικών, την ετοιμασία και αποστολή της Ημερήσιας Διάταξης της Επιτροπής Αξιολόγησης και την αρχειοθέτηση της αλληλογραφίας που αφορά στο Σχέδιο.

- (x) Ο ΚΟΠΕ να ετοιμάσει εγχειρίδιο διαδικασιών, το οποίο να εγκριθεί από την Επιτροπή Αξιολόγησης, ως η απόφασή της, ημερ. 28.2.2019.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, η καθυστέρηση στην έκδοση του εγχειριδίου οφείλεται στις ιδιάζουσες καταστάσεις που επικρατούν και της καθυστέρησης στην ανάθεση σύμβασης από τον ΚΟΠΕ, για λογιστικούς και νομικούς συμβούλους, για τη διεκπεραίωση των εργασιών της Επιτροπής Αξιολόγησης. Μας πληροφόρησε ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης έχει ετοιμάσει προσχέδιο εγχειριδίου, το οποίο θα είναι έτοιμο σύντομα.

- (xi) Ο ΚΟΠΕ να αξιολογήσει τη λειτουργία του συστήματος ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων και να προβεί σε διόρθωση των αδυναμιών του. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα διαγραφής αιτήσεων που υποβάλλονται.

Στην απάντησή του, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι, εφόσον μπορεί να εντοπιστεί η διαγραφή κάποιας αίτησης, δεν θεωρεί ότι υφίσταται οποιοδήποτε πρόβλημα. Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι δόθηκαν εντολές στον

εργολάβο του συστήματος για αλλαγές στο σύστημα και πολύ σύντομα, με την υποβολή νέας αίτησης, τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης θα λαμβάνουν μήνυμα στο ηλεκτρονικό τους ταχυδρομείο, στο οποίο θα περιλαμβάνεται ο διαδικτυακός σύνδεσμος της εν λόγω αίτησης.

Η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα διαγραφής αιτήσεων που υποβάλλονται, εφόσον η εν λόγω ασφαλιστική δικλίδα είναι σημαντική στη διασφάλιση της πληρότητας των αιτημάτων που υποβάλλονται και εξετάζονται από την Επιτροπή Αξιολόγησης.

- (xii) **Ο ΚΟΠΕ να δημιουργήσει και να τηρήσει μητρώο παρακολούθησης των αιτήσεων, το οποίο να είναι δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα του, για σκοπούς διαφάνειας, με συμπερίληψη σχετικής πρόνοιας στο Σχέδιο. Το μητρώο να περιλαμβάνει πληροφόρηση, τουλάχιστον αναφορικά με την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, τα στοιχεία της αιτήτριας εταιρείας και των τελικών μετόχων της, την ημερομηνία παραχώρησης προσωρινής έγκρισης, το εγκεκριμένο ποσό, την ημερομηνία τελικής έγκρισης, το ποσό που καταβλήθηκε και τα στοιχεία της πληρωμής. Νοείται ότι, εάν το μητρώο θα δημοσιοποιείται, αυτό να γίνεται στο πλαίσιο των προνοιών της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.**

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι, θα μπορούσε άμεσα να προωθηθεί η τήρηση μητρώου σε ψηφιακή μορφή, τηρουμένων των κανόνων για προστασία των προσωπικών δεδομένων και προσαρμοσμένο σε ψηφιακή τεχνολογία.

- (xiii) **Να περιληφθεί πρόνοια στο Σχέδιο που να διασφαλίζει ότι το Κράτος δεν θα απολέσει τη χρηματοδότηση που κατέβαλε σταδιακά σε περίπτωση που δεν ολοκληρωθεί η ταινία. Για τον σκοπό αυτό θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο απαίτησης για κατάθεση τραπεζικής εγγυητικής από τον αιτητή ή δέσμευση ολόκληρου του ποσού που καταβάλλεται από το Κράτος στον αιτητή, ώστε να μπορεί να ανακτηθεί το καταβληθέν ποσό σε περίπτωση που δεν ολοκληρωθεί η ταινία. Σημειώνουμε ότι, σύμφωνα με την Πρόταση προς το ΥΣ, σκοπός της τροποποίησης είναι η αποτελεσματική εκμετάλλευση των Κονδυλίων που έχουν προϋπολογιστεί και εγκριθεί από τη Βουλή, εντός του ίδιου έτους που έγινε η παραγωγή. Επιπρόσθετα, να περιληφθούν πρόνοιες οι οποίες κατά το στάδιο της πληρωμής να διασφαλίζουν την ποιότητα του αποτελέσματος της παραγωγής.**

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς ανέφερε ότι κατανοεί τις ανησυχίες μας σε σχέση με το πιο πάνω θέμα, ωστόσο, ακολουθώντας την πρακτική και άλλων Ευρωπαϊκών χωρών, το Υπουργείο Οικονομικών δεν μπορούσε να επιμείνει στη χρηματοδότηση ταινιών μόνο μετά το τέλος της παραγωγής. Ανέφερε επίσης ότι δεν θεωρεί πως η συγκεκριμένη πρόνοια δημιουργεί οποιουσδήποτε κινδύνους για το Κράτος.

Αναφορικά με το ενδεχόμενο απαίτησης για κατάθεση τραπεζικής εγγυητικής από τον αιτητή, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών εξέφρασε την άποψη ότι αυτό θα καταστούσε το Σχέδιο μη ελκυστικό και θα έθετε τέρμα σε αυτό. Συνεπώς, μας ανέφερε

ότι δεν ενδείκνυται υλοποίηση τέτοιας εισήγησης που επιφέρει πρόσθετο κόστος στην παραγωγή.

Επιπρόσθετα, ανέφερε ότι, παρόλο που είναι πολιτικά επιθυμητό να ολοκληρώνονται οι ταινίες, εντούτοις θεωρεί ότι οι οικονομικές επιπτώσεις και τα οφέλη στην οικονομία επέρχονται και από την οικονομική δραστηριότητα που λαμβάνει χώρα στην Κύπρο (εργοδότηση προσωπικού, χρήση Κυπριακών υποδομών, όπως π.χ. ξενοδοχεία, εστιατόρια κ.λπ.) και όχι αποκλειστικά από την προβολή της ταινίας. Επισήμανε επίσης ότι το Σχέδιο περιλαμβάνει ασφαλιστικές δικλίδες για διασφάλιση των δημοσίων εσόδων, το οποίο διασφαλίζει, μεταξύ άλλων, ότι ο παραγωγός έχει πραγματοποιήσει τις δαπάνες, οι δαπάνες ελέγχθηκαν και εμπίπτουν στην έννοια των επιλέξιμων δαπανών και έχουν καταβληθεί για αυτές οι οφειλόμενοι φόροι και οι υπόλοιπες συνεισφορές. Μας πληροφόρησε, ωστόσο, ότι θα εξεταστούν οι τρόποι διασφάλισης των εσόδων στα πρότυπα που εφαρμόζουν άλλα κράτη μέλη που εφαρμόζουν αντίστοιχο Σχέδιο.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψή της και θεωρεί σημαντική την εξεύρεση τρόπων διασφάλισης ότι το Κράτος δεν θα απολέσει τη χρηματοδότηση που κατέβαλε σταδιακά, σε περίπτωση που δεν ολοκληρωθεί η ταινία. Όσον αφορά στη θέση του Υπουργείου, ότι οι οικονομικές επιπτώσεις και τα οφέλη στην οικονομία επέρχονται και από την οικονομική δραστηριότητα που λαμβάνει χώρα στην Κύπρο (εργοδότηση προσωπικού, χρήση Κυπριακών υποδομών, όπως π.χ. ξενοδοχεία, εστιατόρια κ.λπ.) και όχι αποκλειστικά από την προβολή της ταινίας, επισημαίνουμε ότι η θέση αυτή δεικνύει πως το ίδιο το Υπουργείο αγνοεί τον βασικό σκοπό του Σχεδίου που είναι η προώθηση της οπτικοακουστικής βιομηχανίας και η προώθηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, ως χώρας γυρισμάτων. Εν πάση περιπτώσει, από την ανάλυση των εξόδων των ταινιών που εξετάστηκαν, φαίνεται ότι το ποσοστό της χρηματοδότησης που αφορά σε οικονομική δραστηριότητα στην Κύπρο είναι πολύ μικρό.

- (xiv) Το Υπουργείο Οικονομικών να αποταθεί στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για να γνωμοδοτήσει κατά πόσο οι πρόνοιες που περιλήφθηκαν στο Σχέδιο και δίνουν το δικαίωμα στον αιτητή να εκχωρήσει το Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών προς όφελος κυπριακής τράπεζας για εξασφάλιση χρηματοδότησης, όπως διατυπώθηκαν, δημιουργούν οποιαδήποτε υποχρέωση στο Κράτος έναντι της τράπεζας, ανεξάρτητα του αν ο αιτητής δεν εκπληρώσει οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις του που πηγάζουν από το Σχέδιο και, αν χρειάζεται, να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις. Επιπρόσθετα, να καθοριστούν οι όροι και προϋποθέσεις που δύναται να ζητήσει εκ των προτέρων η Επιτροπή Αξιολόγησης, σε σχέση με την εκχώρηση και να διασφαλιστεί ότι δεν δεσμεύουν το Κράτος στην καταβολή οποιουδήποτε ποσού.**

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι δεν συμφωνεί με τη θέση της Υπηρεσίας μας, ότι η ΚΔ μπορεί να είναι εκτεθειμένη με οποιονδήποτε τρόπο, λόγω της εκχώρησης του Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών προς όφελος Κυπριακής τράπεζας. Ανέφερε ότι οι προϋποθέσεις που θέτει το Σχέδιο για

καταβολή μετρητών, πρέπει να ικανοποιηθούν από τον αιτητή, είτε το Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών εκχωρηθεί, είτε όχι, το οποίο εμφανίζεται και στο Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών που παραχωρείται στην παραγωγή. Παρόλα αυτά, για να καθυστερήσουν οι ανησυχίες της Υπηρεσίας μας, το Υπουργείο Οικονομικών θα αποταθεί στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για γνωμοδότηση.

Επισημαίνουμε ότι τις ανησυχίες της Υπηρεσίας μας φαίνεται να συμμερίζονται και τεχνοκράτες του ίδιου του Υπουργείου Οικονομικών, αφού, όπως αναφέρουμε πιο πάνω, έχουμε εντοπίσει γραπτές αναφορές για αυτές.

- (xv) Το Υπουργείο Οικονομικών να αποταθεί, χωρίς άλλη καθυστέρηση, στον Έφορο, ζητώντας του να εξετάσει κατά πόσο το Σχέδιο είναι συμβατό με το ενωσιακό δίκαιο για τις κρατικές ενισχύσεις και τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις τροποποιήσεις που επήλθαν στο Σχέδιο, μετά την έκδοση της απόφασής του, ημερ. 26.2.2019.**

4.3 Εξ υπαρχής κατάρτιση του Σχεδίου

Όπως μας πληροφόρησε το Υπουργείο Οικονομικών, ο ΚΟΠΕ θα προκηρύξει διαγωνισμό για εξ υπαρχής κατάρτιση του Σχεδίου, κατά την οποία θα μελετηθούν παρόμοια Σχέδια άλλων χωρών.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε να ενημερωθεί για το πότε και από ποιον λήφθηκε η απόφαση για εξ υπαρχής κατάρτιση του Σχεδίου, κατά πόσο προκηρύχθηκε και κατακυρώθηκε διαγωνισμός από τον ΚΟΠΕ, πότε θα είναι έτοιμο το νέο Σχέδιο και για ποιον λόγο το Υπουργείο Οικονομικών προχώρησε σε τροποποίηση του υφιστάμενου Σχεδίου, με τη συνδρομή του Παραγωγού Β, εφόσον θα καταρτιστεί νέο Σχέδιο.

Το Υπουργείο Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι, σε συνεργασία με τον ΚΟΠΕ, αποφάσισαν να προχωρήσουν, μέσω διαδικασίας δημοσίων συμβάσεων, στη μίσθωση υπηρεσιών εξειδικευμένων συμβούλων για την εξ υπαρχής κατάρτιση νέου Σχεδίου. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς ανέφερε επίσης ότι πρόθεσή τους ήταν ο εν λόγω διαγωνισμός να προκηρυχθεί στις αρχές του 2021, ωστόσο κρίθηκε σκόπιμο να αξιολογηθούν πρώτα οι συστάσεις της Υπηρεσίας μας και μας διαβεβαίωσε ότι θα ζητηθεί από τον ανάδοχο της σύμβασης να διαβουλευθεί με όλα τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης κατά τη διάρκεια της σύμβασης. Ανέφερε επίσης ότι το Υπουργείο Οικονομικών δεν τροποποίησε το Σχέδιο με την εμπλοκή οποιουδήποτε παραγωγού και ότι οι αλλαγές στο Σχέδιο επήλθαν με σκοπό να το καταστήσουν πιο προσιτό για εταιρείες που χρειάζονται χρηματοδότηση για την παραγωγή τους, περιλαμβανομένων και των Κύπριων παραγωγών.

Η Υπηρεσία μας σέβεται την άποψη αυτή και εξακολουθεί να θεωρεί ότι η εμπλοκή και της Επιτροπής Αξιολόγησης, ως φορέα εφαρμογής του Σχεδίου, θα είχε σημαντικό όφελος, ιδιαίτερα όσον αφορά στην επισήμανση αδυναμιών του Σχεδίου και υποβολή εισηγήσεων για βελτίωσή του.

4.4 Παραγωγή S.O.S.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης, σε συνεδρία της, ημερ. 14.5.2019, αξιολόγησε την αίτηση της εταιρείας παραγωγής S.O.S. Survive or Sacrifice AVC Limited με Προϋπολογισμό ύψους €870.740 (μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ) και εισηγήθηκε, με επιστολή του Προέδρου της προς τον Υπουργό Οικονομικών, ημερ. 29.5.2019, την έγκριση της κάλυψης δαπανών, σε ποσοστό 35% επί των επιλέξιμων δαπανών που θα διενεργηθούν στην ΚΔ για σκοπούς εκτέλεσης της παραγωγής. Το αίτημα της εταιρείας παραγωγής εγκρίθηκε από τον Υπουργό Οικονομικών στις 31.5.2019 και η Επιτροπή Αξιολόγησης προχώρησε στην έκδοση Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών για ποσό ύψους €171.800, που αντιστοιχεί στο 35% των προϋπολογιζόμενων επιλέξιμων δαπανών. Η εταιρεία παραγωγής, με επιστολή της, ημερ. 15.9.2020, ενημέρωσε την Επιτροπή Αξιολόγησης ότι η ταινία ολοκληρώθηκε στις 10.9.2020 και ότι, με βάση τους τελικούς υπολογισμούς, σημειώθηκε αύξηση στις δαπάνες πέραν του 10% του αρχικού Προϋπολογισμού. Στη βάση αυτή, ζήτησε από την Επιτροπή Αξιολόγησης όπως εγκρίνει αυξημένο ποσό επιστροφής δαπανών συνολικού ύψους €200.034. Η εξέταση του αιτήματος εκκρεμεί.

4.4.1 Ικανοποίηση προνοιών του Σχεδίου. Όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με το Σχέδιο ο αιτητής δεσμεύεται να προσλάβει τοπικό προσωπικό στην παραγωγή, ως ακολούθως:

- α.** Τουλάχιστον ένα Κύπριο/α ή Ευρωπαϊό πολίτη κάτοικο Κύπρου, στην ομάδα παραγωγής, επιπέδου «πάνω από τη γραμμή».
- β.** Τουλάχιστον δύο Κύπριους/ες ή Ευρωπαίους πολίτες κατοίκους Κύπρου επιπέδου «πάνω από τη γραμμή».
- γ.** Τουλάχιστον τρεις Κύπριους/ες ή Ευρωπαίους πολίτες κατοίκους Κύπρου, εκτός κομπάρσων, επιπέδου «κάτω από τη γραμμή».

Ικανοποίηση σημείου (α) πιο πάνω. Σύμφωνα με την αίτηση της παραγωγής, η οποία εγκρίθηκε από την αρμόδια Αρχή, το σημείο (α) πληρούται, εφόσον ο Παραγωγός της ταινίας (Παραγωγός Δ) είναι Κύπριος πολίτης. Διαπιστώσαμε ότι ο εν λόγω Παραγωγός είναι υπήκοος τρίτης χώρας, που πολιτογραφήθηκε ως Κύπριος πολίτης στις 11.9.2017, μέσω του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος.

Επιπλέον, σύμφωνα με τον ορισμό που δίδεται στο Σχέδιο, «Παραγωγός θεωρείται ένα άτομο με επιτυχημένη πορεία και εμπειρία ολοκλήρωσης τουλάχιστον δύο παραγωγών τα τελευταία πέντε χρόνια». Από μελέτη του βιογραφικού σημειώματος του Παραγωγού Δ, που υποβλήθηκε στην Επιτροπή Αξιολόγησης για σκοπούς τεκμηρίωσης της εμπειρίας του, διαπιστώσαμε ότι είχε στο ενεργητικό του δύο παραγωγές, οι οποίες βρίσκονταν σε εξέλιξη κατά την περίοδο 2018-2019, χωρίς ωστόσο να καταστεί δυνατό να τεκμηριώσουμε κατά πόσο οι παραγωγές αυτές είχαν ολοκληρωθεί κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης (31.5.2019). Στο βιογραφικό σημείωμα αναφέρεται επιπρόσθετα ότι οι εν λόγω παραγωγές έγιναν από την εταιρεία Α, της οποίας μοναδικός μέτοχος είναι ο Μέτοχος Δ της εταιρείας Παραγωγής S.O.S. Survive or Sacrifice AVC Ltd που, όπως αναφέρουμε και πιο κάτω, είναι συγγενείς πρώτου βαθμού με τον Παραγωγό Δ. Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αξιολόγησης, θεωρεί ότι το σημείο (α) πληρούται

με τον Παραγωγό Δ, αλλά και τον Παραγωγό Ε, ο οποίος είναι Ευρωπαίος πολίτης και ο οποίος πληροί τον ορισμό του Παραγωγού στο Σχέδιο. Σημειώνουμε ωστόσο ότι, κατά την αξιολόγηση της αίτησης, η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν εξέτασε κατά πόσο οι πιο πάνω Παραγωγοί είναι κάτοικοι Κύπρου, ως απαιτείται από το σημείο (α) πιο πάνω. Από δική μας διερεύνηση διαπιστώσαμε ότι ο Παραγωγός Δ δηλώνει διεύθυνση κατοικίας στην Κύπρο, ενώ όσον αφορά στον παραγωγό Ε διαπιστώσαμε ότι δεν έχει κατοικία στην Κύπρο.

Εν κατακλείδι, επισημαίνουμε ότι, εάν ο Παραγωγός Δ δεν είχε πολιτογραφηθεί ως Κύπριος πολίτης, η ταινία δεν θα ήταν επιλέξιμη για επιδότηση. Λόγω των προσκομμάτων που έχουν προβληθεί από την Κυβέρνηση, δεν ήταν δυνατό να εξετάσουμε τη διαδικασία πολιτογράφησης του.

Ικανοποίηση σημείου (β) πιο πάνω. Όπως πληροφορηθήκαμε από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Αξιολόγησης, το σημείο (β) θεωρήθηκε ότι πληρούται εφόσον, μεταξύ των πρωταγωνιστών της ταινίας, είναι ο Μέτοχος Δ και ο Ηθοποιός Α, οι οποίοι είναι Κύπριοι πολίτες και κάτοικοι Κύπρου. Όπως διαπιστώσαμε, ο Μέτοχος Δ, υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος είναι ο μόνος τελικός μέτοχος της εταιρείας παραγωγής και συνδέεται με συγγένεια πρώτου βαθμού με τον Παραγωγό Δ, πολιτογραφήθηκε ως Κύπριος πολίτης στις 11.9.2017.

Ικανοποίηση σημείου (γ) πιο πάνω. Το σημείο (γ) φαίνεται να πληρούται, εφόσον εντοπίστηκαν τουλάχιστον τρεις Κύπριοι πολίτες, εκτός κομπάρσων, επιπέδου «κάτω από τη γραμμή». Ωστόσο, δεν τεκμηριώνεται από τα στοιχεία που μας υποβλήθηκαν ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης εξέτασε και βεβαιώθηκε ότι τα πρόσωπα αυτά είναι κάτοικοι Κύπρου.

Συμμετοχή στην Παραγωγή πολιτογραφημένων Κύπριων πολιτών. Εκτός από τα άτομα που πολιτογραφήθηκαν ως Κύπριοι πολίτες, που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους, από τον κατάλογο συντελεστών της παραγωγής που λάβαμε, διαφαίνεται ότι πέντε επιπλέον άτομα, που αναγράφονται ως Κύπριοι και περιλαμβάνονται στους συντελεστές επιπέδου «κάτω από τη γραμμή» και στους κομπάρσους, πολιτογραφήθηκαν ως Κύπριοι πολίτες κατά την περίοδο 20.11.2017 μέχρι 19.9.2019.

Σημειώνουμε ότι δεν προκύπτει οποιαδήποτε παρατήρηση για τα πιο πάνω σημεία, εφόσον η διαδικασία πολιτογράφησης δεν αποτελεί αντικείμενο του παρόντος ελέγχου, ωστόσο τα αναφέρουμε για σκοπούς διαφάνειας και ολοκληρωμένης πληροφόρησης.

4.4.2 Πληρωμές προς ξένα κεφάλαια. Από τις διαδικασίες που διενήργησαν οι λογιστές σύμβουλοι του ΚΟΠΕ, αναφορικά με τις επιλέξιμες δαπάνες, συνολικού ύψους €571.524, διαφάνηκε ότι, ποσό ύψους €367.430 καταβλήθηκε εκτός ΚΔ και ΕΕ, εφόσον αφορά σε τιμολόγια ή αποδείξεις σε συμβαλλόμενα μέρη από τρίτες χώρες. Ως εκ τούτου, από τη συνολική επιστροφή μετρητών ύψους €200.034, την οποία η εταιρεία παραγωγής αιτείται, ποσό ύψους €128.601 αντιστοιχεί σε έξοδα προς συμβαλλόμενα μέρη από τρίτες χώρες. Σημειώνουμε ότι ποσό €36.743, που αφορά σε φόρο ύψους 10%, ο οποίος παρακρατήθηκε για τις υπηρεσίες που λήφθηκαν από τρίτες χώρες, θα καταβληθεί στην Κύπρο.

Σύσταση: Πριν τη συνέχιση της εφαρμογής του Σχεδίου, να ανατεθεί από το Υπουργείο Οικονομικών, σε εμπειρογνώμονες, η εκπόνηση μελέτης, ώστε να αποτιμηθούν τα τυχόν

οφέλη που έχει αποκομίσει η ΚΔ από την εφαρμογή του Σχεδίου και να προωθηθούν τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα, ενδεχομένως μέσω τροποποίησης του Σχεδίου, για μελλοντικές αιτήσεις.

Σημειώνουμε ότι, με ηλεκτρονικό μήνυμα, ημερ. 1.12.2020, ο Διευθυντής της παραγωγής S.O.S υπέβαλε αίτηση, στον Πρόεδρο της Επιτροπής Αξιολόγησης, για νέα ταινία, μέσω εταιρείας με τελικό μέτοχο τον Παραγωγό Δ.

Το Υπουργείο Οικονομικών εξέφρασε την άποψη ότι οι παγκόσμιες οικονομικές συνθήκες δεν επιτρέπουν τη διακοπή του Σχεδίου μέχρι τη διεξαγωγή μελέτης, εφόσον, στην περίπτωση αυτή, η ΚΔ θα θεωρηθεί ως μη συνεπής στις υποχρεώσεις της, με αποτέλεσμα να διαγραφεί από τον χάρτη ως χώρα προορισμού για παραγωγές ταινιών.

4.5 Παραγωγή JIU JITSU

4.5.1 Στάδιο αξιολόγησης της αίτησης και έκδοσης Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών

Η Επιτροπή Αξιολόγησης, σε συνεδρία της, ημερ. 6.3.2019, αφού αξιολόγησε την αίτηση της εταιρείας παραγωγής LBE JIU JITSU AVC LTD με Προϋπολογισμό ύψους €24.631.396 (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ), εισηγήθηκε, με επιστολή της προς τον Υπουργό Οικονομικών, ημερ. 13.3.2019, την έγκριση της κάλυψης δαπανών ύψους 35% επί των επιλέξιμων δαπανών που θα διενεργούνταν στην ΚΔ για σκοπούς εκτέλεσης της παραγωγής, οι οποίες υπολογίστηκαν σε €7.215.337. Το αίτημα της εταιρείας παραγωγής εγκρίθηκε από τον Υπουργό στις 18.3.2019 και η Επιτροπή Αξιολόγησης προχώρησε στην έκδοση Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών. Σημειώνουμε ότι, κατόπιν αιτήματος των παραγωγών και εισήγησης της Επιτροπής Αξιολόγησης, ημερ. 18.11.2019, ο Υπουργός Οικονομικών ενέκρινε, στις 22.11.2019, την αύξηση του Προϋπολογισμού της παραγωγής, σε €25.629.579.

4.5.1.1 Ενδεχόμενη σύγκρουση συμφερόντων του Παραγωγού Α

Κατά την εξέταση της αίτησης, μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης έθεσε, στη συνεδρία, ημερ. 28.2.2019, θέμα ενδεχόμενης σύγκρουσης συμφερόντων για τον Παραγωγό Α, ο οποίος ενεργούσε ως εξωτερικός σύμβουλος του ΚΟΠΕ για την ετοιμασία του Σχεδίου και παρουσίασή του στο Υπουργείο Οικονομικών και συμμετείχε, ως ένας εκ των τριών παραγωγών, διευθυντών και μετόχων, στην εταιρεία παραγωγής LBE JIU JITSU AVC LTD, με ποσοστό τελικής συμμετοχής ύψους 33%. Σημειώνουμε ότι ο Παραγωγός Α συμμετείχε επίσης, τότε, κατά 33% και σήμερα κατά 50%, ως τελικός μέτοχος και παραγωγός, στην εταιρεία παραγωγής MAN OF WAR AVC LTD, με Προϋπολογισμό ύψους €37,2 εκ. (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ), η οποία υπέβαλε αίτηση για συμμετοχή στο Σχέδιο και στην οποία δόθηκε, από το Υπουργείο Οικονομικών, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Αξιολόγησης, προσωρινή έγκριση στις 25.4.2019, για κάλυψη του 35% των επιλέξιμων δαπανών. Εκτενέστερη αναφορά για την παραγωγή αυτή γίνεται στην παράγραφο 4.6 της παρούσας Έκθεσης.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης ενημέρωσε, στις 6.3.2019, τον Υπουργό Οικονομικών, για την ενδεχόμενη σύγκρουση συμφερόντων, ο οποίος στις 13.3.2019 αποφάσισε όπως το θέμα

εξεταστεί από την Επιτροπή Αξιολόγησης, στο πλαίσιο αξιολόγησης της αίτησης των εταιρειών παραγωγής με τις οποίες εμπλέκεται ο Παραγωγός Α. Ο ΚΟΠΕ ζήτησε νομική συμβουλή από ιδιώτη νομικό σύμβουλο.

Ο νομικός σύμβουλος, στην έκθεσή του, ημερ. 29.3.2019, κατέληξε ότι η σύγκρουση συμφερόντων μπορεί να υφίσταται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, οι οποίες αφορούν κυρίως στον δημόσιο τομέα, αναφέροντας ότι, στην προκειμένη περίπτωση το θέμα αφορά σε ένα φυσικό πρόσωπο (Παραγωγός Α) που παρείχε πριν από δύο χρόνια συμβουλές σε μια ιδιωτική εταιρεία (ΚΟΠΕ). Συνεπώς, δεν υπάγεται σε κάποιο ασυμβίβαστο ή άλλους κανόνες και δεν υφίσταται κάποια μορφή σύγκρουσης συμφερόντων, όσον αφορά στην αίτηση που είχε υποβληθεί από την εταιρεία παραγωγής LBE JIU JITSU AVC LTD. Η Επιτροπή Αξιολόγησης, σε συνεδρία της, ημερ. 16.4.2019, αφού έλαβε γνώση της γνωμάτευσης του νομικού συμβούλου από τον Πρόεδρο, θεώρησε το θέμα λήξαν.

Σε σχέση με τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι αρμόδια Αρχή για το Σχέδιο είναι το Υπουργείο Οικονομικών, το οποίο αποτελεί δημόσιο φορέα και ο Προϋπολογισμός του βαρύνεται με το κόστος της δαπάνης του Σχεδίου. Επιπλέον, ο ΚΟΠΕ, ο οποίος διαχειρίζεται το Σχέδιο, συνιστά μη κερδοσκοπικό οργανισμό ιδιωτικού δικαίου (εταιρεία εγγεγραμμένη στον Έφορο Εταιρειών και Επίσημο Παραλήπτη), με μόνο μέλος την Κυβέρνηση, οπότε τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου διορίζονται από το ΥΣ και λαμβάνει κρατική χορηγία για το σύνολο των δαπανών του. Σύμφωνα με τον περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο (Ν.20(Ι)/2014), ο ΚΟΠΕ είναι κρατική επιχείρηση, υπό την αρμοδιότητα του Υπουργείου Οικονομικών.

Αναφέραμε, επίσης, ότι ο Παραγωγός Α ήταν ο συντονιστής στο πρώτο Διεθνές Συνέδριο Οπτικοακουστικής που διοργάνωσαν από κοινού στις 9.10.2018-12.10.2018 ο ΚΟΠΕ, ο τότε Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού και το Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων, για παρουσίαση και προώθηση του Σχεδίου.

Σημειώσαμε ακόμα ότι, σύμφωνα με γραπτή ενημέρωση που λάβαμε από τον Γενικό Διευθυντή του ΚΟΠΕ στις 12.3.2020, πέραν της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΚΟΠΕ, ημερ. 19.4.2017, για ετοιμασία σχετικών εγγράφων για το Σχέδιο από τον Παραγωγό Α και ένα άλλο άτομο (το οποίο τελικά δεν εμπλάκηκε), έναντι ποσού μέχρι €10.000, δεν υπάρχει οποιαδήποτε άλλη πληροφόρηση σχετικά με τη διαδικασία επιλογής των εν λόγω ατόμων και τον τρόπο ανάθεσης των σχετικών εργασιών σε αυτούς. Επιπρόσθετα, όπως διαπιστώσαμε, ο ΚΟΠΕ, μετά από αίτημα του Παραγωγού Α, ημερ. 16.10.2017 και κατόπιν έγκρισης του τότε Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ετοίμασε, στις 3.4.2018, επιβεβαιωτική επιστολή, αναφορικά με τη συνεισφορά του Παραγωγού Α στο Σχέδιο, η οποία θα τον βοηθούσε στην ενημέρωση ατόμων που τον γνωρίζουν στο εξωτερικό.

Σχετικά επισύραμε την προσοχή στο άρθρο 113 του Συντάγματος, που αναφέρει ρητώς ότι ο Γενικός Εισαγγελέας είναι ο νομικός σύμβουλος του Κράτους. Επί του θέματος παραθέσαμε ενδεικτικά σχετικές αναφορές από νομολογία από Αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας, με επιστολή της, ημερ. 30.3.2020, έθεσε το πιο πάνω θέμα ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα και ζήτησε τις απόψεις του αναφορικά με την ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων για τον Παραγωγό Α, καθώς επίσης για το κατά πόσο ο ΚΟΠΕ έπραξε ορθά με το να αποταθεί για νομική γνώμηση σε ιδιώτες νομικούς συμβούλους για το θέμα ή κατά πόσο το Υπουργείο Οικονομικών, ως αρμόδια Αρχή για το Σχέδιο, που λαμβάνει και την τελική απόφαση για έγκριση ή απόρριψη των εισηγήσεων της Επιτροπής Αξιολόγησης, σε σχέση με τις υποβληθείσες αιτήσεις, θα έπρεπε να αποταθεί στη Νομική Υπηρεσία, ως τον νομικό σύμβουλο του Κράτους.

Ο Γενικός Εισαγγελέας μάς γνωστοποίησε τις απόψεις του με επιστολή του, ημερ. 5.10.2020. Αναφορικά με το θέμα της ύπαρξης σύγκρουσης συμφερόντων για τον Παραγωγό Α, γνωμάτευσε ότι, εφόσον ο Παραγωγός Α δεν συμμετέχει στην Επιτροπή Αξιολόγησης, ώστε να προκύπτει ζήτημα επηρεασμού της απόφασης για έγκριση της αίτησης της εταιρείας LBE JIU JITSU AVC LTD, δεν φαίνεται να υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων.

Επιπρόσθετα, ανέφερε ότι το Σχέδιο δεν προβλέπει ότι πρόσωπο το οποίο συμμετείχε στην εκπόνηση του Σχεδίου δεν μπορεί να συμμετέχει σε εταιρεία που θα υποβάλει αίτηση. Άρα ούτε το ίδιο το Σχέδιο καθιστά μεμπτή την υποβολή αίτησης από πρόσωπο που συμμετέχει σε εταιρεία που υποβάλλει αίτηση και το οποίο συμμετείχε στην εκπόνηση σχεδίου οικονομικών κινήτρων. Σημειώνουμε ότι το Σχέδιο καταρτίστηκε από τον ίδιο τον Παραγωγό Α, ο οποίος είναι αυτονόητο πως είχε συμφέρον να μην συμπεριλάβει στο Σχέδιο τέτοια πρόνοια.

Περαιτέρω, ο Γενικός Εισαγγελέας ανέφερε ότι «ακόμη και να ήθελε θεωρηθεί ότι η εκπόνηση του Σχεδίου από τον Παραγωγό Α επηρέαζε καθ' οιονδήποτε τρόπο την αίτηση της εταιρείας, ο χρόνος των τριών ετών που παρήλθε από την ημερομηνία που τέθηκε σε ισχύ το Σχέδιο, δεν μπορεί να επηρεάσει κατά προνομιακό τρόπο την αίτηση της εταιρείας».

Καταλήγοντας, ο Γενικός Εισαγγελέας ανέφερε ότι σε περίπτωση που τέτοιες συμμετοχές κρίνονται από τις αρμόδιες Αρχές που εκπονούν Σχέδια μέσω ιδιωτών ως μη επιθυμητές, τότε θα πρέπει να γίνεται εκ των προτέρων ανάλογη πρόνοια στα Σχέδια, ούτως ώστε να είναι εις γνώση του προσώπου προτού αναλαμβάνει την εκπόνηση των Σχεδίων αυτών.

Σε σχέση με την εισήγηση αυτή για εκ των προτέρων ανάλογη πρόνοια στα Σχέδια, την οποία θεωρούμε ότι θα πρέπει να εφαρμόζεται, παραθέτουμε ενδεικτικά και τα πιο κάτω παραδείγματα, όπως αναφέρονται σε έγγραφο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας για Ανοικοδόμηση και Ανάπτυξη (ΕΤΑΑ) και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

Συγκεκριμένα, τα πρότυπα έγγραφα διαγωνισμών της ΕΤΑΑ αναφέρουν, μεταξύ άλλων, ότι εταιρεία η οποία προσελήφθη για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, σε σχέση με ετοιμασία ή υλοποίηση ενός έργου/προγράμματος, θα αποκλείεται από τη μετέπειτα προμήθεια αγαθών ή εργασιών που πηγάζουν ή που έχουν άμεση σχέση με τις συμβουλευτικές υπηρεσίες.

Επίσης, στον σχετικό Κανονισμό της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής σχετικά με ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης υπέρ των γεωργικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά και στις τρίτες χώρες (Κανονισμός (ΕΚ) 501/2008),

που ίσχυε μέχρι το 2014 (όταν τα προγράμματα αυτά εφαρμόζονταν από τα κράτη-μέλη), αναφέρεται σχετικά ότι «για την εφαρμογή των προγραμμάτων της, κάθε προτείνουσα οργάνωση επιλέγει ένα ή περισσότερους οργανισμούς εκτέλεσης, ύστερα από διαγωνισμό που διεξάγεται με κατάλληλο και ελεγχόμενο από το κράτος-μέλος τρόπο. Σε περίπτωση που η επιλογή αυτή έχει πραγματοποιηθεί πριν από την υποβολή του προγράμματος, ο οργανισμός εκτέλεσης μπορεί να συμμετέχει στην εκπόνησή του». Συνεπώς, με βάση τη διάταξη αυτή, ένας οργανισμός που συμμετείχε στην εκπόνηση του προγράμματος πριν την επιλογή του οργανισμού εκτέλεσης, μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας, δεν μπορεί να ενεργήσει ως οργανισμός εκτέλεσης.

Επισημαίνουμε και πάλι ότι, στην περίπτωση που εξετάζουμε, όχι μόνο η επιλογή του υπό αναφορά συμβούλου δεν έγινε με διάφανη, ανταγωνιστική διαδικασία (αφού δεν κατέστη δυνατό να μας εξηγηθεί πώς και με τι όρους έγινε η ανάθεση αυτή), αλλά στη συνέχεια οι κύριοι αιτητές του Σχεδίου ήταν εταιρείες στις οποίες συμμετείχε.

Αναφορικά με το θέμα της αναζήτησης από τον ΚΟΠΕ νομικής συμβουλής από ιδιώτη νομικό σύμβουλο, ο Γενικός Εισαγγελέας σημείωσε ότι η όποια νομική συμβουλή θα έπρεπε να είχε ζητηθεί από την Επιτροπή Αξιολόγησης και όχι μόνο από τον ΚΟΠΕ, εφόσον το ζήτημα της σύγκρουσης συμφερόντων προέκυψε κατά το στάδιο που η αίτηση βρισκόταν ενώπιον της Επιτροπής Αξιολόγησης. Επιπρόσθετα, εξέφρασε την άποψη ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης θα έπρεπε να ζητήσει νομική συμβουλή από τη Νομική Υπηρεσία και όχι από ιδιώτες συμβούλους.

4.5.1.2 Ικανοποίηση προνοιών του Σχεδίου

Σύμφωνα με τις διαδικασίες του Σχεδίου, πριν την έναρξη της κινηματογράφησης/μαγνητοσκόπησης στην ΚΔ, ο αιτητής δεσμεύεται να προσλάβει τοπικό προσωπικό στην παραγωγή, ως ακολούθως:

- α. Τουλάχιστον ένα Κύπριο/α ή Ευρωπαϊκό πολίτη κάτοικο Κύπρου, στην ομάδα παραγωγής επιπέδου «πάνω από τη γραμμή».
- β. Τουλάχιστον δύο Κύπριους/ες ή Ευρωπαίους πολίτες κατοίκους Κύπρου επιπέδου «πάνω από τη γραμμή».
- γ. Τουλάχιστον τρεις Κύπριους/ες ή Ευρωπαίους πολίτες κατοίκους Κύπρου εκτός κομπάρσων, επιπέδου «κάτω από τη γραμμή».

Επιπλέον, ο αιτητής πρέπει να υποβάλει κατάλογο ηθοποιών και μελών του συνεργείου (Κύπριων, Ευρωπαίων και πολιτών Τρίτων Χωρών) με πλήρη στοιχεία, φωτοαντίγραφα διαβατηρίων (για Ευρωπαίους και πολίτες τρίτων χωρών) ή ταυτοτήτων.

Διαπιστώσαμε ότι, παρόλο που η Επιτροπή Αξιολόγησης, με την επιστολή της προς τον Υπουργό Οικονομικών, ημερ. 13.3.2019, βεβαίωσε ότι τήρησε όλες τις διαδικασίες του Σχεδίου και εισηγήθηκε έγκριση της επιστροφής μετρητών, ύψους 35% (δηλαδή το μέγιστο ποσό) επί των επιλέξιμων δαπανών στην ΚΔ, εντούτοις διαφάνηκε ότι, είτε ο αιτητής δεν είχε προσκομίσει στην Επιτροπή Αξιολόγησης τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία ή, με βάση το τι είχε υποβάλει, δεν τεκμηριωνόταν η τήρηση των προνοιών, αλλά τουναντίον επιβεβαιωνόταν ότι δεν πληρούνταν, όπως αναφέρουμε πιο κάτω:

- ♦ **Ικανοποίηση σημείου (α) πιο πάνω.** Όπως ενημερωθήκαμε, είχε θεωρηθεί ότι το σημείο (α) πληρούται, εφόσον ο Παραγωγός Α, που περιλήφθηκε στην ομάδα παραγωγών, είναι Κύπριος, κατ' ισχυρισμό κάτοικος Κύπρου, ωστόσο, δεν εντοπίστηκε οποιαδήποτε τεκμηρίωση για αυτό. Επιπλέον, από μελέτη του βιογραφικού σημειώματος του Παραγωγού Α, που υποβλήθηκε στην Επιτροπή Αξιολόγησης για σκοπούς τεκμηρίωσης της εμπειρίας του, διαπιστώσαμε ότι δεν πληρούσε τον ορισμό του Παραγωγού, όπως αυτός καθοριζόταν στο Σχέδιο. Σύμφωνα με τον ορισμό του στο Σχέδιο, το οποίο ίσχυε κατά την εξέταση και έγκριση της αίτησης της παραγωγής, από την Επιτροπή Αξιολόγησης, Παραγωγός θεωρείτο ένα άτομο με επιτυχημένη πορεία και εμπειρία ολοκλήρωσης τουλάχιστον δύο παραγωγών τα τελευταία πέντε χρόνια. Με βάση το βιογραφικό του σημείωμα, ο Παραγωγός Α είχε στο ενεργητικό του, τα τελευταία πέντε χρόνια, μόνο μια παραγωγή, αντί δύο. Υπενθυμίζεται σχετικά ότι, το Σχέδιο όπως είχε εγκριθεί από το ΥΣ στις 27.9.2017 και ακολούθως τροποποιήθηκε με Αποφάσεις του ΥΣ, ημερ. 2.1.2019 και 31.1.2019, απαιτούσε τουλάχιστον τρεις παραγωγές και ότι δεν γνωρίζουμε ποιος και γιατί τροποποίησε τον όρο αυτό στο Σχέδιο που εφαρμοζόταν μέχρι τις 4.2.2020. Αυτό, σε συνάρτηση με τη μη τεκμηρίωση του κατά πόσο ο Παραγωγός Α είναι Κύπριος, κατ' ισχυρισμό κάτοικος Κύπρου, καταδεικνύουν ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν εξέτασε ενδελεχώς την τήρηση ουσιαστών όρων του Σχεδίου, η μη τήρηση των οποίων θα καθιστούσε την αίτηση ως μη επιλέξιμη.

Μετά την εξασφάλιση της προσωρινής έγκρισης και ενώ ο επιτόπιος έλεγχος της Υπηρεσίας μας είχε ήδη ολοκληρωθεί, η εταιρεία παραγωγής απέστειλε επιστολή προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής Αξιολόγησης, ημερ. 23.12.2019, σύμφωνα με την οποία ο Παραγωγός Α ήταν παραγωγός της σειράς Φ (2016) και, σε συνεργασία με άλλη εταιρεία, συμπαραγωγός και εκτελεστικός παραγωγός για το ντοκιμαντέρ Χ (2016) και εκτελεστικός παραγωγός για το ντοκιμαντέρ Ψ (2017), καθώς και συμπαραγωγός της σειράς Ω (2018-2019 προ-παραγωγή).

Από διερεύνηση της Υπηρεσίας μας, εντοπίστηκαν στοιχεία που υποστηρίζουν ότι ο Παραγωγός Α ήταν όντως ο παραγωγός της σειράς Φ. Ωστόσο, σύμφωνα με τα στοιχεία που εντοπίσαμε για τα ντοκιμαντέρ Χ και Ψ, παραγωγός ήταν η άλλη εταιρεία, χωρίς να αναφέρεται ως συμπαραγωγός ο Παραγωγός Α. Για τη σειρά Ω δεν ολοκληρώθηκε η παραγωγή, συνεπώς, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Σχεδίου, αυτή δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη.

Επισημαίνουμε ότι, σύμφωνα με στοιχεία τα οποία τέθηκαν ενώπιον της Υπηρεσίας μας, η αμοιβή που λαμβάνει ο Παραγωγός Α ως παραγωγός είναι σημαντικά χαμηλότερη από τις αντίστοιχες των άλλων δύο παραγωγών (Παράρτημα Β) και δημιουργείται εύλογα το ερώτημα κατά πόσο ο Παραγωγός Α είναι ουσιαστικό μέλος της ομάδας παραγωγής της κινηματογραφικής ταινίας και επηρεάζει τη δημιουργική διαδικασία της παραγωγής, ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ως προσωπικό του επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» ή συμπεριλήφθηκε στην ομάδα παραγωγής απλώς για να πληρούται το σημείο (α) πιο πάνω.

- ◆ **Ικανοποίηση σημείων (β) και (γ) πιο πάνω.** Η Επιτροπή Αξιολόγησης, κατά το στάδιο της αξιολόγησης της αίτησης, έλαβε κατάλογο ηθοποιών με σχετικά βιογραφικά σημειώματα μόνο για τους πρωταγωνιστικούς ρόλους της κινηματογραφικής ταινίας. Επιπλέον, στον κατάλογο δεν περιλαμβάνεται πληροφόρηση/στοιχεία που να επιβεβαιώνουν την υπηκοότητα, την κατοικία και την κατηγοριοποίηση ως προσωπικό επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» ή «κάτω από τη γραμμή». Όπως προκύπτει, η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν εξέτασε την ικανοποίηση των σημείων (β) και (γ) πιο πάνω. Η Επιτροπή Αξιολόγησης έλαβε, σε μεταγενέστερο στάδιο και μετά την έγκριση της αίτησης και παραχώρηση Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών, κατάλογο με τα ονόματα των Κυπρίων, οι οποίοι εργοδοτήθηκαν άμεσα ή έμμεσα από την εταιρεία παραγωγής, ο οποίος δεν συμπεριλαμβανόταν στα συνημμένα της αίτησης που εξετάστηκαν κατά το στάδιο της αξιολόγησης για την παραχώρηση του πιο πάνω Πιστοποιητικού. Σύμφωνα με τον εν λόγω κατάλογο, τέσσερα άτομα, μη συμπεριλαμβανομένου του Παραγωγού Α, συγκαταλέγονται στο προσωπικό επιπέδου «πάνω από τη γραμμή». Διαπιστώσαμε ότι ούτε σε αυτό το στάδιο διενεργήθηκε οποιοσδήποτε έλεγχος από την Επιτροπή Αξιολόγησης, ως προς την κατηγοριοποίησή τους ως προσωπικό επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» και επιπλέον δεν εξακριβώθηκε κατά πόσο τα άτομα αυτά είναι κάτοικοι Κύπρου, αφού απλώς υποβλήθηκαν στην Επιτροπή Αξιολόγησης τα διαβατήρια ή/και ταυτότητές τους, τα οποία, ωστόσο, δεν υποδηλώνουν τον τόπο διαμονής τους.

Αναφορικά με τα πιο πάνω, με επιστολή μας, ημερ. 6.4.2020, ζητήσαμε από το Υπουργείο Οικονομικών όπως:

- (i) **Ενημερώσει την Υπηρεσία μας, εάν η Επιτροπή Αξιολόγησης έχει επαληθεύσει, με οποιονδήποτε τρόπο, τη συμμετοχή του Παραγωγού Α, ως παραγωγού σε τρεις παραγωγές, σύμφωνα με τη δήλωση της εταιρείας. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ως πολύ σημαντικό το σημείο αυτό, αφού είναι καθοριστικό για την επιλεξιμότητα της αίτησης.**

Ο Γενικός Διευθυντής μάς απάντησε ότι τα στοιχεία μάς υποβλήθηκαν ήδη, το οποίο όμως δεν ευσταθεί, αφού το μόνο στοιχείο που μας υποβλήθηκε είναι η επιστολή της εταιρείας παραγωγής, η οποία, όπως αναφέρεται πιο πάνω, αποστάληκε στον Πρόεδρο της Επιτροπής Αξιολόγησης, όταν ο επιτόπιος έλεγχος είχε ήδη ολοκληρωθεί. Επομένως, η Επιτροπή Αξιολόγησης, κατά το στάδιο της αξιολόγησης της αίτησης, δεν είχε επιβεβαιώσει ότι ο Παραγωγός Α πληρούσε την προϋπόθεση του Σχεδίου που ίσχυε τότε, για συμμετοχή σε δύο παραγωγές τα τελευταία πέντε χρόνια. Ούτε και όταν η Επιτροπή Αξιολόγησης έλαβε την εν λόγω επιστολή, δεν προέβη σε έλεγχο της εγκυρότητας της πληροφόρησης.

Σε μεταγενέστερη απάντησή του, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών σημείωσε ότι συγκεκριμένη σειρά του 2016, την οποία είχε στο ενεργητικό του ο Παραγωγός Α, αποτελείται από έξι επεισόδια, γεγονός το οποίο στον χώρο της οπτικοακουστικής βιομηχανίας εκλαμβάνεται ως έξι διαφορετικές παραγωγές.

Θέση μας είναι ότι, ακόμα και αν αυτό ισχύει, θα έπρεπε να διευκρινίζεται ξεκάθαρα στους όρους του Σχεδίου.

Επιπρόσθετα, ο Γενικός Διευθυντής ανέφερε ότι το συγκεκριμένο στοιχείο δεν αποτελεί κριτήριο για να αξιολογηθεί μια αίτηση και ότι αυτό κρίνεται στην ολότητά του από την Επιτροπή Αξιολόγησης, ωστόσο, η Επιτροπή Αξιολόγησης, σε συνεργασία με τους συμβούλους της, θα ετοιμάσει κατάλογο ως προς το ποια έγγραφα θεωρούνται απαραίτητα και ποια θα θεωρούνται ενισχυτικά προκειμένου να μπορεί να αξιολογηθεί μια αίτηση.

Η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι, εάν το πιο πάνω σημείο δεν αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να υποβάλει μία παραγωγή αίτηση, τότε αυτό θα έπρεπε να διευκρινίζεται ρητά στο Σχέδιο.

- (ii) Ενημερώσει την Υπηρεσία μας, κατά πόσο η Επιτροπή Αξιολόγησης διερεύνησε τους λόγους που, ενώ ο Παραγωγός Α συμμετέχει ως παραγωγός στην ταινία JIU JITSU, εντούτοις τα ποσά που δηλώθηκε ότι θα λάβει ως παραγωγός, ανέρχονται σε μόλις 0,6% του ποσού που δηλώθηκε ότι θα λάβει ο καθένας από τους άλλους δύο παραγωγούς.**

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι το Σχέδιο δεν προβλέπει συγκεκριμένο ποσοστό συμμετοχής Κυπρίων και ότι η συμμετοχή Κυπρίων ενσωματώθηκε για ενίσχυση των εμπειριών και απόκτηση τεχνογνωσίας. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η φιλοσοφία του Σχεδίου αφορά στην προσέλκυση επενδύσεων από το εξωτερικό.

Η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι η πιο πάνω απάντηση του Γενικού Διευθυντή ενισχύει τις αμφιβολίες μας για το αν ο Παραγωγός Α μπορούσε να θεωρηθεί ως προσωπικό του επιπέδου «πάνω από τη γραμμή». Η μη συμπερίληψή του στην εν λόγω κατηγορία θα οδηγούσε σε απόρριψη της αίτησης.

- (iii) Ενημερώσει την Υπηρεσία μας εάν πληρούνται τα σημεία (β) και (γ) πιο πάνω, προσκομίζοντάς μας τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν ότι τα άτομα που δηλώθηκαν, είναι κάτοικοι Κύπρου.**

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι το σημείο αυτό αποδεικνύεται εκ των υστέρων, χωρίς ωστόσο να μας προσκομίσει τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψη ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης οφείλει να εξασφαλίζει τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία, κατά το στάδιο εξέτασης της αίτησης της εταιρείας παραγωγής και όπου δεν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις του Σχεδίου, να εισηγείται απόρριψή της.

4.5.1.3 Βαθμολογία στο πολιτιστικό τεστ

Η Επιτροπή Αξιολόγησης, αφού αξιολόγησε τα έγγραφα που υποβλήθηκαν από την παραγωγή, καθώς και το πολιτιστικό περιεχόμενο, βαθμολόγησε την παραγωγή με 80 βαθμούς απόδοσης στο πολιτιστικό περιεχόμενο και ως εκ τούτου εγκρίθηκε για κάλυψη δαπανών ύψους 35% επί των επιλέξιμων δαπανών που πραγματοποιούνται στην ΚΔ. Όπως προαναφέραμε στην παράγραφο 4. 2(ε), οι ελάχιστοι βαθμοί που πρέπει να συγκεντρώσει μια παραγωγή, για

εξασφάλιση της μέγιστης επιστροφής μετρητών δηλαδή 35%, είναι 66. Σημειώνουμε όμως ότι, 20 από τους βαθμούς τους οποίους συγκέντρωσε η παραγωγή, σύμφωνα με το πολιτιστικό τεστ το οποίο καθορίζεται στο Σχέδιο, αφορά στην εγγυημένη, αποδεδειγμένη ή προτιθέμενη διανομή σε κινηματογραφικές αίθουσες ή στην τηλεόραση, σε τουλάχιστον 24 κράτη μέλη της ΕΕ και μία τρίτη χώρα. Τα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία εξετάστηκαν για το σημείο αυτό, ήταν οι προβλεπόμενες πωλήσεις, όπως αυτές ετοιμάστηκαν από την εταιρεία διανομής. Όπως αναφέραμε στην παράγραφο 4.2(ε), το σημείο αυτό εμπεριέχει μεγάλη αβεβαιότητα, αφού αφορά σε προτιθέμενη διανομή και όχι εγγυημένη ή αποδεδειγμένη.

4.5.2 Έλεγχος των επιλέξιμων δαπανών της εταιρείας παραγωγής

4.5.2.1 Διαθέσιμος χρόνος της Επιτροπής Αξιολόγησης για έλεγχο των επιλέξιμων δαπανών

Σύμφωνα με το Σχέδιο που ίσχυε τότε, ο αιτητής υποβάλλει αίτηση αξίωσης κάλυψης δαπανών εντός 120 ημερών από την ολοκλήρωση των γυρισμάτων, συνοδευόμενη από έκθεση πιστοποιημένου ορκωτού λογιστή, η οποία θα παρέχει λεπτομέρειες σχετικά με το ποσό των επιλέξιμων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν εντός της ΚΔ. Ο ΚΟΠΕ ελέγχει την πληρότητα των στοιχείων που υποβλήθηκαν και τα θέτει ενώπιον της Επιτροπής Αξιολόγησης, η οποία, αφού αξιολογήσει την αίτηση, ετοιμάζει εισηγητική πρόταση προς το Υπουργείο Οικονομικών, όσον αφορά στο ποσό που πρέπει να επιστραφεί. Η τελική έγκριση δίνεται από το Υπουργείο Οικονομικών εντός 60 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία υποβολής της πιστοποιημένης έκθεσης ορκωτού λογιστή.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης ενημέρωσε με σημείωμά της, ημερ. 30.5.2019, το Υπουργείο Οικονομικών, ότι, για σκοπούς διευκόλυνσης του ελέγχου της, αποφάσισε, στις 14.5.2019, όπως η εταιρεία παραγωγής LBE JIU JITSU AVC LTD αποστέλλει στην Επιτροπή Αξιολόγησης έκθεση των εγκεκριμένων λογιστών της, αναφορικά με τις επιλέξιμες δαπάνες, κάθε 15 ημέρες. Επιπλέον, ενημέρωσε το Υπουργείο Οικονομικών για αίτημα των παραγωγών, όπως η επιστροφή μετρητών καταβαλλόταν μέχρι τις 31.12.2019, νοουμένου ότι θα υποβαλλόταν το σχετικό αίτημα μέχρι 30.11.2019, με εισήγηση για έγκρισή του, εάν το αίτημα ήταν πλήρες, όπως προέβλεπε το Σχέδιο τότε και δεδομένου ότι θα διεξαγόταν έλεγχος κάθε δεκαπενθήμερο.

Σύσταση: Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να γίνει οποιαδήποτε επιστροφή χρημάτων πριν η Επιτροπή Αξιολόγησης, και κατ' επέκταση το Υπουργείο Οικονομικών, λάβει την τελική υπογραμμένη έκθεση από τους λογιστές συμβούλους του ΚΟΠΕ και προτού η Επιτροπή Αξιολόγησης διενεργήσει περαιτέρω έλεγχο, στην περίπτωση που ο έλεγχος των λογιστών συμβούλων δεν καλύψει όλες τις περιοχές που προβλέπει το Σχέδιο (π.χ. τήρηση της αρχής πλήρους ανταγωνισμού - arms length principle (βλ. παράγραφο 4.5.2.3)). Ως εκ τούτου, σε καμία περίπτωση δεν πρέπει το Υπουργείο Οικονομικών να δεσμεύεται να επιστρέψει μετρητά σε διάστημα μικρότερο από το προνοούμενο στο Σχέδιο, ώστε να παρέχεται χρόνος στην Επιτροπή Αξιολόγησης για τυχόν περαιτέρω έλεγχο.

4.5.2.2 Ανάλυση των επιλέξιμων δαπανών της παραγωγής

Στις 12.7.2019, οι παραγωγοί υπέβαλαν αίτημα εξέτασης της πρώτης δισεβδομαδιαίας έκθεσης, για επιλέξιμες δαπάνες ύψους €15.234.885, που αφορούσε στην περίοδο 20.3.2019 μέχρι 30.6.2019. Επισημάναμε ότι, το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών που υποβλήθηκαν με το αίτημα αφορούσαν σε δαπάνες επιπέδου «πάνω από τη γραμμή», δηλαδή σε πληρωμές προς τους παραγωγούς, σεναριογράφους κ.λπ, οι οποίες ανέρχονταν σε €12.983.499. Η Επιτροπή Αξιολόγησης, πριν τη λήψη τελικής έκθεσης από τους λογιστές συμβούλους του ΚΟΠΕ, εισηγήθηκε στον Υπουργό Οικονομικών, με επιστολή της, ημερ. 28.8.2019, μεταξύ άλλων, όπως δοθεί προέγκριση για ποσό εξόδων επιπέδου «πάνω από τη γραμμή», ύψους €12.983.499, υπό τον όρο ότι θα προσκομιστούν προς την Επιτροπή Αξιολόγησης πλήρη στοιχεία πληρωμής του συγκεκριμένου ποσού, καθώς επίσης και στοιχεία απόδοσης της σχετικής φορολογίας, πριν την τελική έγκριση που θα δοθεί με βάση το Σχέδιο. Η εισήγηση εγκρίθηκε από τον Υπουργό στις 4.9.2019.

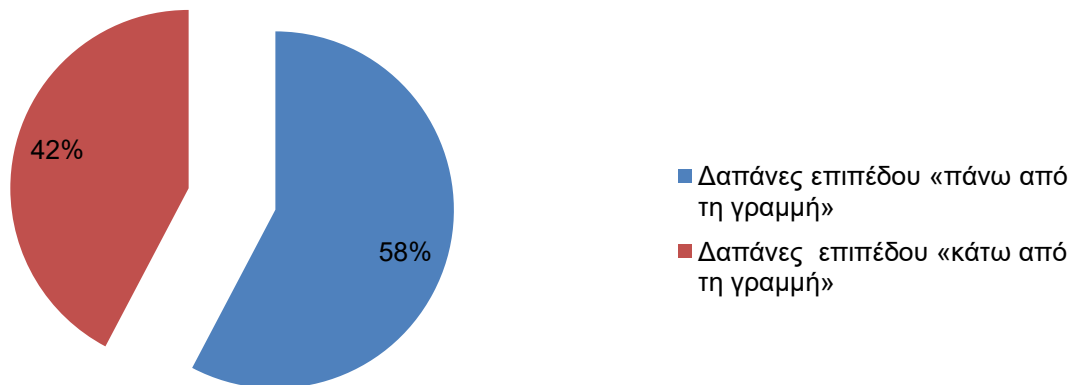
Οι παραγωγοί, με επιστολή τους, ημερ. 22.10.2020, ενημέρωσαν την Επιτροπή Αξιολόγησης ότι η παραγωγή JIU JITSU ολοκληρώθηκε στις 30.4.2020 και υπέβαλαν την τελική έκθεση των εγκεκριμένων λογιστών τους, ημερ. 20.10.2020. Οι λογιστές σύμβουλοι του ΚΟΠΕ, αφού προχώρησαν σε λογιστικό έλεγχο των επιλέξιμων δαπανών της παραγωγής, υπέβαλαν, την 1.12.2020, στην Επιτροπή Αξιολόγησης την τελική τους έκθεση.

Σύμφωνα με την τελική έκθεση των λογιστών συμβούλων του ΚΟΠΕ, οι επιλέξιμες δαπάνες της παραγωγής αφορούν στην περίοδο από 1.3.2019 μέχρι 24.9.2020 και ανέρχονται σε €21.854.950. Συνεπώς, οι λογιστές σύμβουλοι του ΚΟΠΕ εισηγήθηκαν την επιστροφή ποσού μετρητών ύψους €7.637.006, υπό τον όρο ότι, για επιλέξιμες δαπάνες ύψους €15.114.082, που αντιστοιχεί σε επιστροφή μετρητών €5.289.929, θα προσκομιστούν, προς την Επιτροπή Αξιολόγησης, πλήρη στοιχεία απόδοσης της σχετικής φορολογίας για επιλέξιμες δαπάνες ύψους €14.599.109, καθώς επίσης ορισμένα άλλα στοιχεία, σε σχέση με επιλέξιμες δαπάνες ύψους €455.569.

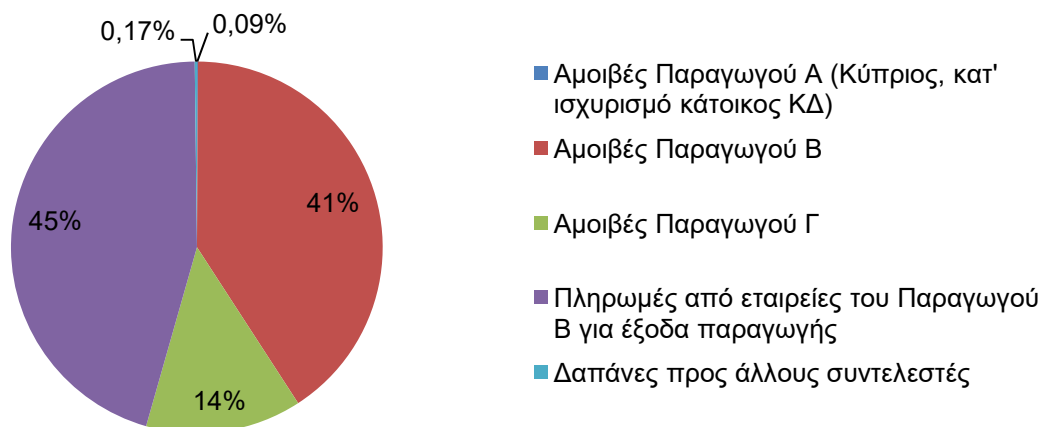
Στο Παράρτημα Β παρουσιάζεται η ανάλυση των επιλέξιμων δαπανών της παραγωγής, βάσει της έκθεσης των λογιστών συμβούλων του ΚΟΠΕ, ημερ. 1.12.2020 και των αναλύσεων που λάβαμε από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Αξιολόγησης με ηλεκτρονικό μήνυμα, ημερ. 22.1.2021, με το οποίο μας πληροφόρησε ότι τα ποσά δεν είναι τα τελικά, αλλά ενδέχεται να αλλάξουν, στη βάση νέας αξιολόγησης, από τους λογιστές συμβούλους του ΚΟΠΕ, όλων των υποβληθεισών αποδείξεων της παραγωγής.

Το μεγαλύτερο μέρος των επιλέξιμων δαπανών (58%) αφορούν σε δαπάνες επιπέδου «πάνω από τη γραμμή», δηλαδή σε πληρωμές προς τους παραγωγούς, σεναριογράφους κ.λπ., οι οποίες ανέρχονται σε €12.615.154 (Παράρτημα Β). Όπως έχει ήδη αναφερθεί, στο Σχέδιο δεν υπάρχει ορισμός των δαπανών επιπέδου «πάνω από τη γραμμή», ούτε περιορισμός στο ύψος των εν λόγω δαπανών. Το μεγαλύτερο μέρος του ποσού αυτού καταβλήθηκε στον Παραγωγό Β (41%) και σε τρίτα πρόσωπα, μέσω εταιρείας του Παραγωγού Β (46%). Σημειώνουμε ότι, το ποσό που καταβλήθηκε στον μόνο Κύπριο συντελεστή (Παραγωγό Α) από αυτή την κατηγορία εξόδων, ανέρχεται στο ποσό των €10.925.

Επιλέξιμες δαπάνες επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» και «κάτω από τη γραμμή»

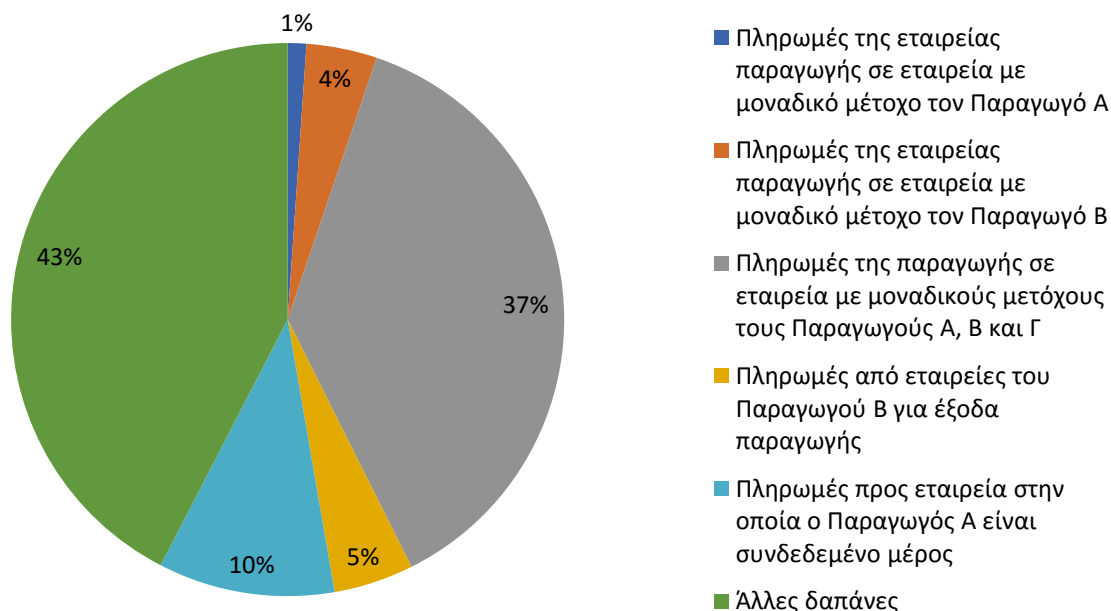
Επιλέξιμες δαπάνες επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» €12.615.154

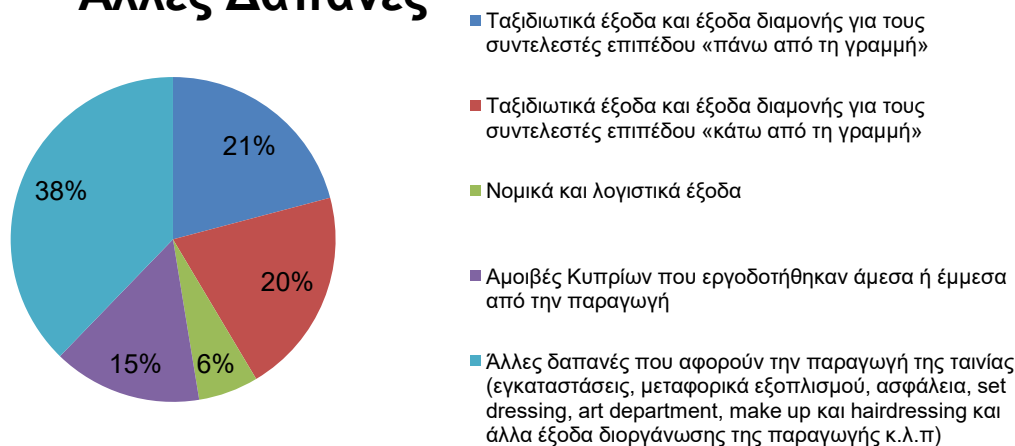
Το υπόλοιπο ποσό ύψους €9.239.796 αφορά σε δαπάνες επιπέδου «κάτω από τη γραμμή», από τις οποίες ποσό ύψους €3.454.835 αφορά σε έξοδα μετά-παραγωγής, τα οποία καταλήγουν σε εταιρείες των τριών παραγωγών. Επιπρόσθετα, ποσά συνολικού ύψους €482.090 αφορούν σε άλλες πληρωμές προς εταιρείες με μοναδικό μέτοχο τον Παραγωγό A ή/και B.

Επιλέξιμες δαπάνες επιπέδου «κάτω από τη γραμμή» €9.239.796

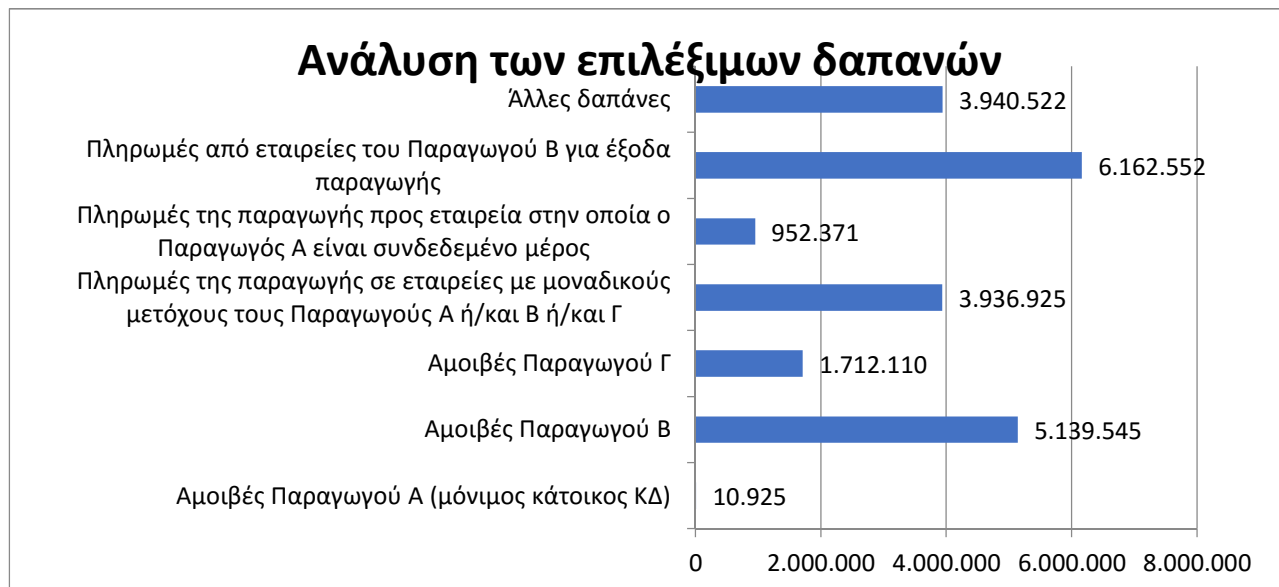
Άλλες Δαπάνες

Επισημαίνουμε ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης, σε συνεδρία της, ημερ. 10.12.2020, αποφάσισε όπως αποσταλεί επιστολή στους παραγωγούς, με την οποία θα ζητά, μεταξύ άλλων, αποδεικτικά στοιχεία που να τεκμηριώνουν ότι τα έξοδα μετά-παραγωγής έχουν δαπανηθεί στην Κύπρο.

Επισημάναμε επίσης ότι, από το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών, ποσό ύψους €14.183.540, που αντιπροσωπεύει το 65%, κατέληξε εκτός ΚΔ και ΕΕ. Επιπλέον, ποσό ύψους €17.914.428 αφορά σε συναλλαγές μεταξύ συνδεδεμένων μερών, για τις οποίες, όπως αναφέρουμε αναλυτικότερα πιο κάτω, δεν έχει διασφαλιστεί η τήρηση της αρχής πλήρους ανταγωνισμού, ότι δηλαδή τα ποσά αυτά είναι εμπορικά εύλογα (Παράρτημα Β).

Κατά τον έλεγχο λάβαμε την ανάλυση των επιλέξιμων δαπανών, ύψους €21.854.950, τις οποίες κατηγοριοποιήσαμε με βάση τον αποδέκτη τους και τις παρουσιάζουμε στο πιο κάτω ραβδόγραμμα.

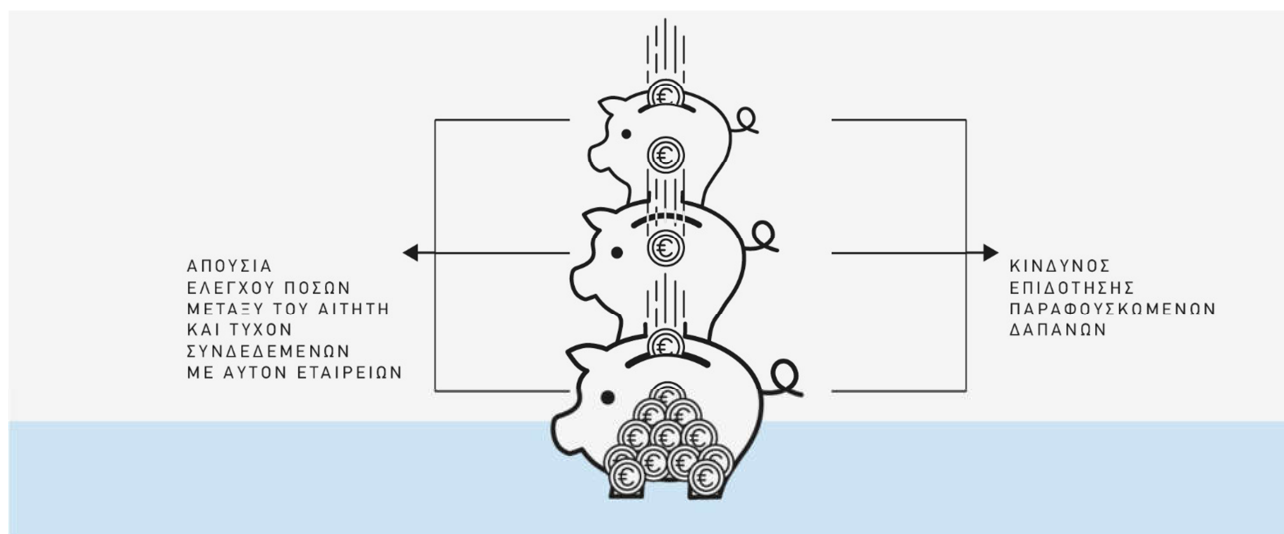

4.5.2.3 Αρχή Πλήρους Ανταγωνισμού (Arm's Length Principle) για τις δαπάνες της παραγωγής

Σύμφωνα με το Σχέδιο, υιοθετείται η πιο πάνω αρχή, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα ποσά που χρεώνονται μεταξύ του αιτητή και συνδεδεμένων με αυτόν εταιρειών, για την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών, είναι εμπορικά εύλογα. Σημειώνουμε ότι η τήρηση της αρχής πλήρους ανταγωνισμού αποτελεί προϋπόθεση της επιλεξιμότητας των δαπανών.

Συγκεκριμένα, το Σχέδιο προνοεί ότι, σε περίπτωση που ο αιτητής αναλαμβάνει δαπάνες, οι οποίες διογκώνουν το κόστος παροχής συγκεκριμένων υπηρεσιών ή αγαθών στο πλαίσιο της παραγωγής, τότε το κόστος θα υπολογίζεται με βάση το εμπορικό κόστος στην αγορά και το κόστος το οποίο θα λαμβάνεται υπόψη για τους σκοπούς του Σχεδίου, θα είναι το ποσό με το οποίο θα είχαν κοστολογήσει τις μεταξύ τους υπηρεσίες, εάν δεν ήταν συνδεδεμένες, σε μια καθαρά εμπορική βάση, με κανονικές χρεώσεις ως μη συνδεδεμένα μέρη.

Όπως προκύπτει από το ραβδόγραμμα και όπως αναλύεται στο Παράρτημα Β, το 31% των επιλέξιμων δαπανών της παραγωγής αφορά σε έμμεσες πληρωμές προς τους Παραγωγούς Α, Β και Γ, μέσω των εταιρειών τους, οι οποίοι είναι οι τελικοί μέτοχοι της εταιρείας παραγωγής. Επιπρόσθετο ποσοστό ύψους 28% και 18% αφορά σε δαπάνες της παραγωγής που πληρώθηκαν από εταιρείες του Παραγωγού Β για έξοδα της παραγωγής και σε πληρωμές προς εταιρείες με μοναδικούς μετόχους τον Παραγωγό Α ή/και Β ή/και Γ, αντίστοιχα.

Παρόλο που η Επιτροπή Αξιολόγησης είχε την ευθύνη να βεβαιωθεί ότι τηρήθηκε η πιο πάνω Αρχή, εντούτοις διαπιστώσαμε ότι ούτε η Επιτροπή Αξιολόγησης ούτε οι λογιστές σύμβουλοι του ΚΟΠΕ, με βάση τις συμφωνημένες διαδικασίες ελέγχου, οι οποίες αναγράφονται στην Έκθεσή τους, διενήργησαν έλεγχο κατά πόσο τα ποσά μεταξύ συνδεδεμένων μερών είναι εμπορικά εύλογα.

Επίσης, δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένδειξη ότι ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος κλήθηκε να δώσει την έγκρισή του στις 28.8.2019, ενημερώθηκε ότι η πρόνοια του Σχεδίου για τήρηση της Αρχής Πλήρους Ανταγωνισμού δεν έχει ελεγχθεί, είτε από τους λογιστές συμβούλους του ΚΟΠΕ, είτε από την Επιτροπή Αξιολόγησης ή/και ότι τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης δεν διαθέτουν την τεχνογνωσία για την αξιολόγηση της εμπορικότητας των συναλλαγών, παρότι τουλάχιστον το 82% των επιλέξιμων δαπανών αφορά σε πληρωμές προς εταιρείες των ίδιων των παραγωγών. Ο Υπουργός ενημερώθηκε μόνο για το ύψος των ποσών που πρέπει να καταβληθούν, τις κατηγορίες δαπανών στις οποίες αφορούν και για το συγκριτικά μικρό ποσό (€423.606) που δεν πρέπει να καταβληθεί.

Συστάσεις:

- (i) Πριν από τη διενέργεια οποιασδήποτε πληρωμής, η Επιτροπή Αξιολόγησης να φροντίσει ώστε να διενεργηθεί έλεγχος ως προς την τήρηση της Αρχής Πλήρους Ανταγωνισμού. Η Υπηρεσία μας θεωρεί τον έλεγχο αυτό εξαιρετικά σημαντικό, εφόσον το Σχέδιο είναι επιρρεπές σε εκμετάλλευση από τους παραγωγούς, ιδιαίτερα λόγω του ότι δεν έχει τεθεί οροφή στις δαπάνες επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» που μπορούν να θεωρηθούν ως επιλέξιμες. Επίσης, ο Υπουργός Οικονομικών να τύχει άμεσης και πλήρους ενημέρωσης σε σχέση με το θέμα, με πλήρη επεξήγηση των επιπτώσεων που μπορεί να έχει η μη τήρηση της εν λόγω Αρχής, καθώς και για την αδυναμία της Επιτροπής Αξιολόγησης να την ελέγξει η ίδια, αφού όπως μας ανέφεραν τα μέλη της, δεν διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία.

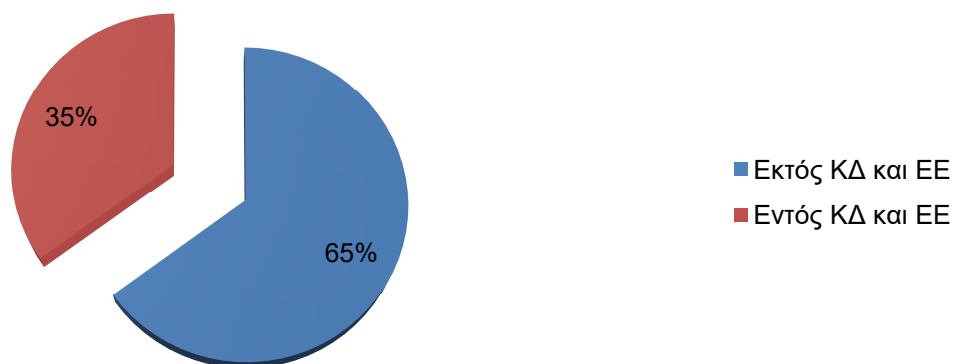
- (ii) Να συμφωνηθούν, με τους λογιστές συμβούλους του ΚΟΠΕ, διαδικασίες ελέγχου που αφορούν στις δαπάνες μεταξύ συνδεδεμένων μερών, οι οποίες να διασφαλίζουν την τήρηση της Αρχής Πλήρους Ανταγωνισμού.
- (iii) Το Σχέδιο να τύχει αναθεώρησης, ώστε να καθοριστεί ανώτατο όριο ανά παραγωγή στα έξοδα επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» που μπορούν να θεωρηθούν ως επιλέξιμες δαπάνες, κατ' αναλογία με όσα καθορίζονται σε παρόμοια Σχέδια άλλων χωρών.
- (iv) Η Επιτροπή Αξιολόγησης να απαιτεί την υποβολή καταλόγου με τα συνδεδεμένα μέρη του αιτητή και κατάσταση που να περιλαμβάνει όλες τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη τόσο κατά την προσωρινή, όσο και κατά την τελική έγκριση της παραγωγής.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς ενημέρωσε ότι θα δοθούν οδηγίες για υλοποίηση των σημείων (i) – (iv) χωρίς καθυστέρηση.

4.5.3 Πληρωμές προς ξένα κεφάλαια

Σύμφωνα με την τελική έκθεση των λογιστών συμβούλων του ΚΟΠΕ, από τις διαδικασίες που διενήργησαν αναφορικά με την κατάσταση των επιλέξιμων δαπανών, συνολικού ύψους €21.854.950, διαφάνηκε ότι, ποσό ύψους €14.183.540 καταβλήθηκε εκτός ΚΔ και ΕΕ, εφόσον αφορά σε τιμολόγια ή αποδείξεις σε συμβαλλόμενα μέρη από τρίτες χώρες.

Επιλέξιμες δαπάνες που καταβλήθηκαν εντός και εκτός ΚΔ και ΕΕ

Με βάση τα πιο πάνω, δημιουργείται εύλογα το ερώτημα αναφορικά με το όφελος που έχει προκύπτει από το Σχέδιο για την ΚΔ. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, από το ποσό ύψους €7.671.410 που προκύπτει ως να παρέμεινε στην ΚΔ και την ΕΕ, μόνο €580.222 αφορά σε αμοιβές Κυπρίων που εργοδοτήθηκαν άμεσα ή έμμεσα από την παραγωγή, ενώ ποσό ύψους €3.567.019 αφορά σε πληρωμές προς Κυπριακές εταιρείες, των οποίων μέτοχοι είναι ο Παραγωγός Α ή/και ο Παραγωγός Β (δεν είναι Κύπριος ή Ευρωπαίος πολίτης) ή/και ο Παραγωγός Γ (δεν είναι Κύπρος ή Ευρωπαίος πολίτης), από το οποίο ποσό ύψους €3.454.835 αφορά σε έξοδα μετά-παραγωγής. Επισημαίνουμε ότι, σύμφωνα με το Σχέδιο, η αρμόδια Αρχή υποχρεούται να επανεξετάζει την πρόοδο και την επιρροή του Σχεδίου στην ευρύτερη οικονομία ανά τακτά διαστήματα και να

ετοιμάζει έκθεση οικονομικών ωφελημάτων έμμεσης και άμεσης επιρροής στους οικονομικούς δείκτες της οικονομίας.

Σύσταση: Πριν τη συνέχιση της εφαρμογής του Σχεδίου, να ανατεθεί από το Υπουργείο Οικονομικών, σε εμπειρογνώμονες, η εκπόνηση μελέτης, ώστε να αποτιμηθούν τα τυχόν οφέλη που έχει αποκομίσει η ΚΔ από την εφαρμογή του Σχεδίου για την παραγωγή της ταινίας JIU JITSU, όπως προνοείται από το Σχέδιο και να προωθηθούν τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα, ενδεχομένως μέσω τροποποίησης του Σχεδίου, για μελλοντικές αιτήσεις.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών εξέφρασε την άποψη ότι οι παγκόσμιες οικονομικές συνθήκες δεν επιτρέπουν τη διακοπή του Σχεδίου μέχρι τη διεξαγωγή μελέτης, εφόσον αν γίνει αυτό, η Κυπριακή Δημοκρατία θα θεωρηθεί μη συνεπής στις υποχρεώσεις της, με αποτέλεσμα να διαγραφεί από τον χάρτη ως χώρα προορισμού για παραγωγές ταινιών. Επιπρόσθετα, δεν θεωρεί συνετό κάθε φορά που ολοκληρώνεται μία παραγωγή να διεξάγεται μελέτη για αποτίμηση οφελών που έχουν προκύψει. Αυτό προϋποθέτει και ένα σημαντικό κόστος για την εκπόνηση της μελέτης. Επισήμανε επίσης ότι, πριν το 2020, δεν υπήρχαν σημαντικές παραγωγές για να γίνει οποιαδήποτε μελέτη.

4.5.4 Έκθεση ορκωτών λογιστών/Έκθεση Εμπραγμάτων Διαπιστώσεων

Σύμφωνα με το Σχέδιο, οι λογαριασμοί της παραγωγής πρέπει να είναι πιστοποιημένοι από εγκεκριμένο ελεγκτικό γραφείο εγγεγραμμένο στην ΚΔ, με την υποβολή της Έκθεσης Εμπραγμάτων Διαπιστώσεων, ως το πρότυπο Οδηγίας της Επιτροπής Αξιολόγησης, το οποίο είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της.

Επίσης, σύμφωνα με το Παράρτημα 1 – Μέρος 2 του Σχεδίου, για σκοπούς τελικής έγκρισης, ο αιτητής πρέπει να υποβάλει πιστοποιημένη έκθεση από εγκεκριμένους λογιστές, η οποία να παρέχει λεπτομερείς καταστάσεις αναφορικά με τις δαπάνες της παραγωγής εντός της ΚΔ, καθώς και τις δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί από τον αιτητή, σε σχέση με τις επιλέξιμες δαπάνες εντός της ΚΔ. Στο εν λόγω Μέρος 2 σημειώνεται ότι η κάλυψη δαπανών γίνεται όταν η υποβολή των αποδεικτικών στοιχείων από τους εγκεκριμένους λογιστές της εταιρείας παραγωγής αποδεικνύει το 100% της κάλυψης των εξόδων στην Κύπρο.

Όπως διαπιστώσαμε, η πιστοποιημένη έκθεση των εγκεκριμένων λογιστών της εταιρείας παραγωγής δεν πιστοποιούσε την επιλεξιμότητα των δαπανών, εφόσον στην έκθεσή τους δηλώνεται ρητά ότι δεν αποτελεί εύλογη ή περιορισμένη βεβαίωση για το εάν οι δαπάνες που ελέγχθηκαν είναι επιλέξιμες, αφού βασίζεται μόνο στα βήματα ελέγχου τα οποία διενήργησαν. Στην έκθεση δηλώνεται επίσης ότι για τον πιο πάνω λόγο δεν εκφράζεται άποψη, εφόσον εάν είχαν εκτελέσει επιπρόσθετες διαδικασίες, ενδεχομένως να προέκυπταν και άλλα θέματα που θα είχαν αναφερθεί.

Επιπλέον, παρόλο που το Σχέδιο προβλέπει ότι η έκθεση των εγκεκριμένων λογιστών πρέπει να βασίζεται στην Έκθεση Εμπραγμάτων Διαπιστώσεων, σύμφωνα με το πρότυπο της Οδηγίας της Επιτροπής Αξιολόγησης, εντούτοις στην ιστοσελίδα του ΚΟΠΕ ή της Επιτροπής Αξιολόγησης, δεν έχει αναρτηθεί πρότυπο της εν λόγω Έκθεσης.

Συστάσεις:

- (i) Να τηρείται η πρόνοια του Σχεδίου για υποβολή πιστοποιημένης έκθεσης από τους εγκεκριμένους λογιστές του αιτητή, η οποία, μεταξύ άλλων, να πιστοποιεί τις επιλέξιμες δαπάνες του αιτητή εντός της ΚΔ.
- (ii) Να ετοιμαστεί πρότυπο Έκθεσης Εμπραγμάτων Διαπιστώσεων, το οποίο να συνοδεύει το αναρτημένο Σχέδιο, σε όλες τις σχετικές ιστοσελίδες.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, στην απάντησή του ανέφερε ότι η Έκθεση Εμπραγμάτων Διαπιστώσεων θα αφαιρεθεί από το Σχέδιο, εφόσον τέτοια έκθεση δεν υπάρχει στα λογιστικά πρότυπα.

Ωστόσο, η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι, είναι σημαντικό να υπάρχει πρότυπο της Έκθεσης, βάσει του οποίου, μεταξύ άλλων, θα διευκρινίζεται το εύρος του ελέγχου που θα διενεργείται, οι διαδικασίες ελέγχου και η γνώμη που θα εκφράζουν οι εγκεκριμένοι λογιστές της εταιρείας παραγωγής.

4.5.5 Δηλώσεις Παραγωγού Β σε συνέντευξή του σε τηλεοπτική εκπομπή

Σε τηλεφωνική συνέντευξη του Παραγωγού Β, στην εκπομπή «Μεσημέρι και κάτι», που προβλήθηκε από τον τηλεοπτικό σταθμό Sigma στις 8.5.2020, ο Παραγωγός Β ανέφερε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- α. Τον Δεκέμβριο του 2019, όταν βρισκόταν στην Κύπρο, προέβηκε, μαζί με τον Υπουργό Οικονομικών και τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, σε κάποιες αλλαγές στο Σχέδιο και το βελτίωσαν, για να κάνουν πάρα πολλά γυρίσματα στην Κύπρο.
- β. Στην Κύπρο δεν είχε έρθει ποτέ, αλλά τον έφερε ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αξιολόγησης, ο οποίος, του έδειξε την Κύπρο.
- γ. Θα φέρει άλλες τρεις ταινίες για γυρίσματα στην Κύπρο, τις οποίες έχει ήδη έτοιμες.

Ζητήσαμε τα σχόλια του Υπουργείου Οικονομικών για τις πιο πάνω δηλώσεις, δεδομένου ότι ο Παραγωγός Β επωφελείται από το Σχέδιο, ως παραγωγός, σεναριογράφος και σκηνοθέτης και το πρόσωπο που τον έφερε στην Κύπρο είναι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αξιολόγησης, που είναι επίσης ο εκτελεστικός λειτουργός που χειρίζεται το Σχέδιο.

Το Υπουργείο Οικονομικών αναφορικά με το σημείο (β) πιο πάνω, μας γνωστοποίησε επιστολή του Γενικού Διευθυντή του ΚΟΠΕ προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 20.8.2020, σύμφωνα με την οποία η επίσκεψη του Παραγωγού Β στην Κύπρο πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της διοργάνωσης του πρώτου Διεθνούς Συνεδρίου Οπτικοακουστικής, κατά το οποίο ξεναγήθηκε σε πιθανά σημεία κινηματογραφικών γυρισμάτων, όπως και οι υπόλοιποι προσκεκλημένοι.

Επιπρόσθετα, ο Παραγωγός Β ανέφερε, κατά την τηλεφωνική συνέντευξη, ότι έχει κάνει συμφωνία με την Κύπρο για ανέγερση στούντιο και μαζί με τον συνétaιρό του στην Κύπρο ψάχνουν για τον κατάλληλο χώρο. Για το θέμα ζητήσαμε ενημέρωση από το Υπουργείο Οικονομικών, το οποίο μας πληροφόρησε ότι δεν γνωρίζει οτιδήποτε σχετικό.

4.5.6 Έμβασμα ποσού ύψους €8.750.000 από το Υπουργείο Οικονομικών στον ΚΟΠΕ

Το απαραίτητο Κονδύλι για την υλοποίηση του Σχεδίου περιλήφθηκε στους Προϋπολογισμούς του Υπουργείου Οικονομικών, ως η αρμόδια Αρχή, για το 2018 και το 2019, κάτω από την Υποομάδα Δαπανών «Άλλες Επιχορηγήσεις», με τη δημιουργία του άρθρου 04295.2 «Σχέδιο Προώθησης Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας». Στον Προϋπολογισμό του 2019, η αρχική πρόνοια ανερχόταν σε €1.500.000 και στη συνέχεια αυξήθηκε κατά €8.750.000, με Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό (Νόμος 44(II)/2019). Όπως αναφέρεται στον Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό, ουδεμία δαπάνη δύναται να διενεργηθεί από το συγκεκριμένο άρθρο, χωρίς προηγουμένως να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού (ΚΕΟΠ) και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.

Το Υπουργείο Οικονομικών, με την επιστολή του προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων, ημερ. 27.11.2019, ζήτησε τη γραπτή συγκατάθεση της ΚΕΟΠ, για την αποδέσμευση του ποσού των €8.750.000, σε σχέση με πληρωμές που θα διενεργούνταν εντός του έτους 2019, στο πλαίσιο του Σχεδίου. Στην εν λόγω επιστολή του, το Υπουργείο Οικονομικών επισύναψε επεξηγηματικό σημείωμα, στο οποίο αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι το ποσό, για το οποίο ζητείτο αποδέσμευση, προοριζόταν να καλύψει δαπάνες ύψους περίπου €8.000.000 για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν για την παραγωγή της ταινίας JIU JITSU (μεταφορά, διαμονή, επισιτισμός και αγορά υπηρεσιών) που υλοποιήθηκαν στην Κύπρο και ότι αναμενόταν να απαιτηθεί η εν λόγω κάλυψη μέχρι το τέλος του 2019, αφού προηγουμένως διενεργείτο ο απαιτούμενος έλεγχος. Η Βουλή των Αντιπροσώπων, με την επιστολή της, ημερ. 10.12.2019, ενημέρωσε το Υπουργείο Οικονομικών, ότι η ΚΕΟΠ παραχώρησε την έγκρισή της για αποδέσμευση του ποσού των €8.750.000 για τη διενέργεια της δαπάνης, σύμφωνα με την επιστολή και το επεξηγηματικό σημείωμα του Υπουργείου Οικονομικών, δηλαδή ότι η δαπάνη αναμενόταν να απαιτηθεί μέχρι το τέλος του 2019, υπό την προϋπόθεση ότι θα καταθέτονταν ενώπιόν της όλα τα στοιχεία που ζητήθηκαν κατά τη συζήτηση του θέματος.

Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι σε υπηρεσιακό σημείωμα μέλους της Επιτροπής Αξιολόγησης, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 11.12.2019, δηλαδή την επομένη της αποδέσμευσης, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι σύμφωνα με τα στοιχεία που είχε παρουσιάσει μέχρι εκείνη την ημέρα η εταιρεία παραγωγής, φαινόταν ότι δεν θα μπορούσε να καταστεί δυνατή η πληρωμή του ποσού στην εταιρεία και ότι η μεταφορά των χρημάτων σε ενδιάμεσο λογαριασμό δεν προκρίνετο από τη Γενική Λογίστρια.

Ως εκ τούτου και με το επιχείρημα ότι το Σχέδιο προνοεί πως η αρμόδια Αρχή χορηγεί τις σχετικές πληρωμές, αλλά δεν προνοεί με σαφήνεια ότι καταβάλλει το ποσό στον αιτητή, έγινε εισήγηση όπως παραχωρηθούν οι πιστώσεις στον ΚΟΠΕ και όταν γίνουν οι απαιτούμενοι έλεγχοι και εκδοθεί το Πιστοποιητικό Τελικής Έγκρισης, να καταβληθούν τα ποσά από τον ΚΟΠΕ, αφού εξασφαλιστεί η έγκριση του Υπουργού Οικονομικών. Η τελική έγκριση του Γενικού Διευθυντή για την πιο πάνω εισήγηση, αφού ενημερώθηκε και η Διεύθυνση Προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών, δόθηκε στις 17.12.2019 και το έμβασμα του ποσού στον ΚΟΠΕ έγινε στις 20.12.2019. Σημειώνουμε ότι μέχρι και την ημερομηνία ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, τον Ιανουάριο του 2021, το Πιστοποιητικό Τελικής Έγκρισης δεν είχε εκδοθεί, εφόσον δεν είχαν παρουσιαστεί όλα τα αποδεικτικά στοιχεία από την εταιρεία παραγωγής και επομένως δεν της διενεργήθηκε πληρωμή.

Το πιο πάνω θέμα εγέρθηκε από την Υπηρεσία μας σε ξεχωριστή επιστολή της προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 30.3.2020, με την οποία εκφράσαμε τις πιο κάτω απόψεις:

- ♦ Το Υπουργείο Οικονομικών, στις 27.11.2019, ημερομηνία κατά την οποία αιτήθηκε την αποδέσμευση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, θα έπρεπε να γνώριζε πως, μέχρι την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας για τη διενέργεια πληρωμών εντός του 2019, δεν παρεχόταν αρκετός χρόνος για υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων από την εταιρεία, για διενέργεια των κατάλληλων ελέγχων και έκδοση του Πιστοποιητικού Τελικής Έγκρισης, ώστε να είναι εφικτή η καταβολή του ποσού στην εταιρεία παραγωγής.

Ο Γενικός Διευθυντής με την απαντητική του επιστολή, ημερ. 11.5.2020, μας πληροφόρησε ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν ενώπιόν του, αναμενόταν η ολοκλήρωση της παραγωγής εντός του 2019 και η καταβολή του ποσού εντός του ίδιου έτους.

Ωστόσο, η Υπηρεσία μας επισύρει την προσοχή στο εσωτερικό σημείωμα, ημερ. 11.12.2019, στο οποίο φαίνεται ξεκάθαρα ότι κατά τις 11.12.2019, δηλαδή την επομένη της αποδέσμευσης, η αδυναμία πληρωμής εντός του 2019 ήταν εις γνώση του Υπουργείου Οικονομικών και ότι είχε ήδη προηγηθεί αίτημα προς τη Γενική Λογίστρια για μεταφορά του ποσού σε ενδιάμεσο λογαριασμό, το οποίο είχε απορριφθεί.

Επιπρόσθετα, σημειώνουμε ότι η ΚΕΟΠ παραχώρησε την έγκρισή της στις 10.12.2019, υπό τον όρο ότι θα καταθέτονταν ενώπιόν της όλα τα στοιχεία που είχαν ζητηθεί. Όπως προκύπτει, όταν το Υπουργείο Οικονομικών απέστειλε τα στοιχεία, σε μεταγενέστερη ημερομηνία, γνώριζε ότι δεν θα ήταν εφικτό να διενεργηθεί πληρωμή προς την εταιρεία παραγωγής εντός του 2019.

- ◆ Είναι πρόδηλο ότι το Υπουργείο Οικονομικών κατέβαλε το ποσό των €8.750.000 στον ΚΟΠΕ για να μην «χαθεί» το ποσό που είχε αποδεσμευτεί.
Ωστόσο, η ενέργεια αυτή συνιστά καταστρατήγηση του Νόμου του Προϋπολογισμού και αντιβαίνει τους σκοπούς για τους οποίους παραχωρήθηκε η αποδέσμευση του ποσού από την ΚΕΟΠ, αφού δεν συνάδει με το επεξηγηματικό σημείωμα που της υποβλήθηκε, βάσει του οποίου έδωσε τη συγκατάθεσή της. Για τον λόγο αυτό, η Υπηρεσία μας ενημέρωσε σχετικά τη Βουλή των Αντιπροσώπων και την ΚΕΟΠ, κοινοποιώντας τους, μεταξύ άλλων, την προαναφερθείσα επιστολή της προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 30.3.2020.
- ◆ Στους Προϋπολογισμούς του ΚΟΠΕ για το 2019 και για το 2020 δεν υπήρχε Κονδύλι για διενέργεια πληρωμών, με βάση το Σχέδιο.
- ◆ Αναφορικά με το επιχείρημα του Υπουργείου Οικονομικών ότι το Σχέδιο δεν αναφέρει με σαφήνεια ότι η χορηγία καταβάλλεται από το Υπουργείο Οικονομικών στον αιτητή, η Υπηρεσία μας σημείωσε ότι η πρόνοια, η οποία αναφέρει ότι «Η αρμόδια Αρχή χορηγεί τις σχετικές πληρωμές αναφορικά με την κάλυψη δαπανών και εκδίδει το πιστοποιητικό φορολογικής πίστωσης και/ή φορολογικής έκπτωσης», θα έπρεπε να τυγχάνει ερμηνείας λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι, τόσο το 2018, όσο και το 2019, το άρθρο, σε σχέση με τις δαπάνες του Σχεδίου, δημιουργήθηκε μόνο στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών και όχι στον Προϋπολογισμό του ΚΟΠΕ, καθώς και ότι οι πληρωμές εγκρίνονται από το Υπουργείο Οικονομικών, ως η αρμόδια Αρχή.

Κατά την άποψή μας, από τα πιο πάνω συνάγεται με σαφήνεια ότι η χορηγία θα πρέπει να καταβάλλεται στον αιτητή από το Υπουργείο Οικονομικών.

Σύσταση: Προς άρση κάθε αμφιβολίας, στον ορισμό του Σχεδίου «Αρμόδια αρχή», η λέξη «χορηγεί» να αντικατασταθεί με τη φράση «καταβάλλει στον αιτητή».

Στην απάντησή του, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς ενημέρωσε ότι ετοιμάζεται συμπληρωματική πρόταση για δημιουργία ξεχωριστού άρθρου στον Προϋπολογισμό του ΚΟΠΕ, ώστε να είναι ξεκάθαρο ότι οι πληρωμές γίνονται από τον ΚΟΠΕ, μετά από έγκριση του Υπουργού Οικονομικών. Ανέφερε επίσης ότι το θέμα της αρμοδιότητας της καταβολής των μετρητών είναι θέμα πολιτικής απόφασης.

4.6 Παραγωγή Man of War

Η Επιτροπή Αξιολόγησης, σε συνεδρία της, ημερ. 16.4.2019, αφού αξιολόγησε την αίτηση της εταιρείας παραγωγής MAN OF WAR AVC Ltd με Προϋπολογισμό ύψους €37.222.868, (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ) εισηγήθηκε, με επιστολή της προς τον Υπουργό Οικονομικών, ημερ. 25.4.2019, την έγκριση της κάλυψης δαπανών ύψους 35% επί των επιλέξιμων δαπανών που θα διενεργηθούν στην ΚΔ για σκοπούς εκτέλεσης της παραγωγής. Το αίτημα της εταιρείας παραγωγής εγκρίθηκε από τον Υπουργό Οικονομικών στις 25.4.2019 και η Επιτροπή Αξιολόγησης προχώρησε στην έκδοση Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών, για ποσό ύψους

€11.861.107. Σύμφωνα με την εγκεκριμένη αίτηση της παραγωγής, η οποία υποβλήθηκε επίσημα στις 18.3.2019, θα τηρούνταν τα πιο κάτω χρονοδιαγράμματα:

Στάδιο	Ημερομηνία
Προ-παραγωγής (pre production)	18.2.2019 – 3.5.2019
Παραγωγής (production)	6.5.2019 – 14.6.2019
Μετά-παραγωγής (post production)	17.6.2019 – 31.10.2019

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι παραγωγοί της ταινίας είναι οι ίδιοι με εκείνους της ταινίας JIU JITSU, μέλος της Επιτροπή Αξιολόγησης, κατά τη συνεδρία, ημερ. 16.4.2019, διατύπωσε ανησυχίες ως προς το κοντινό χρονικό διάστημα διεκπεραίωσης των δύο ταινιών από τους ίδιους παραγωγούς και εξέφρασε την άποψη πως δεν θα υπάρξει αρκετό προσωπικό και εξοπλισμός στην Κύπρο για να καλύψει και τις δύο ταινίες.

Μετά από σχετικό αίτημα της παραγωγής, ημερ. 1.7.2019, η Επιτροπή Αξιολόγησης σε συνεδρία της στις 5.7.2019, ενέκρινε παράταση στα χρονοδιαγράμματα της εταιρίας παραγωγής, όπως παρουσιάζονται πιο κάτω:

Στάδιο	Ημερομηνία
Προ-παραγωγής (pre production)	25.11.2019 – 13.3.2020
Παραγωγής (production)	16.3.2020 – 1.5.2020
Μετά-παραγωγής (post production)	4.6.2020 – 8.8.2020

Η Επιτροπή Αξιολόγησης, μετά από σχετική απόφασή της σε συνεδρία, ημερ. 10.12.2019, ζήτησε, με επιστολή της προς την εταιρία παραγωγής, ημερ. 10.12.2019, να της παρουσιαστούν, μέχρι 19.12.2019, τα απαραίτητα στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι έχει ξεκινήσει η προ-παραγωγή της ταινίας από τις 25.11.2019, όπως όριζαν τα πιο πάνω νέα χρονοδιαγράμματα. Η εταιρία παραγωγής, με ηλεκτρονικό της μήνυμα, ημερ. 11.12.2019, εισηγήθηκε όπως το θέμα συζητηθεί με τον ερχομό του Παραγωγού Β στην Κύπρο την εβδομάδα που έπετο, ωστόσο η Επιτροπή Αξιολόγησης, με ηλεκτρονικό μήνυμα, ημερ. 13.12.2019, ενημέρωσε την εταιρία παραγωγής ότι η απόφαση της Επιτροπής δεν αλλάζει και ζήτησε όπως της προσκομιστούν τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία μέχρι τις 19.12.2019.

Παρότι οι παραγωγοί, με ηλεκτρονικό μήνυμά τους, ημερ 14.12.2019, ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι η προ-παραγωγή ξεκίνησε περί τα τέλη Οκτωβρίου του 2019 και ότι ανέμεναν να ανακοινώσουν τον πρωταγωνιστικό ρόλο περί τα τέλη Ιανουαρίου του 2020, εντούτοις, όπως πληροφορηθήκαμε από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Αξιολόγησης, τα στοιχεία που ζήτησε η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν προσκομίστηκαν. Σε συνέχεια των πιο πάνω, μέλος της Επιτροπή Αξιολόγησης, με ηλεκτρονικό μήνυμα, ημερ. 20.12.2019, εξέφρασε την άποψη όπως ακυρωθεί το Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών που εκδόθηκε προς την εταιρία παραγωγής. Όπως διαπιστώσαμε από μελέτη των πρακτικών της Επιτροπής Αξιολόγησης, παρά

τη σοβαρότητα του θέματος, αυτό δεν συζητήθηκε στις αμέσως επόμενες συνεδριάσεις της, ημερ. 9.1.2020 και 28.1.2020.

Η εταιρεία παραγωγής, με επιστολή της, ημερ. 11.3.2020, τρεις δηλαδή μήνες μετά το αίτημα της Επιτροπής Αξιολόγησης για αποστολή αποδεικτικών στοιχείων, σε σχέση με την έναρξη της προ-παραγωγής και δύο μέρες πριν τη λήξη του χρονοδιαγράμματος για ολοκλήρωση της προ-παραγωγής, ανέφερε ότι είχαν ξεκινήσει εντατικές εργασίες προ-παραγωγής, με τη συγκέντρωση όλων των απαραίτητων στοιχείων για να ξεκινήσει η κύρια φωτογράφιση, αλλά προφασισζόμενη την πανδημία του Covid-19 και την αδυναμία χρηματοδότησης της παραγωγής από Κυπριακές τράπεζες, με εξασφάλιση το Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών, ζήτησε από την Επιτροπή Αξιολόγησης όπως εγκρίνει εκ νέου παράταση στα χρονοδιαγράμματα, όπως φαίνεται πιο κάτω:

Στάδιο	Ημερομηνία
Προ-παραγωγής (pre production)	23.3.2020 – 17.7.2020
Παραγωγής (production)	20.7.2020 – 4.9.2020
Μετά-παραγωγής (post production)	7.9.2020 – 5.3.2021

Η Επιτροπή Αξιολόγησης, με επιστολή της, ημερ. 18.3.2020, ενημέρωσε την παραγωγή ότι ενέκρινε τα πιο πάνω χρονοδιαγράμματα και ζήτησε από την παραγωγή να επαναυποβάλει νέα χρονοδιαγράμματα, δεδομένου ότι τα αυστηρά μέτρα στην Κύπρο για την πανδημία θα ίσχυαν μέχρι 30.4.2020. Οι πιο πάνω αποφάσεις της Επιτροπής Αξιολόγησης δεν καταγράφονται σε πρακτικό.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η έγκριση της παράτασης στα χρονοδιαγράμματα, την οποία αιτήθηκαν οι παραγωγοί με την επιστολή τους, ημερ. 11.3.2020, από την Επιτροπή Αξιολόγησης, δεν φαίνεται να αιτιολογείται και ότι η Επιτροπή ενδεχομένως θα έπρεπε να απορρίψει το αίτημα και να ακυρώσει το Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών, για τους πιο κάτω λόγους:

α. Τα πρώτα μέτρα για αναχαίτιση της πανδημίας Covid-19 στην Κύπρο επιβλήθηκαν στις 16.3.2020, δηλαδή σε ημερομηνία μεταγενέστερη του σταδίου προ-παραγωγής, το οποίο θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί στις 13.3.2020 και του αιτήματος της εταιρείας, που υποβλήθηκε στις 11.3.2020. Σημειώνουμε ότι, σύμφωνα με τα αρχικά χρονοδιαγράμματα, η παραγωγή θα ολοκληρωνόταν στις 31.10.2019.

β. Η Επιτροπή Αξιολόγησης έλαβε το δεύτερο αίτημα για την παράταση στις 11.3.2020, δηλαδή δύο ημέρες πριν την καθορισμένη ημερομηνία κατά την οποία το στάδιο προ-παραγωγής θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί. Από τα νέα χρονοδιαγράμματα που ζητήθηκαν διαφαίνεται ότι το στάδιο της προ-παραγωγής δεν είχε ξεκινήσει ή ήταν σε πολύ αρχικά στάδια.

γ. Η εταιρεία παραγωγής δεν παρείχε κανένα αποδεικτικό στοιχείο στην Επιτροπή Αξιολόγησης για την έναρξη της προ-παραγωγής, όπως ζητήθηκε με σχετική επιστολή της, ημερ. 10.12.2019.

δ. Σε σχέση με τη μη δυνατότητα χρηματοδότησης της παραγωγής από τις Κυπριακές τράπεζες, λόγω του ότι το Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση, αναφέρουμε ότι, σύμφωνα με το Σχέδιο, ο αιτητής οφείλει να προσκομίσει:

- (i) Ολοκληρωμένο οικονομικό σχέδιο της όλης παραγωγής και των οικονομικών πόρων, με τους οποίους η παραγωγή θα πραγματοποιηθεί, στο οποίο θα υπάρχει αναφορά στους οικονομικούς πόρους, οι οποίοι καλύπτουν το 100% του κόστους παραγωγής.
- (ii) Απόδειξη ύπαρξης οικονομικών πόρων που καλύπτουν τουλάχιστον το 70% του συνόλου του κόστους και αναγκαίων κεφαλαίων (για τα οποία προνοεί το οικονομικό σχέδιο) για την παραγωγή (proof of funds).

Σύμφωνα με την αξιολόγηση της αίτησης, η οποία εγκρίθηκε από την Επιτροπή Αξιολόγησης και το Υπουργείο Οικονομικών, ο αιτητής παρουσίασε, μεταξύ άλλων, σχετική επιστολή, ημερ. 17.4.2019, υπογραμμένη από εξωτερικό επενδυτή, ο οποίος προτίθετο να καλύψει όποιο χρηματοδοτικό κενό παρουσιαζόταν σε σχέση με την παραγωγή. Επίσης, παρουσίασε καταστάσεις χαρτοφυλακίων στο όνομα του εν λόγω επενδυτή ύψους €15,4 εκ. Επιπρόσθετα, όπως αναφέρεται και στην εγκεκριμένη αίτηση της εταιρείας παραγωγής, ο δικηγόρος της εταιρείας παραγωγής, με επιστολή του, ημερ. 8.4.2019, επιβεβαίωσε τον ΚΟΠΕ ότι, σύμφωνα με πληροφόρηση που του υπέβαλαν οι παραγωγοί, διαφαινόταν ότι μπορούν να χρηματοδοτήσουν οι ίδιοι την παραγωγή και/ή να διασφαλίσουν χρηματοδότηση από τρίτους. Όπως προκύπτει, η προφασιζόμενη αδυναμία χρηματοδότησης της ταινίας δεν συνάδει με τις πιο πάνω διαβεβαιώσεις που δόθηκαν με την υποβολή της αίτησης για χρηματοδότηση της παραγωγής, αντίθετα διαφαίνεται ότι οι διαβεβαιώσεις αυτές δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα και δόθηκαν μόνο για σκοπούς έγκρισης της αίτησης της εταιρείας παραγωγής.

Η εταιρία παραγωγής, χωρίς να υποβάλει στο μεταξύ οποιαδήποτε άλλα στοιχεία, ενημέρωσε την Επιτροπή Αξιολόγησης, με επιστολή της, ημερ. 20.10.2020, επτά δηλαδή μήνες μετά την έγκριση των νέων χρονοδιαγραμμάτων, ότι είναι έτοιμη να οριστικοποιήσει την προετοιμασία για έναρξη της παραγωγής, προτείνοντας και πάλι αναθεωρημένα χρονοδιαγράμματα, όπως πιο κάτω:

Στάδιο	Ημερομηνία
Προ-παραγωγής (pre production)	26.10.2020 – 26.2.2021
Παραγωγής (production)	1.3.2021 – 23.4.2021
Μετά-παραγωγής (post production)	26.4.2021 – 30.9.2021

Υπενθυμίζουμε ότι, στο μεταξύ, το Σχέδιο τροποποιήθηκε στις 3.6.2020 και 28.8.2020 και η εταιρία παραγωγής θεώρησε δεδομένο ότι θα ίσχυε και για τη συγκεκριμένη παραγωγή το αναθεωρημένο Σχέδιο. Όπως αναφέρεται σε εσωτερικό σημείωμα του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 12.11.2020, η εταιρία παραγωγής ζήτησε όπως, με την ολοκλήρωση της προ-παραγωγής, πριν ακόμη αρχίσει η παραγωγή, της καταβληθεί ένα μεγάλο μέρος της επιστροφής μετρητών, σύμφωνα με τις πρόνοιες του αναθεωρημένου Σχεδίου.

Επιπλέον, η εταιρεία παραγωγής ενημέρωσε τον πρόεδρο της Επιτροπής Αξιολόγησης ότι, λόγω των περιορισμών εξαιτίας της πανδημίας Covid-19, αναδιοργανώθηκε ολόκληρη η παραγωγή, με αποτέλεσμα να γυριστεί η ταινία εξ' ολοκλήρου στην Κύπρο σε οχτώ εβδομάδες, αντί σε επτά. Ως εκ τούτου, αναμενόταν να διενεργηθούν επιπρόσθετες δαπάνες στην ΚΔ και ζήτησε όπως η Επιτροπή Αξιολόγησης επιτρέψει τις σχετικές επιπρόσθετες δαπάνες ως επιλέξιμες δαπάνες.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης, μετά από απόφασή της σε συνεδρία, ημερ. 9.11.2020 και έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών στις 13.11.2020, απέστειλε επιστολή, ημερ. 12.11.2020, στους παραγωγούς, με την οποία τους ενημέρωσε για τα πιο κάτω:

- α.** Το αίτημα για να πραγματοποιηθεί η παραγωγή με βάση τις πρόνοιες του αναθεωρημένου Σχεδίου, που εγκρίθηκαν από το ΥΣ μετά την υποβολή της αίτησής τους, δεν δύναται να γίνει αποδεκτό.
- β.** Λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτή είναι η τρίτη παράταση χρονοδιαγραμμάτων που ζητείται για την προ-παραγωγή και ότι η εταιρεία παραγωγής ενημέρωσε γραπτώς την Επιτροπή Αξιολόγησης στις 14.12.2019 ότι η προ-παραγωγή είχε ξεκινήσει από τον Οκτώβριο του 2019 και επομένως θα έπρεπε να ολοκληρωθεί στις αρχές Μαρτίου 2020, η Επιτροπή Αξιολόγησης εκτιμά ότι η πανδημία COVID-19 θα είχε επηρεάσει την περίοδο της παραγωγής και όχι της προ-παραγωγής. Εν όψει αυτού και κατανοώντας ότι η εταιρεία παραγωγής μπορεί να χρειαστεί λίγο χρόνο για να κάνει τις απαραίτητες προσαρμογές, η Επιτροπή Αξιολόγησης παραχώρησε περίοδο 20 ημερών για την προ-παραγωγή, πριν από την πρώτη ημέρα της περιόδου παραγωγής.
- γ.** Οι επιπρόσθετες δαπάνες, οι οποίες αναφέρονται στην επιστολή των παραγωγών, ημερ. 20.10.2020, δεν είναι επιλέξιμες, εκτός από τις πιο κάτω:
  - (i)** πρόσληψη συντονιστή υγείας για τον COVID-19,
  - (ii)** καθημερινή διεξαγωγή τεστ για COVID-19 κατά τη διάρκεια της παραγωγής
  - (iii)** ημερήσια απολύμανση των σκηνικών και του εξοπλισμού κατά τη διάρκεια της παραγωγής
- δ.** Η πρόσθετη εβδομάδα γυρισμάτων στην Κύπρο γίνεται αποδεκτή, υπό την προϋπόθεση ότι τυχόν επιπρόσθετες δαπάνες στα έξοδα επιπέδου «πάνω από τη γραμμή», που σχετίζονται με τον παραγωγό, σκηνοθέτη και σεναριογράφο και τυχόν πρόσθετα έξοδα γραφείου, δεν θα είναι αποδεκτά ως επιλέξιμες δαπάνες επιπέδου «πάνω από τη γραμμή».

Σημειώνουμε ότι ο Παραγωγός Β, με ηλεκτρονικό μήνυμα, ημερ. 10.11.2020, ενημέρωσε τον Υπουργό Οικονομικών, ότι η τοπική τράπεζα με την οποία συνεργαζόταν, χρειαζόταν γραπτή διαβεβαίωση ότι το Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών ήταν σε ισχύ και ότι η κάλυψη μετρητών θα γινόταν ανά στάδιο παραγωγής (προ-παραγωγή, παραγωγή, μετά-παραγωγή).

Επιπρόσθετα, στο εν λόγω ηλεκτρονικό μήνυμα ο Παραγωγός Β αναφέρει ότι, ένας από τους πρώην συνεταιίρους του ελεγκτικού οίκου, που ενεργούσε ως εγκεκριμένος λογιστής της

παραγωγής, τον ενημέρωσε ότι στο Υπουργείο Οικονομικών επικρατούσε η αίσθηση ότι για να «είναι σωστοί» οι παραγωγοί, θα έπρεπε να υποβάλουν εκ νέου αίτηση στην Επιτροπή Αξιολόγησης με βάση το Σχέδιο, όπως τροποποιήθηκε με αποφάσεις του ΥΣ, στις 3.6.2020 και 28.8.2020. Το εν λόγω ηλεκτρονικό μήνυμα είχε κοινοποιηθεί, μεταξύ άλλων, στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του ΚΟΠΕ, ο οποίος, όπως αναφέρουμε και στην παρ. 4.2(ζ), είναι συνétairos στον υπό αναφορά ελεγκτικό οίκο, που λειτουργεί ως εγκεκριμένος λογιστής και για τις τρεις παραγωγές που εγκρίθηκαν, βάσει του Σχεδίου κατά το έτος 2019.

Στη συνέχεια οι παραγωγοί, με επιστολή τους, ημερ. 20.11.2020, ενημέρωσαν την Επιτροπή Αξιολόγησης ότι θα προχωρήσουν στην εκ νέου υποβολή της αίτησής τους, ώστε να εκδοθεί νέο Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών βάσει του Σχεδίου, όπως αυτό τροποποιήθηκε στις 3.6.2020 και 27.8.2020.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης, σε συνεδρία της, ημερ. 25.11.2020, αφού ενημερώθηκε από τον Πρόεδρο για την επαναυποβολή της αίτησης της εταιρείας παραγωγής, με το αίτημα όπως αυτή αξιολογηθεί εκ νέου και λαμβάνοντας υπόψη την άποψη των νομικών συμβούλων του ΚΟΠΕ, σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή Αξιολόγησης μπορεί να την αποδεχτεί ως νέα αίτηση, αποφάσισε όπως αποδεχθεί το αίτημα της εταιρείας παραγωγής και ζητήσει, με επιστολή της προς τους παραγωγούς, να υποβάλουν την αίτηση και επίσημα, αναρτώντας την στο ηλεκτρονικό μητρώο. Αποφάσισε επιπλέον, όπως στην επιστολή αναφέρεται ρητά ότι η υφιστάμενη αίτηση δεν υφίσταται πλέον. Η Επιτροπή Αξιολόγησης απέστειλε την εν λόγω επιστολή στις 25.11.2020.

Η αίτηση υποβλήθηκε εκ νέου, στις 29.11.2020 και η Επιτροπή Αξιολόγησης σε συνεδρία της, ημερ. 2.12.2020, προχώρησε στην αξιολόγησή της, χωρίς ωστόσο να την ολοκληρώσει, εφόσον προέκυψε η ανάγκη να ζητηθούν διευκρινίσεις από την εταιρεία παραγωγής. Σημειώνουμε ότι στην εν λόγω συνεδρία της, η Επιτροπή Αξιολόγησης αποφάσισε επίσης όπως συμπεριληφθεί όρος στο Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Δαπανών, που να ξεκαθαρίζει ότι, για να επιστραφούν μετρητά στους παραγωγούς, θα πρέπει να παρουσιάζονται αποδεικτικά έγγραφα με κάθε αίτηση για επιστροφή μετρητών, που να αποδεικνύουν ότι δεν υπάρχουν οφειλές προς το Κράτος από τους επηρεαζόμενους. Επίσης, με την υποβολή τριμηνιαίας ή άλλης, ενδιάμεσης απαίτησης πληρωμής, θα πρέπει να κατατίθεται έκθεση προόδου για την πορεία της ταινίας και βεβαιώσεις τήρησης του πολιτιστικού τεστ/σεναρίου/δεσμεύσεων για τα ευεργετικά οφέλη της Κύπρου από την ταινία.

Αναφορικά με τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας παρατήρησε τα ακόλουθα:

α. Το γεγονός ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης απέρριψε τα νέα χρονοδιαγράμματα που υπέβαλε η εταιρεία παραγωγής στις 20.10.2020, παρόλο που η ίδια η Επιτροπή Αξιολόγησης ζήτησε την υποβολή τους με επιστολή της, ημερ. 18.3.2020, δημιουργεί ερωτηματικά και προβληματισμό για τον τρόπο που η Επιτροπή Αξιολόγησης λαμβάνει τις αποφάσεις της.

β. Ενδεχομένως να τίθεται θέμα σύγκρουσης συμφερόντων για τον ΚΟΠΕ, που ενεργεί ως Φορέας Διαχείρισης του Σχεδίου, εφόσον ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του είναι συνεταιίρος στον ελεγκτικό οίκο που ενεργεί ως εγκεκριμένος λογιστής όλων των παραγωγών που

εγκρίθηκαν βάσει του Σχεδίου το 2019 και ανώτερος υπάλληλος που προεδρεύει της Επιτροπής Αξιολόγησης.

γ. Η παλινδρόμηση της Επιτροπής, όσον αφορά στην αποδοχή του αιτήματος της εταιρείας για επαναυποβολή της αίτησής της, ώστε να επωφεληθεί των, σαφώς προς όφελός της, αναθεωρημένων προνοιών του Σχεδίου, δημιουργεί ερωτηματικά, όχι μόνο σε σχέση με τον χειρισμό της συγκεκριμένης αίτησης, αλλά και για τους λόγους που επήλθαν αυτές οι αλλαγές στο Σχέδιο.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι η μη αποδοχή του Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Δαπανών δεν αποσκοπούσε στη δημιουργία ευνοϊκότερων όρων. Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι στη νέα αίτηση, η Επιτροπή Αξιολόγησης έθεσε πάρα πολύ συγκεκριμένους και αυστηρούς όρους αναφορικά με τα χρονοδιαγράμματα και τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσουν οι παραγωγοί και ότι το ποσό των επιλέξιμων δαπανών έχει μειωθεί σημαντικά, κατά €8,94 εκ.

4.7 Πρακτικά Επιτροπής Αξιολόγησης

Σύμφωνα με τον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο (158(I)1999), πρέπει να τηρούνται λεπτομερή πρακτικά των συνεδριάσεων των συλλογικών οργάνων, στα οποία να διατυπώνονται με σαφήνεια οι αποφάσεις που λαμβάνονται. Η τήρηση άρτιων πρακτικών είναι υποχρέωση κάθε οργάνου που ασκεί διοικητική λειτουργία.

Από τον έλεγχο διαπιστώσαμε τα ακόλουθα, αναφορικά με τα πρακτικά τα οποία τηρούσε η Επιτροπή Αξιολόγησης:

- α. Δεν τηρούνταν με την απαραίτητη λεπτομέρεια, με αποτέλεσμα οι αποφάσεις που λάμβανε η Επιτροπή στις συνεδριάσεις της να μην ήταν, σε όλες τις περιπτώσεις, επαρκώς τεκμηριωμένες.
- β. Δεν επισυνάπτονταν τα κατάλληλα υποστηρικτικά στοιχεία που να αιτιολογούν τις αποφάσεις της Επιτροπής και τις γραπτές ενημερωτικές αναφορές μέλους της Επιτροπής ή παρευρισκομένων προς τα υπόλοιπα μέλη της.
- γ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, θέματα τα οποία συζητήθηκαν σε προηγούμενες συνεδριάσεις και παρέμειναν σε εκκρεμότητα, δεν μεταφέρονταν για συζήτηση στις επόμενες συνεδρίες, μέχρι τη λήψη απόφασης.
- δ. Μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2020, τα πρακτικά δεν έφεραν αριθμηση.
- ε. Δεν αναγραφόταν το όνομα του πρακτικογράφου, αλλά απλά το άτομο που παρείχε γραμματειακή υποστήριξη. Από τον Σεπτέμβριο του 2020, αναγράφεται το όνομα του ατόμου που παρέχει γραμματειακή υποστήριξη και τηρεί τα πρακτικά.

Συστάσεις:

- (i) Συμμόρφωση με τις διατάξεις του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου (158(I)/1999) για λεπτομερή τήρηση πρακτικών των συνεδριάσεων της Επιτροπής.

- (ii) Όλα τα σχετικά στοιχεία/γραπτές ενημερώσεις που τεκμηριώνουν τις αναφορές που γίνονται κατά τις συνεδριάσεις της Επιτροπής να είναι συνημμένα σε αυτά, με τις κατάλληλες παραπομπές.
- (iii) Τα θέματα που παραμένουν σε εκκρεμότητα να μεταφέρονται σε επόμενες συνεδριάσεις μέχρι τη λήψη απόφασης.
- (iv) Τα πρακτικά να φέρουν μοναδική αρίθμηση.
- (v) Το όνομα του πρακτικογράφου να αναγράφεται σε όλα τα πρακτικά των συνεδριάσεων της Επιτροπής.

4.8 Αρχαιοθέτηση στοιχείων

Διαπιστώσαμε ότι ο ΚΟΠΕ, ο οποίος είναι ο φορέας διαχείρισης του Σχεδίου, δεν αρχειοθετεί όλη την αλληλογραφία που αφορά στο Σχέδιο, συμπεριλαμβανομένης και αυτής που διακινείται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Επιπλέον, παρατηρήσαμε ότι τα πρακτικά της Επιτροπής Αξιολόγησης δεν αρχειοθετούνται στους επίσημους φακέλους του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο είναι η αρμόδια Αρχή του Σχεδίου.

Σύσταση: Ο ΚΟΠΕ να μεριμνήσει για την αρχαιοθέτηση όλης της αλληλογραφίας που αφορά στο Σχέδιο και το Υπουργείο Οικονομικών να μεριμνήσει για την αρχαιοθέτηση των πρακτικών της Επιτροπής Αξιολόγησης, μαζί με όλα τα συνημμένα, σε επίσημους φακέλους.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς ενημέρωσε ότι θα προωθηθούν διορθωτικές ενέργειες.

4.9 Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας για την Οπτικοακουστική Βιομηχανία

Το Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας για την Οπτικοακουστική Βιομηχανία εγκρίθηκε με Απόφαση ΥΣ, ημερ. 22.5.2019, με ανώτατη οροφή δαπανών ύψους €0,5 εκ. για το 2019 και καλύπτει την περίοδο από την εξαγγελία του Σχεδίου, στις 27.9.2017, μέχρι την τελική έγκρισή του από τον Έφορο στις 26.2.2019. Όπως διαπιστώσαμε, μέχρι την ολοκλήρωση του επιτόπιου ελέγχου μας, στις 31.7.2019, μόνο η εταιρεία παραγωγής Vourate Productions Ltd υπέβαλε αίτηση με βάση το Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας.

Σύμφωνα με επιστολή της πιο πάνω εταιρείας παραγωγής προς το Υπουργείο Οικονομικών, ημερ. 7.11.2018, μετά από συναντήσεις που είχε με τον ΚΟΠΕ, έλαβε ενθάρρυνση για να προχωρήσει με την παραγωγή της ταινίας «Βουράτε Γειτόνοι», προσδοκώντας στην εφαρμογή του Σχεδίου. Όπως επιπρόσθετα αναφέρει η εταιρεία παραγωγής, βασιζόμενη σε επιστολή που απέστειλε το Υπουργείο Οικονομικών στον ΚΟΠΕ, σύμφωνα με την οποία έγινε δεκτή η εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης, όπως αυτή προχωρήσει με την αξιολόγηση ταινιών η παραγωγή των οποίων άρχισε μετά την 1.6.2018, προχώρησε στην έναρξη των γυρισμάτων στις 26.6.2018, υποβάλλοντας και αίτηση σε έντυπη μορφή, αφού η ηλεκτρονική πλατφόρμα δεν είχε τότε τεθεί σε λειτουργία. Επισημαίνουμε, ωστόσο, ότι η εν λόγω επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών φέρει ημερομηνία 18.7.2018, δηλαδή μεταγενέστερη της έναρξης των γυρισμάτων.

Το γεγονός ότι το Υπουργείο Οικονομικών έκανε δεκτή την πιο πάνω αναφερόμενη εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης, καταδεικνύει ότι θεωρούσε ότι το Σχέδιο θα είχε αναδρομική ισχύ. Στη συνέχεια, η αίτηση της εταιρείας παραγωγής απορρίφθηκε λόγω απόφασης του Εφόρου, σύμφωνα με την οποία το Σχέδιο δεν μπορούσε να έχει αναδρομική ισχύ. Επιπρόσθετα, στην εν λόγω επιστολή της εταιρείας παραγωγής προς το Υπουργείο Οικονομικών, γίνεται παράκληση όπως υποβληθεί αίτημα και εγκριθεί από το ΥΣ σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας και η παραγωγή της ταινίας «Βουράτε Γειτόνοι» τύχει στήριξης μέσω της ένταξής της στο Σχέδιο αυτό. Σε σημείωμα μέλους της Επιτροπής Αξιολόγησης προς τον Υπουργό Οικονομικών, ημερ. 11.4.2019, έγινε εισήγηση όπως, για σκοπούς χρηστής διοίκησης και εφαρμόζοντας την αρχή της καλής πίστης για τον διοικούμενο, στον οποίο δημιουργήθηκαν εύλογες προσδοκίες με τη δημοσίευση της απόφασης του Εφόρου, παραχωρηθεί χορηγία με ίσους όρους με αυτούς των πολιτών για τους οποίους θα εφαρμόζεται το Σχέδιο, με βάση σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας. Το σημείωμα εγκρίθηκε από τον Υπουργό Οικονομικών, στις 23.4.2019. Ακολούθως, ετοιμάστηκε το Σχέδιο Ενισχύσεως Ήσσονος Σημασίας και υποβλήθηκε στον Έφορο, ο οποίος εξέφρασε τις απόψεις του στις 14.5.2019. Στις 20.5.2019, το Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας για την Οπτικοακουστική Βιομηχανία υποβλήθηκε στο ΥΣ, το οποίο το ενέκρινε στις 22.5.2019.

Το Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας προϋποθέτει όπως η εγκεκριμένη δαπάνη διενεργηθεί όπως ορίζεται στο Σχέδιο, η συνολική δαπάνη της παραγωγής δεν υπερβαίνει το €1 εκ. και η συνολική επιδότηση δεν υπερβαίνει το 35% των δαπανών που έχουν πραγματοποιηθεί στην ΚΔ.

Στις 5.6.2019, η εταιρεία παραγωγής Vourate Productions Ltd υπέβαλε αίτηση, με βάση το Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας και Πίνακα Εξόδων, σύμφωνα με τον οποίο τα έξοδα ανήλθαν σε €500.177.

Όπως πληροφορηθήκαμε από μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης, το οποίο διαχειρίζεται το Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας, υποβλήθηκαν, για τις κατηγορίες «Αμοιβές ηθοποιών» και «Αμοιβές συνεργείου», παραστατικά (αποδείξεις είσπραξης), τα οποία όμως δεν συμφωνούν με το συνολικό ποσό το οποίο παρουσιάζεται στον Πίνακα Εξόδων για τις συγκεκριμένες κατηγορίες δαπανών. Επιπλέον, πληροφορηθήκαμε ότι ο Πίνακας Εξόδων είχε σταλεί στο Τμήμα Φορολογίας για έλεγχο. Μέχρι την ολοκλήρωση του επιτόπιου ελέγχου μας, δεν είχε διενεργηθεί, από το Υπουργείο Οικονομικών, οποιοσδήποτε άλλος έλεγχος, ούτε υπήρχε καθορισμένη διαδικασία για την αξιολόγηση και τον έλεγχο που έπρεπε να διενεργηθεί, όπως για παράδειγμα ότι η παραγωγή έχει προβεί σε εγκεκριμένη δαπάνη στην ΚΔ.

Στο στάδιο της διερεύνησής μας, ο έλεγχος από το Υπουργείο Οικονομικών δεν είχε ολοκληρωθεί, για αυτό δεν μπορούμε να εκφέρουμε άποψη επί του θέματος. Όπως διαπιστώσαμε αργότερα, το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του, ημερ. 22.10.2019, ενημέρωσε την εταιρεία παραγωγής ότι έχει λάβει ποσό ενίσχυσης που ανέρχεται σε €175.061,95, δηλαδή 35% επί των συνολικών δαπανών.

Από τα πιο πάνω διαφαίνεται ότι το Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας για την Οπτικοακουστική Βιομηχανία καταρτίστηκε απλώς και μόνο για την ενίσχυση της συγκεκριμένης

παραγωγής. Επιπλέον, αναφέρουμε ότι η συγκεκριμένη παραγωγή ολοκληρώθηκε και προβλήθηκε στους κινηματογράφους πριν την έγκριση του εν λόγω Σχεδίου.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε να πληροφορηθεί σχετικά με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε, σε σχέση με τον έλεγχο των εξόδων της παραγωγής «Βουράτε Γειτόνοι», κατά πόσο υποβλήθηκαν αποδεικτικά στοιχεία για όλες τις κατηγορίες εξόδων, κατά πόσο τα αποδεικτικά στοιχεία τεκμηριώνουν το σύνολο της κάθε κατηγορίας εξόδων και κατά πόσο οι δαπάνες ήταν επιλέξιμες και πραγματοποιήθηκαν στην ΚΔ.

Με επιστολή του, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι πραγματοποιήθηκε έλεγχος που κάλυψε περίπου το 50% του ποσού που επιχορηγήθηκε και ότι για τα επιλέξιμα έξοδα της παραγωγής, το Υπουργείο Οικονομικών εξασφάλισε βεβαίωση από τους εγκεκριμένους λογιστές της εταιρείας παραγωγής, την οποία μας επισύναψε. Η Υπηρεσία μας σημειώνει ότι η πιο πάνω πληροφόρηση δεν απαντά στα ερωτήματα που θέσαμε και ότι η βεβαίωση αφορά μόνο στο τι δαπάνες πραγματοποιήθηκαν στην ΚΔ και όχι στο αν αυτές διενεργήθηκαν όπως ορίζεται στο Σχέδιο, δηλαδή στην επιλεξιμότητά τους.

5. Γενικά συμπεράσματα

Διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης και το Υπουργείο Οικονομικών δεν εφάρμοσαν ουσιώδεις πρόνοιες του Σχεδίου κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων, η εφαρμογή των οποίων ενδεχομένως να οδηγούσε σε απόρριψή τους. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή Αξιολόγησης και το Υπουργείο Οικονομικών δεν επιβεβαίωσαν την επιλεξιμότητα των δαπανών της παραγωγής JIU JITSU για τις οποίες ζητήθηκε επιστροφή χρημάτων.

Ιδιαίτερα, επισύρουμε την προσοχή στο γεγονός ότι στην περίπτωση της παραγωγής JIU JITSU δεν τηρήθηκε η πρόνοια του Σχεδίου για εφαρμογή της αρχής του πλήρους ανταγωνισμού, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι δαπάνες που διενεργήθηκαν, μεταξύ συνδεδεμένων μερών, είναι εμπορικά εύλογες. Επισημαίνουμε ότι, 82% (€17.914.428) των δαπανών, για τις οποίες ζητήθηκε επιστροφή χρημάτων, αφορά σε πληρωμές προς τους παραγωγούς και τις εταιρείες τους, εκ των οποίων το 79% (€14.183.540) καταλήγει εκτός ΚΔ και ΕΕ.

Επίσης, διαπιστώσαμε ουσιώδεις αδυναμίες όσον αφορά στις πρόνοιες του Σχεδίου, οι οποίες επιτρέπουν την εκμετάλλευσή του από τους παραγωγούς, γεγονός που ενδέχεται να οδηγήσει σε σημαντικά αυξημένες δαπάνες για την ΚΔ. Επιπλέον, το 2020 έγιναν τροποποιήσεις στο Σχέδιο που εξυπηρετούν τους αιτητές, χωρίς να ζητηθεί η γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ως προς το ενδεχόμενο να προκύψουν αρνητικές επιπτώσεις για την ΚΔ.

6. Γενικές συστάσεις

Συστήσαμε την επανεξέταση σημαντικών προνοιών στο Σχέδιο, με σκοπό τη διασφάλιση της υγιούς εφαρμογής του και προστασία του δημοσίου συμφέροντος και όπως πριν τη διενέργεια οποιασδήποτε πληρωμής, γίνουν όλοι οι προβλεπόμενοι έλεγχοι, ώστε να διασφαλιστεί η συμμόρφωση των εταιρειών παραγωγής με όλες τις πρόνοιες του Σχεδίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα Α – Εισηγήσεις Επιτροπής Αξιολόγησης για τροποποίηση του Σχεδίου και ενημέρωση της Επιτροπής Αξιολόγησης από την Υπηρεσία μας για τα προκαταρκτικά ευρήματα του ελέγχου.

α. Εισηγήσεις μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης για τροποποιήσεις στο Σχέδιο. Σύμφωνα με τα πρακτικά της Επιτροπής Αξιολόγησης, ημερ. 15.11.2019, ο Πρόεδρος της Επιτροπής ζήτησε από όλα τα μέλη να υποβάλουν τις εισηγήσεις τους για τροποποιήσεις που επιθυμούν επί του Σχεδίου. Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αξιολόγησης, δύο μέλη της Επιτροπής υπέβαλαν τις προτάσεις τους ξεχωριστά στις 5.12.2019 και 6.12.2019. Σύμφωνα με τις εν λόγω προτάσεις, τα υπό αναφορά μέλη εισηγήθηκαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- (i) Να τεθεί όριο στα έξοδα προ-παραγωγής επιπέδου «πάνω από τη γραμμή», εφόσον το μεγαλύτερο ποσό της επιστροφής μετρητών αφορά στα έξοδα αυτά, τα οποία η Επιτροπή Αξιολόγησης αδυνατεί να ελέγξει. Εναλλακτικά, να τεθεί όριο στα έξοδα επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» που αφορούν στους παραγωγούς. Επιπλέον, εισηγήθηκαν όπως τεθούν διαφορετικά ποσοστά παροχής ενίσχυσης μεταξύ των εξόδων επιπέδου «πάνω από τη γραμμή», νοουμένου ότι διενεργούνται στην Κύπρο και επιπέδου κάτω από τη γραμμή, δεδομένου ότι τα έξοδα επιπέδου «κάτω από τη γραμμή» ενισχύουν περισσότερο την Κυπριακή αγορά.
- (ii) Να αυξηθεί ο αριθμός των μελών της Επιτροπής, από τέσσερα σε πέντε μέλη, όπως καθοριζόταν στο αρχικό Σχέδιο που εγκρίθηκε με Απόφαση ΥΣ, ημερ. 27.9.2017 και τροποποιήθηκε με αποφάσεις ΥΣ, ημερ. 2.1.2019 και 31.1.2019.
- (iii) Πέρα από την απόδειξη ύπαρξης οικονομικών πόρων που καλύπτουν τουλάχιστον το 70% του συνόλου του κόστους και αναγκαίων κεφαλαίων για την παραγωγή που προνοεί το Σχέδιο, να απαιτείται και εγγύηση διαθέσιμης χρηματοδότησης (completion bond) για τις παραγωγές η οποία δεν θα είναι επιστρεπτέα.
- (iv) Να αυξηθεί ο αριθμός των Κυπρίων ή Ευρωπαίων πολιτών επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» στην ομάδα παραγωγής πέραν του ενός που προνοεί το Σχέδιο.
- (v) Να αυξηθεί ο αριθμός των Κυπρίων ή Ευρωπαίων πολιτών επιπέδου «κάτω από τη γραμμή», εκτός κομπάρσων, πέραν των τριών ατόμων που προνοεί το Σχέδιο. Να γίνει διόρθωση στο Παράρτημα Ι του Μέρους 1 του Κεφαλαίου 2, ώστε να είναι υποχρεωτική η υποβολή, στην Επιτροπή Αξιολόγησης, των συμφωνιών προπωλήσεων και των συμφωνιών διανομής και να προνοείται ότι μαζί με την υποβολή της πρότασης, από τον αιτητή θα υποβάλλονται προσυμφωνίες για την εργοδότηση των συντελεστών και ότι θα υποβάλλεται πίνακας με τις προσλήψεις τουλάχιστον δύο μήνες πριν την έναρξη των γυρισμάτων.

- (vi) Ο αιτητής να υποβάλλει κατάλογο με όλα τα συνδεδεμένα μέρη με τα οποία συνεργάζεται στην παραγωγή.
- (vii) Να καθοριστεί μέγιστο ποσοστό υπέρβασης από τον αρχικό Προϋπολογισμό, το οποίο θα εξετάζει η Επιτροπή Αξιολόγησης και το ποσοστό επιστροφής για τα επιπρόσθετα έξοδα επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» να είναι διαφορετικό από αυτό για τα επιπρόσθετα έξοδα επιπέδου «κάτω από τη γραμμή», το οποίο να καθοριστεί από την Επιτροπή, ως η εισήγηση μέλους της Επιτροπής Αξιολόγησης.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης σε συνεδρία της, ημερ. 10.12.2019, ξεκίνησε τη συζήτηση των εισηγήσεων των μελών της επί των τροποποιήσεων στο Σχέδιο, ωστόσο η συζήτηση δεν ολοκληρώθηκε. Η συζήτηση συνεχίστηκε σε επόμενη συνεδρία της Επιτροπής Αξιολόγησης, ημερ. 9.1.2020, κατά την οποία η Επιτροπή εξέτασε τις εισηγήσεις για τροποποιήσεις στο Σχέδιο που υπέβαλε το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, χωρίς ωστόσο να λάβει οποιαδήποτε απόφαση.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αξιολόγησης, μετά από συζήτηση των εισηγήσεων για τροποποιήσεις του Σχεδίου σε συνεδρίες της Επιτροπής Αξιολόγησης, κατά την περίοδο 15.11.2019 – Ιανουάριο 2020, η Επιτροπή Αξιολόγησης κατέληξε σε ένα έγγραφο με τις τροποποιήσεις που συμφωνήθηκαν. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι, επί του εγγράφου αυτού εκφράζονται απορίες από μέλη της Επιτροπής για υφιστάμενες πρόνοιες του Σχεδίου, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις καταγράφονται αντιφατικές απόψεις των μελών της Επιτροπής για την τροποποίηση που πρέπει να γίνει. Επιπλέον, υπάρχουν σημεία τα οποία παραμένουν σε εκκρεμότητα, είτε διότι αναμενόταν ενημέρωση από άλλους φορείς, είτε διότι δεν λήφθηκε απόφαση από τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης για την τροποποίηση που πρέπει να γίνει, διότι έκριναν ότι το θέμα χρήζει περαιτέρω μελέτης.

Στο εν λόγω έγγραφο περιλήφθηκαν όλες οι εισηγήσεις των δύο μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης που αναφέρονται στα (i) – (viii) πιο πάνω εκτός της εισήγησης (iv). Σημειώνουμε ότι περιλήφθηκε επιπρόσθετα, μεταξύ άλλων, πρόνοια για αύξηση του ποσοστού επιστροφής μετρητών ή φορολογικής κάλυψης δαπανών σε 40% - 45% επί των επιλέξιμων δαπανών και η αναλογία μεταξύ δαπανών επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» και δαπανών επιπέδου «κάτω από τη γραμμή» περιορίζεται σε 30% με 70%, αντίστοιχα. Η Επιτροπή Αξιολόγησης, σε συνεδρία της, ημερ. 10.12.2020, δηλαδή σχεδόν ένα χρόνο μεταγενέστερα, συζήτησε ξανά το θέμα των τροποποιήσεων του Σχεδίου και αποφάσισε ότι θα καταλήξει με όλες τις τροποποιήσεις, αφού πρώτα εξετάσει τις εισηγήσεις που θα καταθέσουν οι σύμβουλοι της Επιτροπής.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αξιολόγησης, οι εισηγήσεις της Επιτροπής για βελτίωση του Σχεδίου δεν αποστάληκαν στην αρμόδια Αρχή.

β. Συνάντηση της Επιτροπής Αξιολόγησης με την Υπηρεσία μας. Η Υπηρεσία μας, σε συνάντηση που είχε με την Επιτροπή Αξιολόγησης στις 19.12.2019, για να παρουσιαστούν τα προκαταρκτικά ευρήματα του ελέγχου του Σχεδίου, ανέφερε/εισηγήθηκε, μεταξύ άλλων, τα πιο κάτω σημαντικά θέματα:

- (i) Το Σχέδιο που ήταν δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα του ΚΟΠΕ και εφαρμοζόταν από την Επιτροπή Αξιολόγησης δεν ήταν το ίδιο με αυτό που εγκρίθηκε από το ΥΣ στις 27.9.2017. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, αφού διενεργηθεί από το Υπουργείο Οικονομικών λεπτομερής αντιπαραβολή των δύο εκδοχών του Σχεδίου, εντοπιστούν και καταγραφούν οι πρόνοιες, οι οποίες εμφανίζονταν διαφοροποιημένες ή/και δεν εμφανίζονταν στο Σχέδιο που εφαρμοζόταν και τεθούν ενώπιον του ΥΣ, για λήψη Απόφασης, κατά την κρίση του.
- (ii) Να προστεθεί ορισμός των εξόδων επιπέδου «πάνω και κάτω από τη γραμμή».
- (iii) Να καθοριστεί οροφή στα έξοδα «πάνω από τη γραμμή».
- (iv) Να γίνει αποτίμηση του οφέλους για την ΚΔ, σε σύγκριση με το κόστος που θα επωμιστεί.
- (v) Μεγάλο ποσοστό της επιστροφής μετρητών θα καταλήξει στους παραγωγούς, εφόσον τα έξοδα επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» είναι πολύ ψηλά, σε σχέση με τα συνολικά έξοδα.
- (vi) Η σύμβαση με τους λογιστές συμβούλους του ΚΟΠΕ δεν περιλαμβάνει πρόνοια που να υποχρεώνει τους λογιστές να παρέχουν διαβεβαίωση επί των επιλέξιμων δαπανών της παραγωγής.
- (vii) Επεξηγήσαμε τη σημασία της αρχής πλήρους ανταγωνισμού και υποδείξαμε ότι πρέπει να διενεργηθεί έλεγχος για την τήρησή της πριν την καταβολή οποιουδήποτε ποσού, ως προνοείται στο Σχέδιο.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ενημερώθηκε για τη συνάντηση της Επιτροπής Αξιολόγησης με την Υπηρεσία μας, μέσω εσωτερικού σημειώματος, ημερ. 20.12.2019, στο οποίο αναφέρονται οι πιο πάνω εισηγήσεις/επισημάνσεις μας, εκτός της επισήμανσης (vii) πιο πάνω. Σημειώνουμε ότι στο εν λόγω σημείωμα αναφέρεται μόνο ότι οι αρμόδιοι λειτουργοί του Γενικού Ελεγκτή εισηγήθηκαν να υποβληθεί το Σχέδιο εκ νέου στο ΥΣ για έγκριση.

Παράρτημα Β – Δαπάνες που διενεργήθηκαν από την εταιρεία παραγωγής LBE JIU JITSU AVC LTD, κατά την περίοδο 22.4.2019 – 26.4.2020

Δαπάνες επιπέδου «πάνω από τη γραμμή»				
Αμοιβές Παραγωγού Α (Κύπριος, κατ' ισχυρισμό κάτοικος ΚΔ)	10.925	1		
Αμοιβές Παραγωγού Β	5.139.545	2		
Αμοιβές Παραγωγού Γ	1.712.110	3	31%	(1+2+3)/13
Πληρωμές από εταιρεία του Παραγωγού Β για έξοδα της παραγωγής (cast/talent)	5.730.654	4		
Δαπάνες προς άλλους συντελεστές	21.920	5		
	12.615.154	6	58%	6/13
Δαπάνες επιπέδου «κάτω από τη γραμμή»				
Πληρωμές της εταιρείας παραγωγής σε κυπριακή εταιρεία με μοναδικό μέτοχο τον Παραγωγό Α	101.259	7		
Πληρωμές της εταιρείας παραγωγής σε εταιρεία με μοναδικό μέτοχο τον Παραγωγό Β	380.831	8		
Πληρωμές της εταιρείας παραγωγής σε Κυπριακή εταιρεία με μοναδικούς μετόχους τους Παραγωγούς Α,Β και Γ	3.454.835	9		
Πληρωμές από εταιρείες του Παραγωγού Β για έξοδα της παραγωγής	431.898	10		
Πληρωμές προς εταιρεία στην οποία ο Παραγωγός Α είναι συνδεδεμένο μέρος	952.371	11		
Άλλες δαπάνες	3.918.602	12		
	9.239.796			
Σύνολο επιλέξιμων δαπανών	21.854.950	13		
Σύνολο συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων μερών (1+2+3+4+7+8+9+10+11)	17.914.428	14	82%	14/13
Σύνολο πληρωμών εκτός ΚΔ και ΕΕ	14.183.540	15	65%	15/13

Παράρτημα Β

Σύνολο πληρωμών που καταλήγουν στους παραγωγούς (1+2+3)	6.862.580	16	31%	16/13
Σύνολο πληρωμών σε εταιρείες με μοναδικούς μετόχους τους Παραγωγούς Α ή/και Β ή/και Γ (7+8+9)	3.936.925	17	18%	17/13
Σύνολο πληρωμών από εταιρείες Παραγωγού Β για έξοδα της παραγωγής (4+10)	6.162.552	18	28%	18/13

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ - ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Γραφείο Γενικού Διευθυντή

Αρ. Φακ.: Υ.Ο. 14.06.002.003
Αρ. Τηλ.: +357 22601283
Ηλ. Ταχ.: nsymeonidou@tax.mof.gov.cy

Γενικό Ελεγκτή
Της Δημοκρατίας

24 Φεβρουαρίου, 2021

Ειδική Έκθεση αρ. Υπ. /01/2021**Σχέδιο Προώθησης Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας στην Κύπρο**

Αναφέρομαι στην επιστολή σας με ημερ. 4 Φεβρουαρίου, 2021 και αρ. φακ. 05.14.009 και 26.18.001.001.001, σχετικά με το πιο πάνω θέμα και παραθέτω τις απόψεις του Υπουργείου Οικονομικών σε συνημμένους Πίνακες.

2. Οι απόψεις που αφορούν τα ευρήματά σας παρατίθενται στον Πίνακα Α και στον Πίνακα Β καταγράφονται οι απόψεις μας επί των συστάσεων σας. Ήδη ορισμένα από τα ζητήματα που τίγονται στην παρούσα έκθεση, έχουν απαντηθεί σε προηγούμενες επιστολές μου με την Υπηρεσία σας με ημερ. 11/5/2020, 28/5/2020, 24/8/2020 και 9/9/2020. Συγκεκριμένα το θέμα της τήρησης πρακτικών με την επιστολή μου με ημερ. 9/9/2020 και για τη μεταφορά του εμβάσματος στην επιστολή μου με ημερ. 11/5/2020. Οι επιστολές μου επισυνάπτονται ως Παράρτημα Α στην παρούσα επιστολή για εύκολη αναφορά.

3. Περαιτέρω θα ήθελα να τονίσω ξανά ότι η Κύπρος ανταγωνίζεται στον τομέα αυτό με άλλες χώρες που έχουν ήδη εδραιωθεί εδώ και πολλά χρόνια. Η προσπάθεια αυτή γίνεται μέσω του υπό αναφορά Σχεδίου, το οποίο έχει εγκριθεί από τον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων και συνάδει με το ευρωπαϊκό πλαίσιο που προβλέπεται στον Κανονισμό 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης.

4. Θεωρώ ότι οι έλεγχοι που γίνονται πριν την πληρωμή οποιωνδήποτε ποσών είναι εξουχιστικοί, γίνονται από εγκεκριμένους και ανεξάρτητους ελεγκτές, τους οποίους η Επιτροπή συμβουλευεται και δεν υπάρχει οποισοδήποτε κίνδυνος να εκταμιευθούν ποσά τα οποία οι παραγωγοί δεν δικαιούνται με βάση το Σχέδιο και τις πρόνοιες του προαναφερθέντος Κοινοτικού Κανονισμού.

5. Όπως και σε κάθε νέα προσπάθεια τα δεδομένα διαφοροποιούνται με βάση τις αποκτηθείσες εμπειρίες. Σας ανέφερα και σε προηγούμενη αλληλογραφία μου με το γραφείο σας, (συνημμένη επιστολή με ημερ. 28/5/2020 και αρ. φακ. 14.06.002.003) σκοπεύουμε να βασιστούμε σε αυτές τις εμπειρίες και με τη νενομισμένη διαβούλευση να προωθήσουμε τις αναγκαίες ενέργειες και αλλαγές για να δώσουμε ώθηση στον τομέα. Η ανάπτυξη του τομέα αυτού με νέες δραστηριότητες θα ενισχύσει την εργοδότηση σε τομείς λιγότερο αναπτυγμένους, προσφέροντας στον τομέα της οπτικοακουστικής και στους ανθρώπους που εξειδικεύονται στον τομέα ευκαιρίες στη χώρα τους που δεν είχαν μέχρι τώρα.

Γιώργος Παντελή
Γενικός Διευθυντής
Υπουργείου Οικονομικών

ΠΙΝΑΚΑΣ Α - Σχόλια Υπουργείου Οικονομικών επί των Ευρημάτων της Ελεγκτικής Υπηρεσίας

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
<p><u>Διαπίστωση 3</u></p>	<p>Στις 3.6.2020, το ΥΣ προέβη σε τροποποίηση του Σχεδίου, ώστε να επιτρέπεται η καταβολή της επιστροφής μετρητών σε τακτά χρονικά διαστήματα, πριν την ολοκλήρωση της ταινίας και χωρίς την παροχή οποιασδήποτε εξασφάλισης από την εταιρεία παραγωγής.</p> <p>Σε περίπτωση διακοπής των γυρισμάτων και μη ολοκλήρωσης της ταινίας, το κράτος θα απωλέσει το ποσό που κατέβαλε χωρίς το αναμενόμενο όφελος.</p> <p>Να επανεξεταστεί η πρόνοια αυτή, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που προκύπτουν για τα δημόσια οικονομικά.</p>	<p>Το Σχέδιο Οπτικοακουστικής αποτελεί σχέδιο προσέλκυσης επενδύσεων και καλεί τον παραγωγό να επενδύσει στη χώρα, λαμβάνοντας επιστροφή στις επιλέξιμες δαπάνες της παραγωγής, καταβάλλοντας του ανάλογους φόρους.</p> <p>Το κράτος λαμβάνει τις φορολογικές συνεισφορές από τους παραγωγούς, την αξία της επένδυσης που δημιουργείται και τις έμμεσες επιπτώσεις, στην οικονομία, εργοδότηση προσωπικού, μίσθωση υποδομών και μηχανημάτων, και προβολή της χώρας.</p> <p>Η ολοκλήρωση του έργου ή μη δεν έχει σχέση με τους οικονομικούς κινδύνους που έχετε εντοπίσει. Βεβαίως, για την προβολή της χώρας και ως θέμα πολιτικού ενδιαφέροντος και προβολής του Σχεδίου επιθυμούμε όπως ολοκληρωθούν οι παραγωγές.</p> <p>Ακόμη, οι ίδιοι οι παραγωγοί δεν επενδύουν το 75% στην παραγωγή για να αποτύχουν.</p> <p>Το Κράτος δεν έχει απώλεια εσόδων διότι επιστρέφει το 35% στα έξοδα που ήδη έχουν γίνει, από οικονομική δραστηριότητα που έχει γίνει στη Δημοκρατία και τα ποσά αυτά στο 100% έχουν διοχετευθεί στην κυπριακή οικονομία και για τα οποία έχουν αποδοθεί οι οφειλόμενοι φόροι και εισφορές.</p>
<p><u>Διαπίστωση 6</u></p>	<p>Διαφάνηκε επικοινωνία συγκεκριμένου παραγωγού απευθείας με τον Υπουργό Οικονομικών, σε σχέση με τις</p>	<p>Αποτελεί βέλτιστη πρακτική η διαβούλευση των αρμοδίων κρατικών αρχών με πολίτες, επιχειρηματίες και επενδυτές.</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
	<p>πρόνοιες του Σχεδίου και τις αλλαγές που επήλθαν σε αυτό.</p> <p>Να προωθηθούν αλλαγές που να εξυπηρετούν τα συμφέροντα συγκεκριμένων ατόμων.</p> <p>Να αποφεύγεται η απευθείας επαφή με συγκεκριμένους δικαιούχους και αν αυτό κρίνεται απαραίτητο, να γίνεται με διαφάνεια, στο πλαίσιο δημόσιας διαβούλευσης.</p>	
<u>Διαπίστωση 7</u>	<p>Το Σχέδιο δεν θέτει περιορισμό στο ποσοστό συμμετοχής ξένης ιδιοκτησίας στις εταιρείες παραγωγής.</p> <p>Να προωθηθούν αλλαγές που να εξυπηρετούν τα συμφέροντα συγκεκριμένων ατόμων.</p> <p>Να αποφεύγεται η απευθείας επαφή με συγκεκριμένους δικαιούχους και αν αυτό κρίνεται απαραίτητο, να γίνεται με διαφάνεια, στο πλαίσιο δημόσιας διαβούλευσης.</p>	<p>Η μεγιστοποίηση οφέλους δεν επέρχεται με περιορισμό του ποσοστού συμμετοχής ξένων κεφαλαίων αλλά με περιορισμό στη διαρροή κεφαλαίων στο εξωτερικό.</p> <p>Δεν έχουν προωθηθεί συμφέροντα που εξυπηρετούν συγκεκριμένα άτομα, αλλά το συμφέρον του τόπου στο σύνολο του.</p> <p>Η επαφή με δικαιούχους γίνεται στα πλαίσια της εξυπηρέτησης των πολιτών και επενδυτών και επιβάλλεται από τις αρχές διοικητικού δικαίου.</p>
<u>Διαπίστωση 9</u>	<p>Στις επιλέξιμες δαπάνες των παραγωγών που εγκρίθηκαν περιλαμβάνονται πολύ σημαντικά έξοδα, προ και μετά-παραγωγής, που είναι σχεδόν αδύνατο να ελεγχθεί εάν διενεργήθηκαν στην Κύπρο.</p> <p>Σύσταση: Καθορισμός μηχανισμού διασφάλισης ελέγχου που να διασφαλίζει ότι τέτοια έξοδα επιδοτούνται μόνο εάν διενεργήθηκαν στην Κύπρο.</p>	<p>Η μόνη παραγωγή για την οποία έχουν επιστραφεί μετρητά μέχρι στιγμής, βάσει του Σχεδίου, είναι το "S.O.S. Survive Or Sacrifice AVC Ltd" για την οποία έχει γίνει ενδελεχής έλεγχος. Όλα τα έξοδα της μετά-παραγωγής που έχουν γίνει εκτός Κύπρου έχουν δηλωθεί κατά τον έλεγχο της Επιτροπής και δεν επεστράφησαν. Αναφορικά με τη δεύτερη παραγωγή που έχει ολοκληρωθεί αλλά δεν έχουν ακόμα επιστραφεί μετρητά, "Jiu Jitsu AVC Ltd", η Επιτροπή σε συνεργασία με τους συμβούλους της είναι στη διαδικασία πλήρους ελέγχου όλων των εξόδων της παραγωγής,</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
		<p>συμπεριλαμβανομένων αυτών που αφορούν την πρόνοια για τήρηση της αρχής πλήρους ανταγωνισμού (Arm's length principle). Σε περίπτωση που δεν πληρούν τα κριτήρια του σχεδίου, δεν θα επιστραφούν μετρητά για έξοδα που δεν είναι επιλέξιμα.</p>
<u>Διαπιστώσεις 11</u>	<p>Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αξιολόγησης ασκεί και όλες τις εκτελεστικές αρμοδιότητες για την εφαρμογή του Σχεδίου.</p> <p>Κίνδυνος αυτοαξιολόγησης(self - review thread) Λήψη μέτρων για ικανοποιητικό διαχωρισμό καθηκόντων.</p>	<p>Ο ΚΟΠΕ παραχώρησε άτομο στην Επιτροπή για άσκηση καθηκόντων Γραμματέα της Επιτροπής το οποίο θα είναι υπεύθυνο για την παραλαβή των αιτήσεων, τη διαχείριση του ηλεκτρονικού συστήματος υποβολής αιτήσεων, την τήρηση των αποδεικτικών στοιχείων, την επικοινωνία με τις εταιρείες παραγωγής, την παρουσίαση των στοιχείων στην Επιτροπή Αξιολόγησης, καθώς και τήρηση πρακτικών, ετοιμασία και αποστολή Ημερησίας Διάταξης της Επιτροπής και αρχειοθέτηση της αλληλογραφίας που αφορά το Σχέδιο.</p>
<u>Διαπιστώσεις 14</u>	<p>Με βάση τα αποδεικτικά στοιχεία που υποβλήθηκαν κατά το στάδιο αξιολόγησης των αιτήσεων, δεν τεκμηριωνόταν η τήρηση όλων των προνοιών του Σχεδίου, ωστόσο η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών την έγκριση της επιστροφής μετρητών, στον μέγιστο επιτρεπτό συντελεστή.</p> <p>Προέγκριση αιτήσεων που ενδεχομένως να μην ήταν επιλέξιμες και να έπρεπε να είχαν απορριφθεί.</p> <p>Ενδελχής εξέταση και βεβαίωση τήρησης των προνοιών του Σχεδίου, από την Επιτροπή Αξιολόγησης, πριν την υποβολή εισήγησης για έγκριση της κάλυψης δαπανών.</p>	<p>Η Επιτροπή ακολουθεί τη διαδικασία του Σχεδίου στην οποία δεν υπάρχουν κόκκινες γραμμές στα κριτήρια αν θα προχωρήσει μια αίτηση ή όχι. Η κάθε αίτηση αξιολογείται στην ολότητα της. Η Επιτροπή θα προχωρήσει σύντομα σε συνεργασία με τους συμβούλους της για καθορισμό απαιτούμενων και υποστηρικτικών εγγράφων προκειμένου να καθοριστούν κόκκινες γραμμές βάσει της πληρότητας των εγγράφων.</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
<p>Διαπιστώσεις 18</p>	<p>Ένας εκ των παραγωγών της ταινίας, ανέφερε σε τηλεοπτική συνέντευξη ότι προέβηκε, μαζί με τον Υπουργό Οικονομικών και τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, σε αλλαγές του Σχεδίου, με σκοπό τη βελτίωσή του και την αύξηση των γυρισμάτων στην Κύπρο, επισημαίνοντας ότι στην Κύπρο τον έφερε ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αξιολόγησης.</p> <p>Να προωθούνται αλλαγές, μέσω αδιαφανών διαδικασιών και προσωπικών επαφών, προς όφελος συγκεκριμένων αιτητών. Ζητήσαμε τα σχόλια του Υπουργείου Οικονομικών, σχετικά με τις πιο πάνω δηλώσεις του Παραγωγού Β.</p>	<p>Η επίσκεψη του Παραγωγού Β στην Κύπρο τον Οκτώβριο του 2018, πραγματοποιήθηκε όταν ο ΚΟΠΕ, ενεργώντας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του και σε συνεργασία με τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού (ΚΟΤ) και το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (ΓΤΠ), διοργάνωσαν το 1ο Διεθνές Συνέδριο Οπτικοακουστικής. Στο εν λόγω συνέδριο, που στόχο είχε να παρουσιαστεί ο σχεδιασμός της χώρας μας για ανάπτυξη της Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας, παρευρέθηκαν κατόπιν πρόσκλησης πέραν των 60 παραγωγών από όλο τον κόσμο, μεταξύ των οποίων και ο Παραγωγός Β, καθώς και όλοι οι επαγγελματίες του κυπριακού οικοσυστήματος της οπτικοακουστικής βιομηχανίας. Κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου, οι ξένοι παραγωγοί είχαν την ευκαιρία να παρευρεθούν σε οργανωμένες εκδρομές με πιθανά σημεία κινηματογραφικών γυρισμάτων (location visits), στις οποίες συμμετείχαν όλοι οι προσκεκλημένοι μεταξύ των οποίων και ο Παραγωγός Β. Ο Παραγωγός Β, όπως και κανένας άλλος ξένος παραγωγός, δεν έτυχε καμίας ξεχωριστής μεταχείρισης από τον ΚΟΠΕ ή τον Πρόεδρο της Επιτροπής.</p> <p>Ο Γενικός Διευθυντής και ο Υπουργός Οικονομικών ανταποκρίθηκαν σε αίτημα του παραγωγού για συνάντηση μαζί του (όπως θα έπρατταν σε οποιοδήποτε αίτημα επενδυτή) και βεβαίως άκουσαν τις εισηγήσεις του στα πλαίσια των αρχών του διοικητικού δικαίου.</p> <p>Ο παραγωγός Β δεν ζήτησε ούτε έτυχε οποιασδήποτε ευνοϊκότερης μεταχείρισης λόγω της συνάντησης αυτής.</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
<u>Διαπιστώσεις 20</u>	<p>Η εταιρεία [Man of War] απέτυχε επανειλημμένα να τηρήσει τα εγκεκριμένα συμβατικά χρονοδιαγράμματα σε σχέση με την παραγωγή της ταινίας και ζήτησε σειρά παρατάσεων από την Επιτροπή Αξιολόγησης, η οποία τις ενέκρινε. Θα πρέπει, σε όλες τις περιπτώσεις, η Επιτροπή Αξιολόγησης να επιμένει στην τήρηση των όρων που η ίδια θέτει στις εταιρείες παραγωγής, ως προϋποθέσεις για καταβολή χορηγίας.</p>	<p>Η συγκεκριμένη αίτηση έχει αποσυρθεί από την εταιρεία. Στην νέα αίτηση, η Επιτροπή έθεσε πάρα πολύ συγκεκριμένους και αυστηρούς όρους αναφορικά με τα χρονοδιαγράμματα και τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσουν οι παραγωγοί.</p>
	<p>Λόγω των ευνοϊκών, για την εταιρεία, αλλαγών που επήλθαν στο Σχέδιο εντός του 2020, ιδιαίτερα όσον αφορά στη σταδιακή καταβολή της χρηματοδότησης και την ευχέρεια εκχώρησης του Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών, σε κυπριακή τράπεζα, ως εξασφάλιση χρηματοδότησης, η εταιρία, κατόπιν έγκρισης της Επιτροπής Αξιολόγησης και του Υπουργείου Οικονομικών, απέσυρε την αίτησή της και υπέβαλε νέα, ώστε να τύχει εκμετάλλευσης των τροποποιημένων προνοιών του Σχεδίου.</p>	<p>Η μη αποδοχή του πιστοποιητικού δεν αποσκοπούσε στη δημιουργία ευνοϊκότερων όρων. Όπως θα έχετε διαπιστώσει, οι όροι που περιέχονται στο νέο προσωρινό πιστοποιητικό είναι πολύ αυστηρότεροι και το ποσό των δαπανών έχει μειωθεί σημαντικά και συγκεκριμένα κατά €8.94 εκατ.</p>
<u>2. Θεσμικό πλαίσιο Σχεδίου Προώθησης της Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας</u>	<p>Το Σχέδιο τροποποιήθηκε εκ νέου κατά το 2020, με τρεις Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 5.2.2020, 3.6.2020 και 27.8.2020. Οι τροποποιήσεις αφορούσαν, μεταξύ άλλων,</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ στη δυνατότητα της καταβολής της επιστροφής μετρητών σε τακτά χρονικά διαστήματα, πριν την ολοκλήρωση της παραγωγής, στην παράταση της ισχύος του Σχεδίου μέχρι τις 30.6.2020 	<p>Λανθασμένη Αναφορά στην Έκθεση - Η παράταση του σχεδίου καλύπτει την περίοδο μέχρι 30/6/2021, όχι 2020.</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
<p><u>2. Θεσμικό πλαίσιο Σχεδίου Προώθησης της Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας</u></p>	<p>Η Επιτροπή Αξιολόγησης αξιολογεί και εγκρίνει τις αιτήσεις των παραγωγών, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του Σχεδίου και ετοιμάζει εισήγηση προς την αρμόδια Αρχή, αναφορικά με το ποσοστό κάλυψης δαπανών ή την παροχή πιστοποιητικού φορολογικής πίστωσης στον αιτητή, ανάλογα με το τι θα επιλέξει ή/και πιστοποιητικού φορολογικής έκπτωσης για επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό ή και επιστροφής ΦΠΑ.</p>	<p>Λανθασμένη Αναφορά στην Έκθεση - Η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν έχει αρμοδιότητα για να επιληφθεί θέματα επιστροφής ΦΠΑ. Τα αιτήματα επιστροφής εμπύπτουν στην αρμοδιότητα του Εφόρου Φορολογίας</p>
<p><u>Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας για την Οπτικοακουστική</u></p>	<p>Το Σχέδιο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας δεν καλύπτει τις άλλες περιπτώσεις οπτικοακουστικών μέσων που καλύπτονται από το Σχέδιο, γεγονός που δημιουργεί ερωτηματικά. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1407/2013, το ανώτατο όριο χορηγήσεων ενισχύσεων ήσσονος σημασίας ανέρχεται σε €200.000 για κάθε επιχείρηση εντός περιόδου τριών οικονομικών ετών.</p>	<p>Ο λόγος που αποφασίστηκε ο περιορισμός του Σχεδίου μόνο σε παραγωγή ταινίας, είναι διότι τα διαθέσιμα κονδύλια ήταν περιορισμένα. Το θέμα εξετάστηκε και στην προηγούμενη έκθεση σας, και δόθηκαν οι απαντήσεις στην επιστολή μου με ημερ. 28/5/2020.</p> <p>Επιπρόσθετα, στο Σχέδιο μπορούσε να υποβάλει αίτηση οποιαδήποτε παραγωγή ικανοποιούσε τα κριτήρια.</p> <p>Το Σχέδιο έτυχε της έγκρισης του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων, ο οποίος είναι ανεξάρτητος αξιωματούχος του Κράτους που εφαρμόζει κοινοτικό δίκαιο.</p>
<p><u>4.1 Το Σχέδιο που εφαρμοζόταν από το Υπουργείο Οικονομικών δεν συνάδει με το Σχέδιο που είχε εγκριθεί με Αποφάσεις Υπουργικού Συμβουλίου και ίσχυε μέχρι τις 4.2.2020</u></p>	<p>Το Σχέδιο που εφαρμοζόταν από το Υπουργείο Οικονομικών δεν συνάδει με το Σχέδιο που είχε εγκριθεί με Αποφάσεις Υπουργικού Συμβουλίου και ίσχυε μέχρι τις 4.2.2020.</p>	<p>Οι συστάσεις σας οι οποίες περιέχονταν στην έκθεση σας με ημερ. 6 Απριλίου, 2020, λήφθηκαν υπόψη και υποβλήθηκε ενοποιημένο κείμενο του Σχεδίου στο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο εγκρίθηκε στη Συνεδρία του στις 5/2/2020.</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
<p><u>4.1 Το Σχέδιο που εφαρμοζόταν από το Υπουργείο Οικονομικών δεν συνάδει με το Σχέδιο που είχε εγκριθεί με Αποφάσεις Υπουργικού Συμβουλίου και ίσχυε μέχρι τις 4.2.2020</u></p>	<p>Εντοπίσαμε εσωτερικό σημείωμα, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 20.12.2019, με το οποίο ενημερώθηκε για ορισμένα σημαντικά προκαταρκτικά ευρήματα της Υπηρεσίας μας, που οριστικοποιήθηκαν και καταγράφονται στο Παράρτημα Α της παρούσας Έκθεσης, αναφορικά με αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου, τα οποία συζητήθηκαν σε συνάντηση της Υπηρεσίας μας με τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης στις 19.12.2019.</p> <p>Όπως προκύπτει, παρόλο που το Υπουργείο Οικονομικών ενημερώθηκε με το πιο πάνω σημείωμα για ορισμένες από τις σημαντικές αδυναμίες και ελλείψεις που εντοπίσαμε στο Σχέδιο, εντούτοις κατέθεσε το Σχέδιο, όπως εφαρμοζόταν, για έγκριση από το ΥΣ εκ των υστέρων, χωρίς να λάβει υπόψη του τις εισηγήσεις μας για βελτίωση των αδυναμιών και ελλείψεων που εντοπίσαμε.</p>	<p>Οι τροποποιήσεις που επήλθαν αντιμετώπισαν πρόσκαιρα ζητήματα τα οποία προέκυψαν λόγω των συνθηκών που επικρατούσαν λόγω πανδημίας.</p> <p>Το Υπουργείο Οικονομικών ως αρμόδια αρχή έχει κάθε πρόθεση για να προχωρήσει σε ολιστική μελέτη για να γραφτεί εκ νέου το Σχέδιο λαμβάνοντας υπόψη την παγκόσμια εμπειρία, ανταγωνιστικότητα, νέες προκλήσεις λόγω του νέου σκηνικού στον τομέα αυτό (λόγω πανδημίας) και τις απόψεις των μελών της Επιτροπής και συμβούλων της από τις εμπειρίες που αποκτήθηκαν μέχρι σήμερα από την εφαρμογή του Σχεδίου.</p>
<p><u>4.1 Το Σχέδιο που εφαρμοζόταν από το Υπουργείο Οικονομικών δεν συνάδει με το Σχέδιο που είχε εγκριθεί με Αποφάσεις Υπουργικού Συμβουλίου και ίσχυε μέχρι τις 4.2.2020</u></p>	<p>Παραγωγός Α, με ηλεκτρονικό μήνυμα προς τον Υπουργό Οικονομικών, ημερ. 22.12.2019, συνέστησε, μεταξύ άλλων, ανεπιφύλακτα όπως το Σχέδιο διατηρηθεί επιθετικό, όπως ήταν διατυπωμένο τη δεδομένη στιγμή και σε αντίθετη περίπτωση, εισηγήθηκε όπως αυξηθεί η επιστροφή μετρητών, από το 35% στο 49%, ως η εισήγηση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών.</p> <p>Σημειώνουμε ότι, στο έγγραφο με τις συμφωνημένες εισηγήσεις των</p>	<p>Τα αιτήματα των πολιτών και όλων των ενδιαφερόμενων φορέων καταγράφονται και αρχειοθετούνται χωρίς απαραίτητα να υλοποιούνται. Η αλλαγή στην οποία αναφέρεστε για αύξηση του ποσοστού επιστροφής δεν έχει υλοποιηθεί.</p> <p>Επίσης η αναφορά σας σε εισήγηση του Γενικού Διευθυντή για αύξηση από 35% σε 49% είναι λανθασμένη. Τέτοια εισήγηση ουδέποτε έχει γίνει.</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
	<p>μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης, περιλαμβάνεται εισήγηση μέλους της όπως η μέγιστη ενίσχυση αυξηθεί στο 40% - 45% των επιλέξιμων δαπανών και η αναλογία μεταξύ δαπανών επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» και δαπανών επιπέδου «κάτω από τη γραμμή» να περιορίζεται σε 30% με 70%, αντίστοιχα.</p>	
<u>Σημείο 4.2</u>	<p>Αναφέρουμε σχετικά ότι, το αντίστοιχο Σχέδιο της Μάλτας θέτει ανώτατο όριο στα έξοδα επιπέδου «πάνω από τη γραμμή», αφού η συνολική επιλέξιμη δαπάνη που αφορά στους σκηνοθέτες, στους παραγωγούς και στο «cast and stunts», δεν μπορεί να υπερβαίνει τις €500.000. Το εν λόγω συνολικό κόστος περιλαμβάνει αμοιβές ανάληψης υποχρεώσεων, μισθούς, υπερωρίες, αμοιβές διακοπών και επιδόματα απασχόλησης. Επιπλέον, οι αμοιβές της εταιρείας παραγωγής δεν μπορεί να υπερβαίνουν το 20% της τελικής πραγματικής δαπάνης της κινηματογραφικής ταινίας ή τις €100.000, οποιοδήποτε είναι μικρότερο.</p>	<p>Δεν μπορεί να συγκριθεί το Σχέδιο της Κύπρου με αυτό της Μάλτας καθώς είναι δύο ανόμοια Σχέδια με διαφορετικές προσεγγίσεις. Η Μάλτα δεν αποτελεί το παράδειγμα προς μίμηση αφού προσανατολίζονται προς μια κατεύθυνση που ορίσαν οι ίδιοι, δηλαδή στο να παρέχουν υπηρεσίες σε αμερικάνικες ταινίες παραμερίζοντας την ελκυστικότητα του Σχεδίου τους σε Ευρωπαϊκές και ντόπιες παραγωγές. Το Σχέδιο της Κύπρου ορίζουμε τις δικές μας προτεραιότητες με βάση αυτά που θεωρούμε ότι εξυπηρετούν το δικό μας οικοσύστημα. Δυστυχώς σε αυτό το στάδιο τουλάχιστον, η Κύπρος δεν μπορεί να συγκριθεί με το προσωπικό και τις υποδομές που διαθέτει η Μάλτα που μετρά πάρα πολλές δεκαετίες εμπειρίας στην οπτικοακουστική βιομηχανία.</p>
<u>1.2 Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του</u>	<p>Συμμετοχή ξένης ιδιοκτησίας. Το Σχέδιο δεν θέτει περιορισμό στο ποσοστό συμμετοχής ξένης ιδιοκτησίας στις εταιρείες παραγωγής. Από τα στοιχεία του Πίνακα 1 της παρούσας Έκθεσης, διαφαίνεται ότι, το 66%, της συμμετοχής στο κεφάλαιο της εταιρείας παραγωγής LBE JIU JITSU AVC LTD και αρχικά το 66% και σήμερα το 50% της συμμετοχής</p>	<p>Η διαπίστωση σας αυτή διατυπώθηκε και στην προηγούμενη έκθεση σας. Δε συμμεριζόμαστε την άποψη σας ότι η συγκεκριμένη πρόνοια του Σχεδίου αποτελεί αδυναμία.</p> <p>Το Σχέδιο δεν περιορίζει τη μετοχική δομή των εταιρειών και μπορεί αυτή να αποτελείται από κύπριους, ευρωπαίους ή πρόσωπα από τρίτες χώρες.</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
	<p>στο κεφάλαιο της εταιρείας παραγωγής MAN OF WAR AVC LTD, είναι ξένων συμφερόντων. Στην περίπτωση της εταιρείας παραγωγής S.O.S AVC LTD, ο μοναδικός μέτοχος κατέχει κυπριακό διαβατήριο, το οποίο, όπως διαπιστώσαμε, απέκτησε μέσω του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος στις 11.9.2017. Ως εκ τούτου, τα περισσότερα οφέλη του Σχεδίου ενδέχεται να καταλήγουν εκτός ΚΔ και ΕΕ.</p>	<p>Εξάλλου το Σχέδιο αυτό ευνοεί τις επενδύσεις και οποιοσδήποτε περιορισμός στη μετοχική δομή των εταιρειών θα περιορίζε τους σκοπούς του Σχεδίου.</p> <p>Όπως είχε αναφερθεί και στην προηγούμενη απάντηση του Υπουργείου η εργοδότηση ατόμων από την Κύπρο θα ενισχυθεί με τη συγγραφή του νέου Σχεδίου, η οποία λόγω των συνθηκών που επικρατούσαν έχει καθυστερήσει.</p> <p>Εντούτοις, σε καμία από τις παραγωγές που εγκρίθηκαν δεν παρέμειναν οι παραγωγοί στα όρια εργοδότησης κυπρίων που προέβλεπε το Σχέδιο.</p> <p>Συγκεκριμένα στην παραγωγή JIU JITSU, εργοδοτήθηκαν 204 άτομα. Από την εταιρεία JIU JITSU AVC LTD, εργοδοτήθηκαν 46 Κύπριοι.</p> <p>Σημειώνεται ότι για τη συγγραφή του σχεδίου χρησιμοποιήθηκε η εμπειρία άλλων χωρών (Ιρλανδία, Αγγλία, Γαλλία οι αρχές που διέπουν το σχέδιο που εφαρμόζεται είναι οι ίδιες με τις αρχές που διέπουν άλλα Σχέδια χωρών που το εφαρμόζουν.</p> <p>Το Σχέδιο δεν μπορεί να αξιολογείται με μαθηματική εξίσωση, αλλά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι υπόλοιπες επιδράσεις του σχεδίου, όπως ανάταση της τοπικής οικονομίας, μεταφορά τεχνογνωσίας στην Κύπρο, θετική επίδραση σε άλλους τομείς (πχ ξενοδοχειακή βιομηχανία, εστίαση κλπ)</p> <p>Για να αποδώσει κάποιο Σχέδιο πρέπει να δοθεί ο χρόνος για ανάπτυξη των αναγκαίων</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
		<p>υποδομών όπως και γνώσης στον τομέα αυτό. Τα πλείστα Σχέδια που εφαρμόζονται στην Ευρώπη και προσελκύουν ξένες επενδύσεις, αξιολογούνται και για τα έμμεσα οφέλη τους, στην οικονομία, όπως ευκαιρίες εργοδότησης και λαμβάνοντας υπόψη τις μακροοικονομικές επιπτώσεις από την εφαρμογή του Σχεδίου και τον παράγοντα του οικονομικού πολλαπλασιαστή.</p> <p>Επίσης, το προσωπικό που δεν έχει μόνιμο διαμονή στη Δημοκρατία καταβάλλει φόρο παρακράτησης 10%.</p>
<p><u>1.2 Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του</u></p>	<p>Όρος «πάνω από τη γραμμή» («above the line»). Σε ορισμένα σημεία του Σχεδίου γίνεται αναφορά σε προσωπικό επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» και προσωπικό επιπέδου «κάτω από τη γραμμή». Όπως πληροφορηθήκαμε από την Επιτροπή Αξιολόγησης, οι ορολογίες αυτές χρησιμοποιούνται ευρέως στην κινηματογραφική βιομηχανία, ωστόσο δεν υπάρχει επίσημος ορισμός τους. Σύμφωνα με ορισμούς που εντοπίσαμε στο διαδίκτυο, ο όρος «πάνω από τη γραμμή» αναφέρεται στα άτομα που καθοδηγούν και επηρεάζουν τη δημιουργική κατεύθυνση της παραγωγής, το ύφος της αφήγησης και τις δαπάνες. Οι ρόλοι αυτοί περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τον παραγωγό, τον σκηνοθέτη, τον σεναριογράφο και ορισμένους ηθοποιούς. Στο Σχέδιο δεν υπάρχει ορισμός του όρου «πάνω από τη γραμμή» και ως αποτέλεσμα αυτός ερμηνεύεται κατά την κρίση των παραγωγών.</p>	<p>Η παρατήρηση αυτή υποβλήθηκε και σε έλεγχο στις 6/4/2020. Ενημερωθήκατε ότι η επιτροπή είχε εξετάσει τη συμπερίληψη ορισμού. Δυστυχώς λόγω των έκτακτων μέτρων δεν κατέστη δυνατή η εν λόγω αλλαγή. Εντούτοις να σημειώσω ότι σε κάθε πληρωμή γίνεται τελικός έλεγχος των όσων έχουν δηλώσει οι παραγωγοί και συνεπώς δεν έχει σημασία αυτό που δηλώνουν αλλά αυτό που γίνεται τελικά αποδεκτό κατά τον τελικό έλεγχο της παραγωγής.</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
<p><u>1.2 Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του</u></p>	<p>Όριο στα έξοδα επιπέδου «πάνω από τη γραμμή».</p> <p>Το Σχέδιο δεν καθορίζει όριο στις επιλέξιμες δαπάνες επιπέδου «πάνω από τη γραμμή», γεγονός που, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, μπορεί εύκολα να τύχει εκμετάλλευσης από τους παραγωγούς. Αναφέρουμε σχετικά ότι, το αντίστοιχο Σχέδιο της Μάλτας θέτει ανώτατο όριο στα έξοδα επιπέδου «πάνω από τη γραμμή», αφού η συνολική επιλέξιμη δαπάνη που αφορά στους σκηνοθέτες, στους παραγωγούς και στο «cast and stunts», δεν μπορεί να υπερβαίνει τις €500.000.</p>	<p>Λόγω του ότι η Κύπρος δεν είχε ανεπτυγμένες δομές για προσέλκυση παραγωγών, είναι απομακρυσμένη γεωγραφικά σε σχέση με την Ευρώπη, ο περιορισμός των δαπανών πάνω από τη γραμμή θα το καθιστούσε το Σχέδιο μη ελκυστικό και δεν θα προωθούσε την Κύπρο ως προορισμό παραγωγής ταινιών.</p> <p>Αυτό επίσης δε σημαίνει ότι το Σχέδιο καθίσταται προσιτό για εκμετάλλευση.</p>
<p><u>1.2 Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του</u></p>	<p>δ. Έξοδα προ και μετά-παραγωγής. Στις επιλέξιμες δαπάνες των παραγωγών που εγκρίθηκαν για επιδότηση, περιλαμβάνονται πολύ σημαντικά ποσά που αφορούν σε έξοδα προ και μετά-παραγωγής, όπως αμοιβή σεναριογράφου, επεξεργασία (editing) κλπ. Τα έξοδα αυτά, βάσει του Σχεδίου, επιδοτούνται, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν διενεργηθεί στην Κύπρο, πράγμα που είναι σχεδόν αδύνατο να ελεγχθεί.</p>	<p>Τα ποσά που περιλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό των παραγωγών και στο Πιστοποιητικό προσωρινής έγκρισης κάλυψης δαπανών, ελέγχονται πριν την καταβολή της δαπάνης. Σε περίπτωση που δεν έχουν πραγματοποιηθεί στη Δημοκρατία, δεν θα καταβληθούν.</p> <p>Δεν συμφωνούμε με τη διαπίστωση σας ότι είναι σχεδόν αδύνατο να ελεγχθούν.</p> <p>Υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία τα οποία θα ελεγχθούν για να διαπιστωθεί κατά πόσο κάποια δαπάνη έγινε στη Δημοκρατία. Τα αποδεικτικά στοιχεία είναι ανάλογα με το τη φύση της δαπάνης.</p>
<p><u>1.2 Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του</u></p>	<p>Από τον έλεγχο που διενεργήσαμε σε παραγωγές που εγκρίθηκαν, διαπιστώσαμε ότι δεν υπάρχει γραπτή αιτιολόγηση της βαθμολογίας που δίνει η Επιτροπή Αξιολόγησης για κάθε πολιτιστικό κριτήριο κατά την αξιολόγηση της αίτησης της παραγωγής.</p>	<p>Ο τρόπος αξιολόγησης με βάση τα Πολιτιστικά Κριτήρια καθορίζεται από το ίδιο το Σχέδιο.</p> <p>Για παράδειγμα εφόσον η ταινία διαδραματίζεται στην Κύπρο ή σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα η ταινία λαμβάνει 3 βαθμούς, όταν η ιστορία ολόκληρη διαδραματίζεται</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
	Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι η παραγωγή S.O.S εξασφάλισε τον μέγιστο βαθμό που δίδεται εάν μια ταινία βασίζεται σε λογοτεχνικό έργο, χωρίς ωστόσο να εντοπίσουμε οποιαδήποτε αποδεικτικά στοιχεία ότι αυτό ισχύει στην περίπτωση της συγκεκριμένης ταινίας.	στην Κύπρο ή σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα, 2 όταν είναι πέραν της μισής και 1 βαθμό όταν είναι μερικώς. Δεν θεωρώ ότι ενδείκνυται περαιτέρω αιτιολόγηση, πέραν της εφαρμογής των κριτηρίων που ήδη περιέχονται στο Σχέδιο (Παράρτημα 3Α-Διατύπωση 3).
<u>1.2 Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του</u>	Το Σχέδιο δίνει τη δυνατότητα εξασφάλισης του 20% της συνολικής βαθμολογίας, απλώς και μόνο βάσει του προτιθέμενου πλάνου διανομής της κινηματογραφικής ταινίας που, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, δεν σχετίζεται με τη δημιουργική συνεισφορά του οπτικοακουστικού μέσου στην Κύπρο ή στην ΕΕ. Επιπρόσθετα, το σημείο αυτό εμπεριέχει μεγάλη αβεβαιότητα, αφού βασίζεται σε πρόθεση, η υλοποίηση της οποίας θα μπορεί να αποδειχτεί σε πολύ μεταγενέστερο στάδιο, όταν η κινηματογραφική παραγωγή θα διανεμηθεί και αφού η επιστροφή δαπανών έχει ήδη καταβληθεί.	Δεν συμφωνούμε με τη διαπίστωση σας. Η διανομή της παραγωγής, διασφαλίζει την προβολή της σε πολλές χώρες και συνεπώς και την προβολή της Κύπρου ως ανερχόμενος προορισμός για παραγωγή ταινιών.
<u>1.2 Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του</u>	στ. Ποιότητα παραγωγών Το Σχέδιο δεν περιλαμβάνει κριτήρια που να διασφαλίζουν την ποιότητα του αποτελέσματος της παραγωγής που επιχορηγείται.	Από ότι έχουμε πληροφορηθεί εξετάζεται από την Επιτροπή η υιοθέτηση ποιοτικών κριτηρίων και θα υποβληθεί σύντομα εισήγηση στην αρμόδια αρχή.
<u>1.2 Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του</u>	Διαχωρισμός καθηκόντων και ημερομηνία Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αξιολόγησης διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΟΠΕ, τον οποίο εκπροσωπεί και ασκεί εκτελεστικές αρμοδιότητες, όπως αυτές του εκχωρούνται από το Υπουργείο Οικονομικών και προσδιορίζονται στο Σχέδιο. Από	Έχουμε ενημερωθεί ότι ο ΚΟΠΕ παραχώρησε άτομο στην Επιτροπή για άσκηση καθηκόντων Γραμματέα της Επιτροπής το οποίο θα είναι υπεύθυνο: α. για την παραλαβή των αιτήσεων β. τη διαχείριση του ηλεκτρονικού συστήματος υποβολής αιτήσεων γ. την τήρηση των αποδεικτικών στοιχείων

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
	<p>το γεγονός αυτό προκύπτουν οι ακόλουθες αδυναμίες:</p> <p>Δεν υπάρχουν ασφαλιστικές δικλίδες διαχωρισμού καθηκόντων, αφού όλες οι εκτελεστικές διεργασίες, όπως για παράδειγμα η παραλαβή των αιτήσεων, η διαχείριση του ηλεκτρονικού συστήματος υποβολής αιτήσεων, η τήρηση των αποδεικτικών στοιχείων, η επικοινωνία με τις εταιρείες παραγωγής, η επικοινωνία με τους εξωτερικούς συμβούλους του ΚΟΠΕ, καθώς και η παρουσίαση των στοιχείων στην Επιτροπή Αξιολόγησης, γίνονται από το άτομο, το οποίο στη συνέχεια προεδρεύει της Επιτροπής Αξιολόγησης.</p> <p>Δεν διασφαλίζεται η αμερόληπτη κρίση του Προέδρου της Επιτροπής Αξιολόγησης, ο οποίος είναι ανώτερος λειτουργός του ΚΟΠΕ, ειδικότερα στις περιπτώσεις όπου παρουσιάζονται αδυναμίες στο Σχέδιο.</p> <p>Τα πιο πάνω καθίσταται ακόμα πιο σοβαρά, εάν ληφθεί υπόψη το ότι, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΚΟΠΕ είναι συνέταιρος σε ελεγκτικό οίκο, ο οποίος ενεργεί ως λογιστής/ελεγκτής όλων των παραγωγών που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Αξιολόγησης μέχρι σήμερα.</p>	<p>δ. την επικοινωνία με τις εταιρείες παραγωγής</p> <p>ε. την παρουσίαση των στοιχείων στην Επιτροπή Αξιολόγησης, καθώς και</p> <p>στ. την τήρηση πρακτικών, ετοιμασία και αποστολή Ημερήσιας Διάταξης της Επιτροπής, αρχειοθέτηση αλληλογραφίας που αφορά το Σχέδιο.</p> <p>Ο Πρόεδρος και το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΟΠΕ δεν εμπλέκεται στη διαδικασία έτσι ώστε να επηρεάζουν τις αποφάσεις της Επιτροπής καθ' οιονδήποτε τρόπο. Δεν έχει αρμοδιότητα στο διορισμό των μελών της Επιτροπής (που ορίζονται από τα αρμόδια Υπουργεία). Ο πρόεδρος του ΚΟΠΕ ασχολείται με θέματα διαφήμισης και προώθησης του ΚΟΠΕ, και καθηκόντως υπεύθυνος για όλο το χαρτοφυλάκιο του οργανισμού.</p>
<p><u>1.2 Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του</u></p>	<p>Εγχειρίδιο διαδικασιών</p>	<p>Από ότι έχουμε πληροφορηθεί, το Εγχειρίδιο Διαδικασιών έχει καθυστερήσει να εκδοθεί λόγω των ιδιάζουσων καταστάσεων που επικρατούν και της καθυστέρησης στην ανάθεση σύμβασης με τον ΚΟΠΕ για λογιστικούς και νομικούς</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
		<p>συμβούλους για τη διεκπεραίωση των εργασιών της Επιτροπής Αξιολόγησης.</p> <p>Θα επαναλάβω τις οδηγίες μου για άμεση έκδοση του.</p>
<p><u>1.2 Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του</u></p>	<p>Αδυναμίες στο ηλεκτρονικό σύστημα υποβολής αιτήσεων</p>	<p>Ο Πρόεδρος της Επιτροπής εργάζεται βάσει των βέλτιστων πρακτικών που πράττουν οι υπόλοιπες Επιτροπές στην Ευρώπη και την Βόρειο Αμερική όπως αυτές απορρέουν από τους επαγγελματικούς συνδέσμους EUFCN και AFCI.</p> <p>Αναφορικά με τους συνεπαγόμενους κινδύνους στους οποίους αναφέρεστε σε περίπτωση διαγραφής οποιασδήποτε αίτησης, το ηλεκτρονικό σύστημα, ως τέτοιο έχει τη δυνατότητα να εντοπίσει πότε και από ποιο υπολογιστή έχει γίνει διαγραφή.</p> <p>Παρόλα αυτά, και μετά και από τις δικές σας συστάσεις, σας ενημερώνουμε ότι δόθηκαν εντολές στο εργολάβο του συστήματος για αλλαγές στο σύστημα και πολύ σύντομα, με την υποβολή νέας αίτησης, τα μέλη της Επιτροπής θα λαμβάνουν μήνυμα στο ηλεκτρονικό τους ταχυδρομείο, στο οποίο θα περιλαμβάνεται ο διαδικτυακός σύνδεσμος της εν λόγω αίτησης.</p> <p>Αναφορικά με την ιστοσελίδα μας που περιέχει και σύστημα υποβολής αιτήσεων, σας ενημερώνουμε ότι η εταιρεία που το έχει κατασκευάσει, [REDACTED], έχει βραβευτεί, στα [REDACTED] με το χρυσό [REDACTED] για την καλύτερη ιστοσελίδα.</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
<u>1.2 Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του</u>	Μητρώο παρακολούθησης αιτήσεων	Ενημερωθήκατε με προηγούμενη επιστολή μου με ημερ. 28/5/2020, ότι συμφωνούμε με τη δημιουργία και τήρηση μητρώου. Βεβαίως, το σύστημα είναι ηλεκτρονικό και επομένως το μέτρο θα πρέπει να προσαρμοστεί σε ψηφιακή τεχνολογία.
<u>1.2 Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του</u>	Τροποποίηση Σχεδίου, ημερ. 3.6.2020, για σταδιακή καταβολή του ποσού επιστροφής μετρητών.	<p>Κατανοούμε τις παρατηρήσεις που παρατίθενται σε σχέση με το θέμα αυτό στην Έκθεσή σας.</p> <p>Ακολουθώντας την πρακτική και άλλων ευρωπαϊκών χωρών, δεν μπορούσαμε να επιμείνουμε στη χρηματοδότηση ταινιών μόνο μετά το τέλος της παραγωγής.</p> <p>Δεν θεωρούμε ότι η συγκεκριμένη πρόνοια δημιουργεί οποιουσδήποτε κινδύνους για το Κράτος. Όπως ανέφερα και προηγουμένως είναι πολιτικά επιθυμητό να ολοκληρώνονται οι ταινίες, αλλά οι οικονομικές επιπτώσεις και τα οφέλη στην οικονομία, επέρχονται και από την οικονομική δραστηριότητα που λαμβάνει χώρα στην Κύπρο, στην εργοδότηση προσωπικού και όχι αποκλειστικά από την προβολή της ταινίας.</p> <p>Το Σχέδιο περιλαμβάνει ασφαλιστικές δικλείδες για διασφάλιση των δημοσίων εσόδων. Το Σχέδιο διασφαλίζει, ότι ο παραγωγός έχει πραγματοποιήσει τις δαπάνες, οι δαπάνες ελέγχθηκαν και εμπίπτουν στην έννοια των επιλέξιμων δαπανών και έχουν καταβληθεί για αυτές οι οφειλόμενοι φόροι και υπόλοιπες συνεισφορές.</p>
<u>1.2 Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του</u>	Τροποποίηση Σχεδίου, ημερ. 27.8.2020 για εκχώρηση του Πιστοποιητικού Προσωρινής	Η διαπίστωση ότι η Δημοκρατία είναι εκτεθειμένη με οποιοδήποτε τρόπο λόγω της εκχώρησης του

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
	Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών προς όφελος της κυπριακής τράπεζας ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση του αιτητή.	<p>Πιστοποιητικού σε Τράπεζα, δεν βρίσκει έρεισμα στις πρόνοιες του Σχεδίου. Συνεπώς δε συμφωνούμε με τη διαπίστωση σας, η οποία δεν είναι τεκμηριωμένη.</p> <p>Το Σχέδιο θέτει συγκεκριμένες προϋποθέσεις για να γίνει η καταβολή των δαπανών, οι οποίες θα πρέπει να ικανοποιηθούν είτε εκχωρηθεί είτε όχι το Πιστοποιητικό.</p> <p>Παρακαλώ ιδετε σχόλια στην προηγούμενη παράγραφο.</p>
<u>1.2 Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του</u>	<p>Έλεγχος τροποποιήσεων Σχεδίου από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων-</p> <p>Ωστόσο, σε ερώτημα της Υπηρεσίας μας προς τον Έφορο, εάν είχαν εξεταστεί και κριθεί όλες οι τροποποιήσεις που επήλθαν στο Σχέδιο μεταγενέστερα της απόφασής του, ημερ. 26.2.2019, ως τυπικού ή διοικητικού χαρακτήρα, ο Έφορος με ηλεκτρονικό μήνυμα, ημερ. 26.1.2021, μας πληροφόρησε ότι η σχετική αναφορά στην πιο πάνω επιστολή αφορούσε μόνο στις τροποποιήσεις οι οποίες επήλθαν στο Σχέδιο με την απόφαση ΥΣ, ημερ. 27.8.2020 και ότι, εκ παραδρομής, οι υπόλοιπες τροποποιήσεις, οι οποίες περιλαμβάνονταν στο Σχέδιο, το οποίο τους διαβιβάστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, δεν είχαν εξεταστεί.</p>	<p>Το Υπουργείο Οικονομικών απέστειλε ολοκληρωμένο το Σχέδιο στον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων για έλεγχο.</p> <p>Συγκεκριμένα στις 17/6/2020, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, με επιστολή του ζήτησε τις αλλαγές που επήλθαν στο Σχέδιο στις 3/6/2020 με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Η τροποποίηση διαβιβάστηκε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στις 19/6/2020.</p> <p>Στις 8/7/2020, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ζήτησε ξανά τροποποιημένο πλήρες κείμενο του Σχεδίου, το οποίο και διαβιβάστηκε στις 2/9/2020, μαζί με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 27/8/2020. Στις 14/9/2020, ο Έφορος Κρατικών Ενισχύσεων, με επιστολή του ενημέρωσε το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι οι τροποποιήσεις του σχεδίου κρίνονται ως καθαρά τυπικού ή διοικητικού χαρακτήρα και δεν είναι ικανές να επηρεάσουν τη συμβατότητα του με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων.</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
<u>1.2 Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του</u>	Σημειώνουμε ότι το Υπουργείο Οικονομικών δεν απάντησε στα υπόλοιπα ερωτήματά μας, με σημαντικότερο το ερώτημα που αφορά στον λόγο που το Υπουργείο Οικονομικών προχώρησε σε τροποποίηση του υφιστάμενου Σχεδίου, με τη συνδρομή του Παραγωγού Β, ο οποίος θα επωφεληθεί από αυτό, εφόσον θα καταρτιστεί νέο Σχέδιο.	Το Υπουργείο Οικονομικών δεν τροποποίησε το Σχέδιο με την εμπλοκή οποιουδήποτε παραγωγού. Οι αλλαγές στο Σχέδιο επήλθαν με σκοπό να το καταστήσουν το Σχέδιο πιο προσιτό για εταιρείες που χρειάζονται χρηματοδότηση για την παραγωγή τους, περιλαμβανομένων βεβαίως και των Κύπριων παραγωγών.
<u>4.3 Εξ επαρχής κατάρτιση του Σχεδίου</u>	Όπως μας πληροφόρησε το Υπουργείο Οικονομικών, η απόφαση ήταν του ίδιου του Υπουργείου Οικονομικών και του ΚΟΠΕ. Η Υπηρεσία μας σέβεται την άποψη αυτή, ωστόσο εξακολουθεί να θεωρεί ότι η εμπλοκή και της Επιτροπής Αξιολόγησης, ως φορέα εφαρμογής του Σχεδίου, θα είχε σημαντικό όφελος, ιδιαίτερα όσον αφορά στην επισήμανση αδυναμιών του Σχεδίου και υποβολή εισηγήσεων για βελτίωσή του.	Η Αρμόδια Αρχή σε συνεργασία με τον ΚΟΠΕ αποφάσισαν να προχωρήσουν μέσω διαδικασίας δημοσίων συμβάσεων στη μίσθωση υπηρεσιών εξειδικευμένων συμβούλων για την εξ επαρχής κατάρτιση νέου Σχεδίου. Πρόθεση ήταν ο εν λόγω διαγωνισμός να προκηρυχθεί στις αρχές του τρέχοντος έτους, ωστόσο κρίθηκε σκόπιμο να αξιολογηθούν πρώτα οι συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας. Διαβεβαιώνεται ότι θα ζητηθεί από τον Ανάδοχο της Σύμβασης να διαβουλευθεί με όλα τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης κατά τη διάρκεια της σύμβασης.
<u>4.4. Παραγωγή S.O.S.</u>	Παραγωγή S.O.S.	Με βάση τα στοιχεία που έχουν προσκομίσει και από τον έλεγχο που έχει γίνει από την Επιτροπή πρόκειται για οικογένεια με μόνιμη διαμονή στη Λεμεσό. Το Σχέδιο δεν διακρίνει μεταξύ κύπριων πολιτών. Το γεγονός ότι οι συγκεκριμένοι πολιτογραφήθηκαν και επενδύουν στον τόπο μας δεν θεωρώ ότι αποτελεί αδυναμία των Σχεδίου.
<u>Παραγωγή S.O.S.</u>	Σύμφωνα με την αίτηση της παραγωγής, η οποία εγκρίθηκε από την αρμόδια Αρχή, το σημείο (α) πληρούται, εφόσον ο Παραγωγός της ταινίας (Παραγωγός Δ) είναι Κύπριος	Δεν υπάρχει οποιοσδήποτε περιορισμός στο Σχέδιο για άτομα που έχουν πολιτογραφηθεί και συνεπώς η παρατήρησή σας δεν στοιχειοθετείται.

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
	<p>πολίτης. Διαπιστώσαμε ότι ο εν λόγω παραγωγός είναι υπήκοος τρίτης χώρας, που πολιτογραφήθηκε ως Κύπριος πολίτης στις 11.9.2017.</p>	<p>Αντιλαμβάνομαι πως έχετε διασυνδέσει το Σχέδιο με τις πολιτογραφήσεις.</p> <p>Οι συγκεκριμένοι παραγωγοί δεν έχουν πολιτογραφηθεί για να τους επιτραπεί να χρηματοδοτηθούν από το Σχέδιο και επομένως η εμπλοκή του θέματος των πολιτογραφήσεων με το εν λόγω Σχέδιο είναι καθόλα αχρείαστη.</p> <p>Το Σχέδιο αποσκοπεί στην προσέλκυση επενδύσεων στον τομέα της οπτικοακουστικής βιομηχανίας και συνεπώς η επένδυση των συγκεκριμένων υποστηρίζεται από τους στόχους του Σχεδίου.</p>
<u>Παραγωγή S.O.S.</u>	<p>Εν κατακλείδι, επισημαίνουμε ότι, εάν ο Παραγωγός Δ δεν είχε πολιτογραφηθεί ως Κύπριος πολίτης, η ταινία δε θα ήταν επιλέξιμη για επιδότηση. Λόγω των προσκομμάτων που έχουν προβληθεί από την Κυβέρνηση, δεν ήταν δυνατό να εξετάσουμε τη διαδικασία πολιτογράφησης του.</p>	<p>Παρακαλώ δείτε προηγούμενη παρατήρηση μου, ως πιο πάνω.</p>
<u>Παραγωγή S.O.S.</u>	<p>Συμμετοχή στην Παραγωγή πολιτογραφημένων Κύπριων πολιτών. Εκτός από τα άτομα που πολιτογραφήθηκαν ως Κύπριοι πολίτες, που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους, από τον κατάλογο συντελεστών της παραγωγής που λάβαμε, διαφαίνεται ότι πέντε επιπλέον άτομα, που αναγράφονται ως Κύπριοι και περιλαμβάνονται στους συντελεστές επιπέδου «κάτω από τη γραμμή» και στους κομπάρσους, πολιτογραφήθηκαν ως Κύπριοι πολίτες κατά την περίοδο 20.11.2017 μέχρι 19.9.2019.</p>	<p>Η Επιτροπή δεν έχει εξετάσει τον τρόπο που έχουν καταστεί κύπριοι πολίτες και ούτε προβλέπεται τέτοια διερεύνηση στο πλαίσιο του Σχεδίου από την Αρμόδια Αρχή. Πρόκειται για δύο διαφορετικές πολιτικές της Κυβέρνησης που δεν έχουν συνδεθεί από οποιοδήποτε άλλο θεσμό.</p> <p>Θεωρούμε ότι δεν υπάρχει σύνδεση και ούτε και εσείς θα έπρεπε να προβείτε σε αυτά τα συμπεράσματα.</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
<u>σημ. (α)</u>	<p>Στο βιογραφικό σημείωμα αναφέρεται επιπρόσθετα ότι οι εν λόγω παραγωγές έγιναν από την εταιρεία AG, της οποίας μοναδικός μέτοχος είναι ο Μέτοχος Δ της εταιρείας Παραγωγής S.O.S. Survive or Sacrifice AVC Ltd που, όπως αναφέρουμε και πιο κάτω, είναι συγγενείς πρώτου βαθμού με τον Παραγωγό Δ.</p>	<p>Ο κανονισμός δεν περιορίζει την Επιτροπή να πάρει οποιαδήποτε απόφαση ανεξάρτητα από τη συγγένεια του Μετόχου Δ με τον Ηθοποιό Α.</p>
<u>σημ. (γ)</u>	<p>Ικανοποίηση σημείου (γ) πιο πάνω. Το σημείο (γ) φαίνεται να πληρούται εφόσον εντοπίστηκαν τουλάχιστον τρεις Κύπριοι πολίτες, εκτός κομπάρσων, επιπέδου «κάτω από τη γραμμή». Ωστόσο, δεν τεκμηριώνεται από τα στοιχεία που μας υποβλήθηκαν ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης εξέτασε και βεβαιώθηκε ότι τα πρόσωπα αυτά είναι κάτοικοι Κύπρου.</p> <p>Συμμετοχή στην Παραγωγή πολιτογραφημένων Κύπριων πολιτών. Εκτός από τα άτομα που πολιτογραφήθηκαν ως Κύπριοι πολίτες, που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους, από τον κατάλογο συντελεστών της παραγωγής που λάβαμε, διαφαίνεται ότι πέντε επιπλέον άτομα, που αναγράφονται ως Κύπριοι και περιλαμβάνονται στους συντελεστές επιπέδου «κάτω από τη γραμμή» και στους κομπάρσους, πολιτογραφήθηκαν ως Κύπριοι πολίτες κατά την περίοδο 20.11.2017 μέχρι 19.9.2019.</p> <p>Τα στοιχεία που τεκμηριώνουν ότι τα πρόσωπα είναι κάτοικοι Κύπρου έχουν σταλεί στην Ελεγκτική Υπηρεσία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 18.02.2020. Σημειώνεται ότι</p>	<p>Τα στοιχεία που τεκμηριώνουν ότι τα πρόσωπα είναι κάτοικοι Κύπρου έχουν σταλεί στην Ελεγκτική Υπηρεσία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 18.02.2020. Σημειώνεται ότι πληροφορίες όπως αυτή εξετάζονται και πριν την έκδοση της τελικής έγκρισης.</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
	<p>πληροφορίες όπως αυτή εξετάζονται και πριν την έκδοση της τελικής έγκρισης.</p>	
<p><u>σημ. (α)</u></p>	<p>Σύμφωνα με τις διαδικασίες του Σχεδίου, πριν την έναρξη της κινηματογράφησης/μαγνητοσκόπησης στην ΚΔ, ο αιτητής δεσμεύεται να προσλάβει το τοπικό προσωπικό στην παραγωγή, ως ακολούθως:</p> <p>(α) Τουλάχιστον ένα Κύπριο/α ή Ευρωπαϊό πολίτη κάτοικο Κύπρου, στην ομάδα παραγωγής επιπέδου «πάνω από τη γραμμή».</p>	<p>Αναφορικά με την ικανοποίηση του σημείου (α) ο παραγωγός Α είχε ικανοποιητικό βιογραφικό κατά την υπό εξέταση περίοδο. Σημειώνεται ότι ο παραγωγός είχε στο ενεργητικό του την παραγωγή [REDACTED] η οποία αποτελείται από έξι επεισόδια και στο χώρο της οπτικοακουστικής εκλαμβάνεται ως έξι διαφορετικές παραγωγές.</p> <p>Πέραν τούτου στο Σχέδιο το συγκεκριμένο στοιχείο δεν αποτελεί κριτήριο για να αξιολογηθεί μια αίτηση. Αυτό κρίνεται στην ολότητα του από την Επιτροπή</p> <p>Παρά ταύτα, όπως πληροφορηθήκαμε η Επιτροπή θα ετοιμάσει κατάλογο ως προς ποια έγγραφα θα θεωρούνται απαραίτητα και ποια ενισχυτικά προκειμένου να μπορεί να αξιολογηθεί μια αίτηση.</p>
<p><u>Παραγωγή JIU JITSU</u></p> <p><u>4.5.1.2. Ικανοποίηση προνοιών του Σχεδίου</u></p>	<p>Ικανοποίηση σημείων (β) και (γ) πιο πάνω.</p> <p>Η Επιτροπή Αξιολόγησης, κατά το στάδιο της αξιολόγησης της αίτησης, έλαβε κατάλογο ηθοποιών με σχετικά βιογραφικά σημειώματα μόνο για τους πρωταγωνιστικούς ρόλους της κινηματογραφικής ταινίας. Επιπλέον, στον κατάλογο δεν περιλαμβάνεται πληροφόρηση/στοιχεία που να επιβεβαιώνουν την υπηκοότητα, την κατοικία και την κατηγοριοποίηση ως προσωπικό επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» ή «κάτω από τη γραμμή». Όπως προκύπτει, η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν εξέτασε</p>	<p>Οι παραγωγοί δεν είναι ορισμένες φορές σε θέση να παρέχουν τα ακριβή στοιχεία για όλους τους παράγοντες που θα λάβουν μέρος γιατί όπως αντιλαμβάνεστε όλες οι συμφωνίες δεν μπορούν να λάβουν χρόνο ταυτόχρονα και πριν την παραγωγή. Κατά την εξέλιξη της παραγωγής πολλά πράγματα μπορεί να αλλάξουν.</p> <p>Στην τελική όλα ελέγχονται κατά την πληρωμή και σε περίπτωση που δεν ικανοποιούνται οι όροι που έχουν τεθεί από το Σχέδιο, δεν θα καταβληθεί η δαπάνη που αντιστοιχεί στις δαπάνες που δεν είναι επιλέξιμες ή στις δαπάνες εκείνες που δεν ικανοποιούν όλες τις προϋποθέσεις του Σχεδίου.</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
	<p>την ικανοποίηση των σημείων (β) και (γ) πιο πάνω. Η Επιτροπή Αξιολόγησης έλαβε, σε μεταγενέστερο στάδιο και μετά την έγκριση της αίτησης και παραχώρηση Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών, κατάλογο με τα ονόματα των Κυπρίων, οι οποίοι εργοδοτήθηκαν άμεσα ή έμμεσα από την εταιρεία παραγωγής, ο οποίος δεν συμπεριλαμβανόταν στα συνημμένα της αίτησης που εξετάστηκαν κατά το στάδιο της αξιολόγησης για την παραχώρηση του πιο πάνω Πιστοποιητικού. Σύμφωνα με τον εν λόγω κατάλογο, τέσσερα άτομα, μη συμπεριλαμβανομένου του Παραγωγού Α, συγκαταλέγονται στο προσωπικό επιπέδου «πάνω από τη γραμμή». Διαπιστώσαμε ότι ούτε σε αυτό το στάδιο διενεργήθηκε οποιοσδήποτε έλεγχος από την Επιτροπή Αξιολόγησης, ως προς την κατηγοριοποίησή τους ως προσωπικό επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» και επιπλέον δεν εξακριβώθηκε κατά πόσο τα άτομα αυτά είναι κάτοικοι Κύπρου, αφού απλώς υποβλήθηκαν στην Επιτροπή Αξιολόγησης τα διαβατήρια ή/και ταυτότητές τους, τα οποία, ωστόσο, δεν υποδηλώνουν τον τόπο διαμονής τους.</p>	<p>Να επισημάνω ότι ο έλεγχος της παραγωγής JIU JITSU εξακολουθεί να διεξάγεται και κανένα ποσό δεν έχει ακόμη εκταμειωθεί.</p>
	<p>Ενημερώσει την Υπηρεσία μας, εάν η Επιτροπή Αξιολόγησης έχει επαληθεύσει, με οποιονδήποτε τρόπο, τη συμμετοχή του Παραγωγού Α', ως παραγωγού σε τρεις παραγωγές, σύμφωνα με τη δήλωση της εταιρείας. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ως πολύ</p>	<p>Αποδεδειγμένα ο παραγωγός Α είχε λάβει μέρος σε δύο παραγωγές και η παρούσα παραγωγή ήταν η Τρίτη. Επίσης επισημαίνουμε ότι ο αριθμός των παραγωγών που έχει στο ενεργητικό του ο κάθε παραγωγός δεν αποτελεί με βάση το σχέδιο λόγο αποκλεισμού από αυτό.</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
	<p>σημαντικό το σημείο αυτό, αφού είναι καθοριστικό για την επιλεξιμότητα της αίτησης.</p> <p>Ο Γενικός Διευθυντής μάς απάντησε ότι τα στοιχεία μάς υποβλήθηκαν ήδη, ωστόσο το μόνο στοιχείο που μας υποβλήθηκε είναι η επιστολή της εταιρείας παραγωγής, η οποία, όπως αναφέρεται πιο πάνω, αποστάληκε στον Πρόεδρο της Επιτροπής Αξιολόγησης, όταν ο επιτόπιος έλεγχος είχε ήδη ολοκληρωθεί. Επομένως, η Επιτροπή Αξιολόγησης, κατά το στάδιο της αξιολόγησης της αίτησης, δεν είχε επιβεβαιώσει ότι ο Παραγωγός Α πληρούσε την προϋπόθεση του Σχεδίου που ίσχυε τότε, για συμμετοχή σε δύο παραγωγές τα τελευταία πέντε χρόνια. Ούτε και όταν η Επιτροπή Αξιολόγησης έλαβε την εν λόγω επιστολή, δεν προέβη σε έλεγχο της εγκυρότητας της πληροφόρησης.</p>	<p>Παρόλο, ότι ο συγκεκριμένος παραγωγός είναι κάτοικος Κύπρου, στο μέλλον θα ζητούνται από όλους στοιχεία διαμονής.</p>
<p><u>Παραγωγή JIU JITSU</u></p> <p><u>4.5.1.2. Ικανοποίηση προνοιών του Σχεδίου</u></p>	<p>Ενημερώσει την Υπηρεσία μας, εάν η Επιτροπή Αξιολόγησης έχει επαληθεύσει, με οποιονδήποτε τρόπο, τη συμμετοχή του Παραγωγού Α, ως παραγωγού σε τρεις παραγωγές, σύμφωνα με τη δήλωση της εταιρείας. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ως πολύ σημαντικό το σημείο αυτό, αφού είναι καθοριστικό για την επιλεξιμότητα της αίτησης.</p> <p>Ο Γενικός Διευθυντής μάς απάντησε ότι τα στοιχεία μάς υποβλήθηκαν ήδη, ωστόσο το μόνο στοιχείο που μας υποβλήθηκε είναι η επιστολή της εταιρείας παραγωγής, η οποία, όπως αναφέρεται πιο πάνω,</p>	<p>Παρακαλώ βλέπετε σχόλια πιο πάνω.</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
	<p>αποστάληκε στον Πρόεδρο της Επιτροπής Αξιολόγησης, όταν ο επιτόπιος έλεγχος είχε ήδη ολοκληρωθεί. Επομένως, η Επιτροπή Αξιολόγησης, κατά το στάδιο της αξιολόγησης της αίτησης, δεν είχε επιβεβαιώσει ότι ο Παραγωγός Α πληρούσε την προϋπόθεση του Σχεδίου που ίσχυε τότε, για συμμετοχή σε δύο παραγωγές τα τελευταία πέντε χρόνια. Ούτε και όταν η Επιτροπή Αξιολόγησης έλαβε την εν λόγω επιστολή, δεν προέβη σε έλεγχο της εγκυρότητας της πληροφόρησης.</p>	
<p><u>Παραγωγή JIU</u> <u>JITSU</u></p> <p><u>4.5.1.2. Ικανοποίηση προνοιών του Σχεδίου</u></p>	<p>(i) Ενημερώσει την Υπηρεσία μας εάν πληρούνται τα σημεία (β) και (γ) πιο πάνω, προσκομίζοντάς μας τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν ότι τα άτομα που δηλώθηκαν, είναι κάτοικοι Κύπρου.</p> <p>Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι το σημείο αυτό αποδεικνύεται εκ των υστέρων, χωρίς ωστόσο να μας προσκομίσει τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία.</p> <p>Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψη ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης οφείλει να εξασφαλίζει τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία κατά το στάδιο εξέτασης της αίτησης της εταιρείας παραγωγής και όπου δεν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις του Σχεδίου, να εισηγείται απόρριψή της.</p>	<p>Παρακαλώ βλέπε απάντηση στην προηγούμενη παράγραφο.</p>
<p><u>4.5.2.3. Αρχής Πλήρους Ανταγωνισμού (Arms Length</u></p>	<p>Ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι σε υπηρεσιακό σημείωμα μέλους της Επιτροπής Αξιολόγησης, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου</p>	<p>Το Υπουργείο Οικονομικών είχε λάβει αυτή την πληροφόρηση από την Επιτροπή. Το γεγονός ότι τα δεδομένα είχαν διαφοροποιηθεί</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
<p><u>Principle) για τις δαπάνες της παραγωγής</u></p>	<p>Οικονομικών, ημερ. 11.12.2019, δηλαδή την επομένη της αποδέσμευσης, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι σύμφωνα με τα στοιχεία που είχε παρουσιάσει μέχρι εκείνη την ημέρα η εταιρεία παραγωγής, φαινόταν ότι δεν θα μπορούσε να καταστεί δυνατή η πληρωμή του ποσού στην εταιρεία και ότι η μεταφορά των χρημάτων σε ενδιάμεσο λογαριασμό δεν προκρίνετο από τη Γενική Λογίστρια.</p>	<p>δεν ήταν δυνατό να ήταν σε γνώση της αρμόδιας Αρχής πριν από την αποδέσμευση.</p> <p>Παραμένουμε στη θέση μας ως η προηγούμενη επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών με ημερ. 11.12.2019.</p>
<p><u>4.5.7. Παράκαμψη της Επιτροπής Αξιολόγησης</u></p>	<p>Από επισκόπηση των πρακτικών της Επιτροπής Αξιολόγησης διαπιστώσαμε ότι η εταιρεία παραγωγής LBE JIU JITSU AVC LTD είχε απευθείας επαφές με το Υπουργείο Οικονομικών για αύξηση του Προϋπολογισμού της παραγωγής JIU JITSU. Επισημάναμε ότι, σύμφωνα με το Σχέδιο, φορέας εφαρμογής του είναι η Επιτροπή Αξιολόγησης, η οποία, μεταξύ άλλων, καθορίζει τις σχετικές απαιτήσεις και προϋποθέσεις και αποφασίζει κατά πόσο ένας αιτητής πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις της αρχικής αίτησης και τελικής αίτησης αξίωσης κάλυψης δαπανών.</p>	<p>Σε καμία περίπτωση δεν υπήρξε παράκαμψη της Επιτροπής από το Υπουργείο Οικονομικών. Η εισήγηση για αύξηση του Προϋπολογισμού προήλθε μετά από συνεδρία της Επιτροπής με επιστολή της με ημερ. 18/11/2019 προς την Αρμόδια Αρχή. Σχετικό επίσης το σημείωμα προς τον Υπουργό Οικονομικών με ημερ. 22/11/2019.</p> <p>Επισημαίνεται ότι η παραγωγή ζητούσε αύξηση του Προϋπολογισμού από €24.6 εκατ, σε €33.9 εκατ. Από το ποσό αυτό εγκρίθηκε μόνο η αύξηση δαπανών «κάτω από τη γραμμή» (που γίνονται στη Δημοκρατία), κατά 3,96%.</p>
<p><u>4.6. Παραγωγή Man of War</u></p>	<p>Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η έγκριση της παράτασης στα χρονοδιαγράμματα, την οποία αιτήθηκαν οι παραγωγοί με την επιστολή τους ημερ. 11.3.2020, από την Επιτροπή Αξιολόγησης, δεν αιτιολογείται και ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να απορρίψει το αίτημα και να ακυρώσει το Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών, για τους πιο κάτω λόγους:</p>	<p>Δεν συμφωνούμε με την εν λόγω διαπίστωση σας.</p> <p>Οι συνθήκες του προηγούμενου χρόνου ήταν πρωτοφανείς, λόγω της πανδημίας.</p> <p>Η εν λόγω ευχέρεια δεν περιορίζεται από το Σχέδιο. Δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα σας η παρέμβαση στον τρόπο που ασκεί την κρίση της η Αρμόδια Αρχή ή η Επιτροπή</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
		<p>Αξιολόγησης εφόσον η κρίση της ασκείται με βάση το Σχέδιο και τις Αρχές Διοικητικού Δικαίου.</p> <p>Σημειώνεται επίσης ότι σύμφωνα με την επιστολή των παραγωγών ημερομηνίας 11.3.2020 η οποία σας κοινοποιήθηκε από την Επιτροπή, οι παραγωγοί επικαλέστηκαν τις ανησυχίες συντελεστών της παραγωγής για την εμφάνιση του κορωνοϊού ως αποτρεπτικό παράγοντα για να ταξιδέψουν στην Κύπρο, καθοριστικό ρόλο στην απόφαση τους βάσει της επιστολής ήταν και η άρνηση των ασφαλιστικών εταιρειών τις χώρες τους να τους καλύψουν για ταξίδι και εργασία εκτός της χώρας τους.</p> <p>Σε όλα αυτά οι ασφαλιστικές εταιρείες εξέφρασαν ανησυχίες προς του συντελεστές και για τον πόλεμο που διαδραματιζόταν εκείνη την περίοδο στη γειτονική Συρία.</p> <p>Ουσιαστικά, όπως αντιλαμβάνεστε, οι πιο πάνω λόγοι που επικαλέστηκαν οι παραγωγοί δεν είχαν να κάνουν αποκλειστικά με το πότε λήφθηκαν τα μέτρα στην Κύπρο για τον Covid – 19, αλλά με το θέμα γενικά την πανδημίας που επηρέασε και την χώρα τους, αλλά φυσικά και τον πόλεμο στη Συρία. Λαμβάνοντας όλα αυτά υπόψιν, η Επιτροπή αποφάσισε να δώσει παράταση στους παραγωγούς. Η επικοινωνία που έγινε μεταξύ των μελών της Επιτροπής, σας έχει ήδη σταλεί όπως επίσης και η απόφαση για δεύτερη παράταση στις 9/11/2020 που ήταν ομόφωνη.</p> <p>Σε σχέση με την αναφορά σας στο προσχέδιο Έκθεσης σας (σελ.48), ότι η απόφαση της Επιτροπής να</p>

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
		εγκρίνει το νέο χρονοδιάγραμμα, δεν καταγράφονται στα πρακτικά της Επιτροπής. Σας ενημερώνουμε ότι, όλη η ηλεκτρονική επικοινωνία της Επιτροπής σας έχει κοινοποιηθεί και θεωρούμε ότι είναι ικανοποιητικό έγγραφο που να δικαιολογεί την υλοποίηση της απόφασης αυτής.
<u>Σημείο α</u>	Το γεγονός ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης απέρριψε τα νέα χρονοδιαγράμματα που υπέβαλε η εταιρεία παραγωγής στις 20.10.2020, παρόλο που η ίδια η Επιτροπή Αξιολόγησης ζήτησε την υποβολή τους με επιστολή της, ημερ. 18.3.2020, δημιουργεί ερωτηματικά και προβληματισμό για τον τρόπο που η Επιτροπή Αξιολόγησης λαμβάνει τις αποφάσεις της.	Όπως αναφέρεται και στα πρακτικά της Επιτροπής, όταν λήφθηκε η απόφαση ομόφωνα «Η Επιτροπή έχει ήδη δεχθεί δύο παρατάσεις, ενώ αυτή που ζητείται από την παραγωγή θα ήταν η τρίτη. Επιπρόσθετα η Επιτροπή αντιλαμβάνεται, από το κείμενο των δύο επιστολών των παραγωγών αλλά και από προηγούμενη αλληλογραφία με την Επιτροπή (ημ.:14.9.2019, 11.03.2020 και 20.10.2020), ότι μέρος των εργασιών της προ-παραγωγής έχει ήδη υλοποιηθεί ή θα έπρεπε να έχει ήδη υλοποιηθεί. Εν τούτοις, αναφέρθηκε στη συνεδρία ότι κάποιος χρόνος είναι απαραίτητος για την προ-παραγωγή, ανεξαρτήτως του όγκου εργασιών που έχουν ήδη διεκπεραιωθεί». Έτσι, ο χρόνος των 123 ημερών που ζητούσαν οι παραγωγοί για να τους εγκριθεί εκ νέου, ως περίοδος προ-παραγωγής στην επιστολή τους την 20/10/2020, θεωρήθηκε υπερβολικός και η Επιτροπή αποφάσισε ομόφωνα να παραχωρηθεί το χρονικό περιθώριο των 20 ημερών για την προ-παραγωγή.
<u>Γενικά Συμπεράσματα</u>	Διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης και το Υπουργείο Οικονομικών δεν εφάρμοσαν ουσιαστικές πρόνοιες του Σχεδίου	Η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν έχει ολοκληρώσει την έρευνα και αξιολόγηση της όσον αφορά την παραγωγή Jiu Jitsu για την οποία

	Σχόλια Γενικού Ελεγκτή	Απόψεις επί των σχολίων
	<p>κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων, η εφαρμογή των οποίων ενδεχομένως να οδηγούσε σε απόρριψή τους. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή Αξιολόγησης και το Υπουργείο Οικονομικών δεν επιβεβαίωσαν την επιλεξιμότητα των δαπανών της παραγωγής JIU JITSU για τις οποίες ζητήθηκε επιστροφή χρημάτων.</p> <p>Ιδιαίτερα, επισύρουμε την προσοχή στο γεγονός ότι στην περίπτωση της παραγωγής JIU JITSU δεν τηρήθηκε η πρόνοια του Σχεδίου για εφαρμογή της αρχής του πλήρους ανταγωνισμού, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι δαπάνες που διενεργήθηκαν, μεταξύ συνδεδεμένων μερών, είναι εμπορικά εύλογες. Επισημαίνουμε ότι, 82% (€17.914.428) των δαπανών για τις οποίες ζητήθηκε επιστροφή χρημάτων αφορά σε πληρωμές προς τους παραγωγούς και τις εταιρείες τους, εκ των οποίων το 79% (€14.183.540) καταλήγει εκτός ΚΔ και ΕΕ.</p> <p>Επιπλέον, διαπιστώσαμε ουσιώδεις αδυναμίες όσο αφορά στις πρόνοιες του Σχεδίου, οι οποίες επιτρέπουν την εκμετάλλευσή του από τους παραγωγούς, γεγονός που ενδέχεται να οδηγήσει σε σημαντικά αυξημένες δαπάνες για την ΚΔ. Επιπλέον, το 2020 έγιναν τροποποιήσεις στο Σχέδιο που εξυπηρετούν τους αιτητές, χωρίς να ζητηθεί η γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας ως προς το ενδεχόμενο να προκύψουν αρνητικές επιπτώσεις για την ΚΔ.</p>	<p>ακόμα να ζητηθεί από τους παραγωγούς η επιστροφή χρημάτων.</p> <p>Επαναλαμβάνουμε ότι ο τελικός έλεγχος μιας ταινίας δεν θεωρείται ότι είναι ολοκληρωμένος πριν την έκδοση της τελικής έγκρισης. Αυτή τη στιγμή η Επιτροπή μαζί με τους συμβούλους της διενεργεί έλεγχο για όλα τα θέματα που αφορούν την παραγωγή για να υποβάλει εισήγηση στο Υπουργείο Οικονομικών για έκδοση τελικής έγκρισης.</p> <p>Παρακαλώ δείτε τα σχόλια μου στο μέρος 1.2 Αδυναμίες και ελλείψεις του σχεδίου και της διαχείρισης του.</p> <p>Επίσης θα ήθελα να επισημάνω ότι στα δύο χρόνια της εφαρμογής του Σχεδίου, το Υπουργείο Οικονομικών έχει προβεί σε αλλαγές που προορίζονται στην αντιμετώπιση των προβλημάτων για καθιέρωση του σχεδίου και της Κύπρου ως χώρας παραγωγής ταινιών. Όπως και οι Νόμοι έτσι και το Σχέδιο δεν προορίζονται για αυτούς που τα εκμεταλλεύονται με την αρνητική έννοια.</p> <p>Αυτοί πρέπει να αντιμετωπίζονται μέσω των ελέγχων που διεξάγονται και των ασφαλιστικών δικλείδων που ήδη υπάρχουν στο Σχέδιο.</p> <p>Το σχέδιο αποσκοπούσε και συνεχίζει να αποσκοπεί στην ανάπτυξη του Τομέα της Οπτικοακουστική στην Κύπρο, με την προσέλκυση νέας προοπτικής μέσω της προσέλκυσης επενδυτών που έχουν ευρωπαϊκές και διεθνείς εμπειρίες και θα συνεισφέρουν με αυτές στην κυπριακή οικονομία και πολιτισμό.</p>

ΠΙΝΑΚΑΣ Β - Σχόλια Υπουργείου Οικονομικών επί των Συστάσεων της Ελεγκτικής Υπηρεσίας

Αδυναμίες και ελλείψεις του Σχεδίου και της διαχείρισής του.

Συστάσεις: Αναφορικά με τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τα ακόλουθα:

- (i) Δεδομένης της απουσίας ορίου στο ποσοστό ξένης ιδιοκτησίας στις εταιρείες παραγωγής, το Υπουργείο Οικονομικών, να εξεύρει τρόπους για μεγιστοποίηση του οφέλους για την ΚΔ, σε σύγκριση με το κόστος που θα επωμιστεί. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να συμπεριλάβει στο Σχέδιο ενισχυμένες πρόνοιες για εργοδότηση ατόμων ή αγορά υπηρεσιών από την εντόπια αγορά.

Στην απάντησή του, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι θα ενισχυθεί η πρόνοια για εργοδότηση ατόμων από την εγχώρια αγορά κατά τη νέα συγγραφή του Σχεδίου.

- (ii) Να καθοριστεί όριο στα έξοδα επιπέδου «πάνω από τη γραμμή». Επιπρόσθετα, να εκπονηθεί από το Υπουργείο Οικονομικών μελέτη σύγκρισης του Σχεδίου με αντίστοιχα Σχέδια κρατών μελών της ΕΕ και να γίνουν οι κατάλληλες τροποποιήσεις στο υφιστάμενο Σχέδιο, έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι κίνδυνοι εκμετάλλευσης του Σχεδίου και να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη για την ΚΔ.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι η αρμόδια Αρχή επανεξετάζει την πρόοδο και την επιρροή του Σχεδίου και των οικονομικών ωφελημάτων στους δείκτες της οικονομίας. Επιπλέον, μας πληροφόρησε ότι οι αντίστοιχοι τομείς σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ βρίσκονται σε άλλη φάση εφαρμογής του Σχεδίου.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψή της.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Προχωρούμε άμεσα στην ανάθεση της μελέτης.

- (iii) Να συμπεριληφθεί στο Σχέδιο ορισμός του όρου «πάνω από τη γραμμή», έτσι ώστε να διασφαλίζεται ο ομοιόμορφος χειρισμός των αιτητών.

Στην απάντησή του, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι συμφωνεί και ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης το έχει ήδη συζητήσει και δόθηκαν κάποιες εισηγήσεις για να εξεταστούν στο πλαίσιο της νέας συγγραφής του Σχεδίου.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Συμφωνούμε. Από ότι έχουμε πληροφορηθεί, η Επιτροπή με τη συμβολή των συμβούλων της ετοιμάζει εισήγηση προς την Αρμοδία Αρχή.

- (iv) Να εξεταστεί ο καθορισμός μηχανισμών που να καθιστά εφικτή τη διασφάλιση ότι οι δαπάνες προ και μετά-παραγωγής, που θεωρούνται ως επιλέξιμες και επιδοτούνται, όντως διενεργούνται στην Κύπρο.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Από ότι έχουμε πληροφορηθεί, η Επιτροπή έχει συζητήσει το θέμα με τους συμβούλους της και θα καταγραφεί στις διαδικασίες.

- (v) Τα μέλη της Επιτροπής να αιτιολογούν γραπτώς τη βαθμολογία που δίνουν σε κάθε πολιτιστικό κριτήριο. Επίσης να γίνει επανεξέταση των πολιτιστικών κριτηρίων και αναθεώρησή τους, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι οι παραγωγές, οι οποίες εγκρίνονται, συνεισφέρουν πραγματικά στον πολιτισμό. Σημεία τα οποία εμπεριέχουν μεγάλη αβεβαιότητα και δεν μπορούν να επαληθευτούν στο στάδιο της αξιολόγησης της αίτησης, για παραχώρηση προσωρινής έγκρισης, δεν πρέπει να αποτελούν μέρος του πολιτιστικού τεστ (π.χ. εκτίμηση για τη διανομή της ταινίας). Επιπλέον, κατά την εξέταση και παραχώρηση τελικής έγκρισης, η Επιτροπή Αξιολόγησης να βεβαιώνεται ότι τα πολιτιστικά κριτήρια όντως εφαρμόστηκαν στο οπτικοακουστικό μέσο. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με επαναξιολόγησή τους, από την Επιτροπή Αξιολόγησης, κατά την τελική έγκριση.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι η σύστασή μας θα εξεταστεί κατά τη νέα συγγραφή του Σχεδίου.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, στον Πίνακα Α, ο τρόπος αξιολόγησης με βάση τα Πολιτιστικά Κριτήρια καθορίζεται από το ίδιο το Σχέδιο. Για παράδειγμα εφόσον η ταινία διαδραματίζεται στην Κύπρο ή σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα η ταινία λαμβάνει 3 βαθμούς, όταν η ιστορία ολόκληρη διαδραματίζεται στην Κύπρο ή σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα, 2 όταν είναι πέραν της μισής και 1 βαθμό όταν είναι μερικώς.

Δεν θεωρώ ότι ενδείκνυται περαιτέρω αιτιολόγηση, πέραν της εφαρμογής των κριτηρίων που ήδη περιέχονται στο Σχέδιο (Παράρτημα 3Α-Διατύπωση 3).

- (vi) Να περιληφθούν πρόνοιες στο Σχέδιο, οι οποίες να διασφαλίζουν ένα αποδεκτό επίπεδο ποιότητας των παραγωγών που εγκρίνονται. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ άλλων, η ποιότητα των ολοκληρωμένων παραγωγών που έχουν οι παραγωγοί στο ενεργητικό τους κατά το στάδιο αξιολόγησης της αίτησης από την Επιτροπή Αξιολόγησης για παραχώρηση Πιστοποιητικού Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Από ότι έχουμε πληροφορηθεί, η Επιτροπή έχει συζητήσει το θέμα με τους συμβούλους της και θα εισηγηθεί αλλαγή των πολιτιστικών κριτηρίων για να περιληφθούν και ποιοτικά κριτήρια.

- (vii) Να τεθούν ασφαλιστικές δικλίδες διαχωρισμού καθηκόντων.
- (viii) Η Επιτροπή συμφωνεί με τη σύστασή σας, ο ΚΟΠΕ, παραχώρησε ήδη άτομο στην Επιτροπή για άσκηση καθηκόντων Γραμματέα της Επιτροπής το οποίο θα είναι υπεύθυνο για την παραλαβή των αιτήσεων, τη διαχείριση του ηλεκτρονικού συστήματος υποβολής αιτήσεων, την τήρηση των αποδεικτικών στοιχείων, την επικοινωνία με τις εταιρείες παραγωγής, την παρουσίαση των στοιχείων στην Επιτροπή Αξιολόγησης, καθώς και τήρηση πρακτικών, ετοιμασία και αποστολή ημερήσιας διάταξης της Επιτροπής και αρχειοθέτηση της αλληλογραφίας που αφορά το Σχέδιο. Ο ΚΟΠΕ να ετοιμάσει εγχειρίδιο

διαδικασιών, το οποίο να εγκριθεί από την Επιτροπή Αξιολόγησης, ως η απόφασή της, ημερ. 28.2.2019.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Από ότι έχουμε πληροφορηθεί, η Επιτροπή έχει ετοιμάσει προσχέδιο εγχειριδίου, το οποίο θα είναι έτοιμο σύντομα.

(ix) Ο ΚΟΠΕ να αξιολογήσει τη λειτουργία του συστήματος ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων και να προβεί σε διόρθωση των αδυναμιών του. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα διαγραφής αιτήσεων που υποβάλλονται.

Στην απάντησή του, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι, εφόσον μπορεί να εντοπιστεί η διαγραφή κάποιας αίτησης, δεν θεωρεί ότι υφίσταται οποιοδήποτε πρόβλημα.

Η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα διαγραφής αιτήσεων που υποβάλλονται, εφόσον η εν λόγω ασφαλιστική δικλίδα είναι άκρως σημαντική στη διασφάλιση της πληρότητας των αιτημάτων που υποβάλλονται και εξετάζονται από την Επιτροπή Αξιολόγησης.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Όπως έχουμε αναφέρει και πιο πάνω, ο ΚΟΠΕ και οι σύμβουλοι έχουν έρθει σε επικοινωνία για αναβάθμιση του συστήματος υποβολής αιτήσεων.

(x) Ο ΚΟΠΕ να δημιουργήσει και να τηρήσει μητρώο παρακολούθησης των αιτήσεων, το οποίο να είναι δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα του, για σκοπούς διαφάνειας, με συμπερίληψη σχετικής πρόνοιας στο Σχέδιο. Το μητρώο να περιλαμβάνει πληροφόρηση, τουλάχιστον αναφορικά με την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, τα στοιχεία της αιτήτριας εταιρείας και των τελικών μετόχων της, την ημερομηνία παραχώρησης προσωρινής έγκρισης, το εγκεκριμένο ποσό, την ημερομηνία τελικής έγκρισης, το ποσό που καταβλήθηκε και τα στοιχεία της πληρωμής. Νοείται ότι, εάν το μητρώο θα δημοσιοποιείται, αυτό να γίνεται στο πλαίσιο των προνοιών της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι, θα μπορούσε άμεσα να προωθηθεί η τήρηση μητρώου, τηρουμένων των κανόνων για προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Το σύστημα είναι αυτοματοποιημένο. Οποιοδήποτε Μητρώο θα είναι σε ψηφιακή μορφή.

(xi) Να περιληφθεί πρόνοια στο Σχέδιο που να διασφαλίζει ότι το Κράτος δεν θα απωλέσει τη χρηματοδότηση που κατέβαλε σταδιακά σε περίπτωση που δεν ολοκληρωθεί η ταινία. Για το σκοπό αυτό θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο απαίτησης για κατάθεση τραπεζικής εγγυητικής από τον αιτητή ή δέσμευση ολόκληρου του ποσού που καταβάλλεται από το Κράτος στον αιτητή, εφόσον η σταδιακή καταβολή του ποσού επιστροφής μετρητών κρίθηκε αναγκαία για σκοπούς αποτελεσματικής εκμετάλλευσης του προϋπολογισθέντος ποσού, ώστε να μπορεί να ανακτηθεί το καταβληθέν ποσό σε

περίπτωση που δεν ολοκληρωθεί η ταινία. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την Πρόταση προς το ΥΣ, σκοπός της τροποποίησης είναι η αποτελεσματική εκμετάλλευση των κονδυλίων που έχουν προϋπολογιστεί και εγκριθεί από τη Βουλή, εντός του ίδιου έτους που έγινε η παραγωγή. Επιπρόσθετα, να περιληφθούν πρόνοιες οι οποίες κατά το στάδιο της πληρωμής να διασφαλίζουν την ποιότητα του αποτελέσματος της παραγωγής.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Η κατάθεση εγγύησης θα καταστήσει το Σχέδιο μη ελκυστικό και θα θέσει τέρμα σε αυτό. Συνεπώς, δεν ενδείκνυται υλοποίηση τέτοιας εισήγησης που επιφέρει πρόσθετο κόστος στην παραγωγή. Θα εξεταστούν οι τρόποι διασφάλισης των εσόδων στα πρότυπα που εφαρμόζουν με άλλα κράτη μέλη που εφαρμόζουν αντίστοιχο Σχέδιο.

Όμως θα ήθελα να παρατηρήσω ότι έστω και αν κάποια ταινία δεν ολοκληρωθεί και δεν προβληθεί, η Δημοκρατία θα έχει ήδη αποκομίσει τα ζητούμενα οφέλη (εργοδότηση κύπριων, χρήση κυπριακών υποδομών όπως πχ ξενοδοχεία, εστιατόρια κλπ). Στην εποχή όπου ο τουρισμός έχει συρρικνωθεί και είναι άγνωστο πότε θα ανακτηθούν τα επίπεδα υψηλού τουρισμού προ της πανδημίας, είναι σημαντικό να εκτιμήσει κανείς τα οφέλη που προκύπτουν με την έλευση στην Κύπρο σημαντικών συνεργιών παραγωγών.

(xii) Το Υπουργείο Οικονομικών να αποταθεί στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για να γνωμοδοτήσει κατά πόσο οι πρόνοιες που περιλήφθηκαν στο Σχέδιο και δίνουν το δικαίωμα στον αιτητή να εκχωρήσει το Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης Κάλυψης Δαπανών προς όφελος κυπριακής τράπεζας για εξασφάλιση χρηματοδότησης, όπως διατυπώθηκαν, δημιουργούν οποιαδήποτε υποχρέωση στο Κράτος έναντι της τράπεζας, ανεξάρτητα του αν ο αιτητής δεν εκπληρώσει οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις του που πηγάζουν από το Σχέδιο και, αν χρειάζεται, να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις. Επιπρόσθετα, να καθοριστούν οι όροι και προϋποθέσεις που δύναται να ζητήσει εκ των προτέρων η Επιτροπή Αξιολόγησης, σε σχέση με την εκχώρηση και να διασφαλιστεί ότι δεν δεσμεύουν το Κράτος στην καταβολή οποιουδήποτε ποσού.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Όπως ανέφερα και πιο πάνω, με την εκχώρηση του πιστοποιητικού δεν έχουν απαλειφθεί οποιεσδήποτε άλλες από τις προϋποθέσεις που προβλέπει το Σχέδιο για την χορήγηση της επιστροφής των δαπανών. Αυτό εμφανίζεται και στο Πιστοποιητικό Προσωρινής Έγκρισης που παραχωρείται στην παραγωγή.

Όμως για να καθυσυχάσουμε οποιεσδήποτε ανησυχίες σας θα υποβάλουμε τις αλλαγές για γνωμοδότηση στο γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα.

(xiii) Το Υπουργείο Οικονομικών να αποταθεί, χωρίς άλλη καθυστέρηση, στον Έφορο, ζητώντας του να εξετάσει κατά πόσο το Σχέδιο είναι συμβατό με το ενωσιακό δίκαιο για τις κρατικές ενισχύσεις και τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις τροποποιήσεις που επήλθαν στο Σχέδιο, μετά την έκδοση της απόφασής του, ημερ. 26.2.2019.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Το Υπουργείο Οικονομικών έχει ήδη αποταθεί στον Έφορο ελέγχουν Κρατικών Ενισχύσεων με επιστολή με ημερ. 2/9/2020. Στις 14/9/2020, ο Έφορος

Κρατικών Ενισχύσεων, με επιστολή του ενημέρωσε το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι οι τροποποιήσεις του σχεδίου κρίνονται ως καθαρά τυπικού ή διοικητικού χαρακτήρα και δεν είναι ικανές να επηρεάσουν τη συμβατότητα του με τους με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων.

Θέμα: Παραγωγή S.O.S.

Σύσταση: Πριν τη συνέχιση της εφαρμογής του Σχεδίου, πρέπει να ανατεθεί από το Υπουργείο Οικονομικών, σε εμπειρογνώμονες, η εκπόνηση μελέτης, ώστε να αποτιμηθούν τα τυχόν οφέλη που έχει αποκομίσει η ΚΔ από την εφαρμογή του Σχεδίου και να προωθηθούν τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα, ενδεχομένως μέσω τροποποίησης του Σχεδίου, για μελλοντικές αιτήσεις.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Οι παγκόσμιες οικονομικές συνθήκες δεν επιτρέπουν τη διακοπή του Σχεδίου μέχρι τη διεξαγωγή μελέτης. Αν γίνει αυτό, η Δημοκρατία θα θεωρηθεί μη συνεπής στις υποχρεώσεις της με αποτέλεσμα να διαγραφεί από το χάρτη ως χώρα προορισμού για παραγωγές ταινιών.

Θέμα 4.5.2.1 Διαθέσιμος χρόνος της Επιτροπής Αξιολόγησης για έλεγχο των επιλέξιμων δαπανών

Σύσταση: Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να γίνει οποιαδήποτε επιστροφή χρημάτων πριν η Επιτροπή Αξιολόγησης, και κατ' επέκταση το Υπουργείο Οικονομικών, λάβει την τελική υπογραμμένη έκθεση από τους λογιστές συμβούλους του ΚΟΠΕ και πριν διενεργήσει περαιτέρω έλεγχο, στην περίπτωση που ο έλεγχος των λογιστών συμβούλων δεν καλύψει όλες τις περιοχές που προβλέπει το Σχέδιο (π.χ. τήρηση της αρχής πλήρους ανταγωνισμού - arms length principle (βλ. παράγραφο 4.5.2.3)). Ως εκ τούτου, σε καμία περίπτωση δεν πρέπει το Υπουργείο Οικονομικών να δεσμεύεται να επιστρέψει μετρητά σε διάστημα μικρότερο από το προνοούμενο στο Σχέδιο, ώστε να παρέχεται χρόνος στην Επιτροπή Αξιολόγησης για τυχόν περαιτέρω έλεγχο.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Συμφωνούμε. Θα ήθελα όμως να εκφράσω την έκπληξη μου για τη σύσταση αυτή, διότι δεν αντιλαμβάνομαι πως έχετε αποκομίσει την άποψη ότι το Υπουργείο Οικονομικών δεσμεύτηκε με οποιοδήποτε τρόπο να επιστρέψει μετρητά χωρίς την έκθεση των συμβούλων της Επιτροπής και την έκθεση της Επιτροπής.

Θέμα Αρχή Πλήρους Ανταγωνισμού (Arms Length Principles) για τις δαπάνες της παραγωγής

Συστάσεις: Πριν από τη διενέργεια οποιασδήποτε πληρωμής, η Επιτροπή Αξιολόγησης να φροντίσει ώστε να διενεργηθεί έλεγχος ως προς την τήρηση της Αρχής Πλήρους Ανταγωνισμού. Η Υπηρεσία μας θεωρεί τον έλεγχο αυτό εξαιρετικά σημαντικό, εφόσον το Σχέδιο είναι επιρρεπές σε εκμετάλλευση από τους παραγωγούς, ιδιαίτερα λόγω του ότι δεν έχει τεθεί οροφή στις δαπάνες επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» που μπορούν να θεωρηθούν ως επιλέξιμες. Επίσης, ο Υπουργός Οικονομικών να τύχει άμεσης και πλήρους ενημέρωσης σε σχέση με το θέμα, με πλήρη επεξήγηση των επιπτώσεων που μπορεί να έχει η μη τήρηση της εν λόγω Αρχής, καθώς και για την αδυναμία της Επιτροπής Αξιολόγησης να την ελέγξει η ίδια, αφού όπως μας ανέφεραν τα μέλη της, δεν διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία.

- (i) Να συμφωνηθούν, με τους συμβούλους λογιστές του ΚΟΠΕ, διαδικασίες ελέγχου που αφορούν στις δαπάνες μεταξύ συνδεδεμένων μερών, οι οποίες να διασφαλίζουν την τήρηση της αρχής πλήρους ανταγωνισμού.
- (ii) Το Σχέδιο να τύχει αναθεώρησης, ώστε να καθοριστεί ανώτατο όριο ανά παραγωγή στα έξοδα επιπέδου «πάνω από τη γραμμή» που μπορούν να θεωρηθούν ως επιλέξιμες δαπάνες, κατ' αναλογία με όσα καθορίζονται σε παρόμοια Σχέδια άλλων χωρών.
- Στην απάντησή του, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι η αναθεώρηση θα γίνει κατά τη νέα συγγραφή του Σχεδίου.
- (iii) Η Επιτροπή Αξιολόγησης να απαιτεί την υποβολή καταλόγου με τα συνδεδεμένα μέρη του αιτητή και κατάσταση που να περιλαμβάνει όλες τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη, τόσο κατά την προσωρινή, όσο και κατά την τελική έγκριση της παραγωγής.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Συμφωνούμε με τη σύσταση σας ως πιο πάνω. Θα δοθούν οδηγίες για άμεση υλοποίηση.

Θέμα 4.5.3- Πληρωμές προς ξένα κεφάλαια

Σύσταση: Πριν τη συνέχιση της εφαρμογής του Σχεδίου, να ανατεθεί από το Υπουργείο Οικονομικών, σε εμπειρογνώμονες, η εκπόνηση μελέτης, ώστε να αποτιμηθούν τα τυχόν οφέλη που έχει αποκομίσει η ΚΔ από την εφαρμογή του Σχεδίου για την παραγωγή της ταινίας JIU JITSU, όπως προνοείται από το Σχέδιο και να προωθηθούν τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα, ενδεχομένως μέσω τροποποίησης του Σχεδίου, για μελλοντικές αιτήσεις.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Όπως ανέφερα και πιο πάνω οι παγκόσμιες οικονομικές συνθήκες δεν επιτρέπουν τη διακοπή του Σχεδίου μέχρι τη διεξαγωγή μελέτης. Αν γίνει αυτό, η Δημοκρατία θα θεωρηθεί μη συνεπής στις υποχρεώσεις της με αποτέλεσμα να διαγραφεί από το χάρτη ως χώρα προορισμού για παραγωγές ταινιών. Πρόσθετα δεν θεωρώ συνετό κάθε φορά που ολοκληρώνεται μία παραγωγή να διεξάγεται μελέτη για αποτίμηση οφελών που έχουν προκύψει. Αυτό προϋποθέτει και ένα σημαντικό κόστος για την εκπόνηση της μελέτης. Επαναλαμβάνω ότι πριν το 2020, δεν υπήρχαν σημαντικές παραγωγές για να γίνει οποιαδήποτε μελέτη.

Θέμα 4.5.4 Έκθεση ορκωτών λογιστών/Έκθεση Εμπράγματος Διαπιστώσεων

Συστάσεις:

- (i) Να τηρείται η πρόνοια του Σχεδίου για υποβολή πιστοποιημένης έκθεσης από τους εγκεκριμένους ορκωτούς λογιστές του αιτητή, η οποία, μεταξύ άλλων, να πιστοποιεί τις επιλέξιμες δαπάνες του αιτητή εντός της ΚΔ.
- (ii) Να ετοιμαστεί πρότυπο Έκθεσης Εμπράγματος Διαπιστώσεων, το οποίο να συνοδεύει το αναρτημένο Σχέδιο, σε όλες τις σχετικές ιστοσελίδες.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Αναφορικά με το (i) συμφωνούμε. Αναφορικά με το σημείο (ii) και θεωρούμε ότι τέτοια έκθεση δεν υπάρχει στα λογιστικά πρότυπα και η αναφορά στο Σχέδιο θα διαγραφεί.

Θέμα 4.5.6. Έμβασμα ποσού ύψους €8.750.000 από το Υπουργείο Οικονομικών στον ΚΟΠΕ

Σύσταση: Προς άρση κάθε αμφιβολίας, στον ορισμό του Σχεδίου «Αρμόδια αρχή», η λέξη «χορηγεί» να αντικατασταθεί με τη φράση «καταβάλλει στον αιτητή».

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Το θέμα της αρμοδιότητας της καταβολής των δαπανών (εκταμίευση των ποσών) είναι θέμα πολιτικής απόφασης.

Θέμα 4.5.7. Παράκαμψη Επιτροπής Αξιολόγησης

Σύσταση: Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει το Υπουργείο Οικονομικών να έχει απευθείας επαφές με τις εταιρείες παραγωγής για αιτήματα που σχετίζονται με την παραγωγή.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Αποτελεί βέλτιστη πρακτική η διαβούλευση των αρμοδίων κρατικών αρχών με πολίτες, επιχειρηματίες και επενδυτές.

Θέμα 4.7. Πρακτική Επιτροπής Αξιολόγησης

Συστάσεις:

- (i) Συμμόρφωση με τις διατάξεις του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου (158(I)/1999) για λεπτομερή τήρηση πρακτικών των συνεδριάσεων της Επιτροπής.
- (ii) Όλα τα σχετικά στοιχεία/γραπτές ενημερώσεις που τεκμηριώνουν τις αναφορές που γίνονται κατά τις συνεδριάσεις της Επιτροπής να είναι συνημμένα σε αυτά, με τις κατάλληλες παραπομπές.
- (iii) Τα θέματα που παραμένουν σε εκκρεμότητα να μεταφέρονται σε επόμενες συνεδριάσεις μέχρι τη λήψη απόφασης.
- (iv) Τα πρακτικά να φέρουν μοναδική αρίθμηση.
- (v) Το όνομα του πρακτικογράφου να αναγράφεται σε όλα τα πρακτικά των συνεδριάσεων της Επιτροπής.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Συμφωνούμε. Θα γίνουν οι ανάλογες συστάσεις. Ήδη υπήρχε συγκεκριμένη παρατήρηση σας η οποία απαντήθηκε με επιστολή μου με ημερ. 9/9/2020 και αρ. φακ. 14.06.002.003.

Θέμα: 4.8 Αρχαιοθέτηση στοιχείων

Σύσταση: Ο ΚΟΠΕ να μεριμνήσει για την αρχειοθέτηση όλης της αλληλογραφίας που αφορά στο Σχέδιο και το Υπουργείο Οικονομικών να μεριμνήσει για την αρχειοθέτηση των πρακτικών της Επιτροπής Αξιολόγησης, μαζί με όλα τα συνημμένα, σε επίσημους φακέλους.

Άποψη Υπουργείου Οικονομικών: Η σύσταση σας έχει ληφθεί υπόψη και θα γίνουν διορθωτικές ενέργειες.